

Proleterce DEVİRİMCI DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

Aylık siyasal dergi

Kasım-Aralık 2010 Sayı: 21

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

Bütçe açıklandı. 2011 bütçesinin önemli bir bölümü, yine “dış borç ödemeleri” olarak emperyalistlere gidecek. Savunma Bakanlığına ayrılan bütçe ise, yüzde 40 oranında artırıldı. Zaten bütçenin “aslan payı” her zaman Savunma ve Diyanet’e aittir. Sağlık ve eğitimde ise, ya çok cüzi bir artış olur; ya da hiç olmaz. Bu kez de öyle oldu. Bütçe bir kez daha “savaş ve kriz” bütçesi olarak şekillendi.

AKP hükümeti, 2011 bütçesini “krizden çıkış bütçesi” olarak tanımlıyor. Bunun için de bütçeden patronlara “teşvik” adı altında kaynak aktarmaya devam ediyor. Krizden bu yana “işsizlik fonu”nda biriken paralar da dahil olmak üzere patronlara birçok “teşvik” paketi sunmuştu. Son olarak “ulusal istihdam stratejisi” ile, hazineyi yine patronların önüne seriyorlar. İşçi ve emekçinin sırtından oluşturulan bütçe, patronlara akıtılıyor.

AKP, başından beri kitleleri kriz konusunda da aldatıp durdu. “Kriz bizi teğet geçecek”le başlayan süreç, “krizden en az etkilenen ülkeyiz”le devam etti. Son aylarda ise bir yandan “krizden çıktık” deniliyor, bir yandan da “yeni bir krize hazırlanmak”tan söz ediliyor.

Krizin asıl olarak işçi ve emekçileri vurduğu, artık rakamlarla da ortada. DİSK-AR’ın yayınladığı “reel ücretler ve istihdam” raporuna göre, kriz öncesi dönemde 100 kişinin çalıştığı işyerlerinde bugün 96 kişi çalışıyor. İşçilerin brüt ücretlerinin özellikle sanayide yüzde 32 oranında azaldığı belirtiliyor. Bu, işçilerin alım güçlerinin üçte birini kaybettiği anlamına geliyor.

Sayfa 2’de sürüyor

Ya daha ağır kölelik

YA MÜCADELE!

Ya daha ağır kölelik Ya mücadele!

Krizden en fazla etkilenen kesim sanayi işçisi olmakla birlikte, tarım işçilerinden memurlara kadar tüm işçi ve emekçiler, bunun acı sonuçlarını yaşıyorlar. Örneğin geçen yıl bir aylık maaş ile 75 kg dana eti alabilen bir memur, bugün 57 kg alabiliyor. Fasulyeden peynire, elektrikten tüpe kadar uzanan "temel ihtiyaçlar" listesinde, tüm kalemlerde benzer bir durumla karşılaşılıyor. Çünkü memurun son bir yıl içinde maaşları yüzde 6.3 artarken, gıda fiyatları yüzde 12 oranında artmış. Bu da memurun maaşını, ortalama yüzde 6 oranında düşürmüştü.

Hal böyleyken "aile hekimliği" uygulaması ile "sağlık ocakları" kapatılıp, sağlık her aşamada paralı hale getiriliyor; toplu ulaşım araçlarına, elektriğe, ekmeğe yeni zamlar konuyor. İşçi ve emekçilerin alım gücü azalıyor, sofrasındaki ekmek biraz daha küçülüyor.

Bu tablo, krizin yükünün işçi ve emekçilerin sırtına yıkıldığını net bir biçimde gösteriyor. İşçiler açısından bıçak kemiğe dayanmış durumda. Onun için önümüzdeki TİS'ler daha büyük önem taşıyor.

Metal işkolunda 120 bin işçiyi kapsayan grup sözleşmesi başladı. Fakat patron sendikası MESS, yüzde 0.18'lik bir ücret zammı ile, yani aylık 2 lira 25 kuruşluk bir artış ile masaya oturabiliyor. Ona bu cüreti, metal işkolunda en fazla üyeye sahip Türk Metal gibi faşist-gerici sendikalar veriyor. Türk-Metal, işçilerin reel ücretlerinin böylesine eridiği bir dönemde, yüzde 5 gibi komik bir zam isteyebiliyor sadece. Aynı Türk-Metal, geçtiğimiz yıl Erdemir'de "fabrika kapanacak" yaygarasıyla, işçi ücretlerini yüzde 35 düşürmüştü.

Bu koşullarda işçiler, sadece patronlara karşı değil, işbirlikçi sendikalara karşı da mücadeleye etmekle karşı karşıyalar. Geçen yıl, tam 78 gün Ankara'nın soğuğuna, polisin gazına direnen Tekel işçileri, şimdi verdiği sözleri tutmayan Tek Gıda İş Genel Merkezi önünde, İstanbul'da direniş çadırını kurdu.

İşçi sınıfı, burjuvazinin ve sendika ağalarının barikatlarını aşı aşı ilerleyecek. Ve ancak kendi taban örgütlerini kurup, sınıf kardeşleriyle birleşik mücadeleyi yükselttiği oranda kazanabilecek. Türkan Albayrak'ın 118 gün sürdürdüğü direniş sonunda elde ettiği kazanım, bunun en son örneğidir.

İşçi ve emekçiler, krizin yükü altında ezilirken, AKP hükümeti, anayasa değişikliklerini de geçirmiş olmanın rahatlığı ile her yerde kadrolaşmasını arttırıyor, kendi gündemini dayatıyor. Onun en önemli sorunu, türban! Türban ile işçi ve emekçilerin gerçek sorunlarının hepsinin üstünü örtüyor.

Üniversitelerde "türban özgürlüğü" yaygarası altında "paralı eğitim" üzerine sünger çekiyor. Polis sayısı artırılıyor, faşist-gerici saldırılar tırmanıyor. Son bir ay içinde bu saldırılarda onlarca öğrenci yaralandı, Kütahta'da ise bir öğrenci öldürüldü.

Diğer yanda cezaevleri, mahkumlarla dolup taşıyor. Her yıl yeni cezaevleri açılmasına rağmen, artan tutuklu ve hükümlü sayısını karşılamaya yetmiyor. Buralara üst üste yığılan tutsaklar üzerindeki baskılar da artıyor. Havalandırma hakkının gaspı, hücre cezaları, yılları bulan mektup ve görüş yasağı, hiç bitmiyor. Hrant Dink'in katili, cezaevinde semirtilir ve "çocuk" denilerek en az ceza ile sıyrılması sağlanırken, devrimci tutsaklar, yeni cezalarla karşı karşıya kalıyor. Tedavileri engelleniyor ve ölüme terk ediliyorlar. İçeriden çıkan tabut sayısı artıyor...

Kısacası bir yanda işçi ve emekçiler üzerinde ağır çalışma ve yaşam koşulları, artan işsizlik ve yoksulluk; diğer yanda en küçük hak arama mücadelesine polis copu, biber gazı, gözaltı ve tutuklama... Önümüze iki seçenek var: Ya daha ağır kölelik, ya mücadele! Aslında mücadele etmekten, hem de örgütlü ve birleşik mücadeleden başka seçenek yok!

Ekim Devriminin 93. yılını kutladığımız bu günlerde, insanlığın sömürsüz savaşı bir dünya özlemi daha da artmış durumda. Ekim devrimi, bu özlemi gerçeğe dönüştürmenin adıydı. Yeni Ekimleri yaratmak ise, daha örgütlü ve birleşik mücadele yükseltmekten geçiyor.

O k u r l a r a . . .

Merhaba,

Dergimizi bu sayısını, teknik bazı zorunluluklardan dolayı iki aylık olarak çıkartıyoruz. Bu nedenle sayfa sayısını da artırdık. Ocak ayından itibaren aylık periyodumuz sürecektir.

Sınıf mücadelesinin sertleşeceği bir döneme giriyoruz. Bir taraftan ekonomide, krizin yarım bıraktığı yıkımı tamamlamak üzere geri döneceği, W etkisinin "ikinci dip"inin çok uzak olmadığı yönündeki beklentiler artıyor. Ve en çok etkilenecek ülkelerin arasında Türkiye ile ABD'nin isimleri başa yazılıyor. Diğer taraftan, Tekel, Mutaş başta olmak üzere işçi direnişlerinde militanlaşma görülüyor. Devrimler ülkesi Fransa, yine işçi-emekçi eylemlerine öncülük ediyor, izlenmesi gereken yolu gösteriyor. Onlar emeklilik yaşının yükseltilmesini engellemek için aylardır milyonlarca kişinin katıldığı genel grevler düzenliyorlar. Ülkemizde de hem krizin etkilerine hem de Füze Kalkanı ile yenden gündemleşmekte olan savaşa karşı mücadeleyi, daha militan ve kararlı yürütmek gerekiyor.

Hayatının 21 yılını hapiste geçiren ve 12 Eylül cezaevlerinin hücrelerini yazdığı için hapis cezası alan Nevin Berktaş, yine tutuklandı. Ona mektup yazalım, kitap gönderelim, hapiste yalnız olmadığını hem ona, hem de onu cezalandırmak isteyenlere gösterelim.

Gündemdeki konularla ilgili yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

21. sayıda

3	Referandum sonrası pembe toblolar ve gerçekler
5	Nevin Berktaş yine hapiste
6	"Ulusal istihdam stratejisi"
7	Türkan Albayrak direndi kazandı
8	İkinci Tekel direnişi başladı
10	YTÜ'de direniş kazandı
11	Öğrenciler YÖK'ü protesto etti
12	HES'lere karşı mücadele: İkizdere SİT alanı oldu
13	Katilden "bilge" yaratılamaz
14	KCK davası sürüyor
15	Seçimlere kadar ateşkes
16	Ekim Devrimi 93 yaşında
19	Büyümede 16. sırada insani gelişmede 80.
20	Tarım sektörü yıkım yaşarsa
21	Gıda tekelleri insanlığı öldürüyor
22	Türban ve "özgürlük"
23	Alevi mitingleri
24	Fransa'da her yerde eylem
25	Obama'nın seçim fiyaskosu
26	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
27	Türkiye-Çin ilişkileri

Referandum sonrası, burjuva klik çatışması yerini uzlaşma arayışlarına bıraktı. AKP'nin bir şekilde üstünlüğü sağladığı bu çatışmada, eski keskinlikler törpüleniyor. Kemal Kılıçdaroğlu ile yenilenen CHP, Baykal döneminin ordu yanlısı ve "statükocu" görüntüsünü değiştirmeye çalışıyor. "Pozitif muhalefet" adıyla daha uzlaşmacı bir profil çiziyor.

Fakat bu görüngünün altında iç çatışmalar halen sürüyor. Referanduma da konu olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu HSYK'nın değişimi, toplu istifalar ile karşılık buldu. Keza Anayasa Mahkemesi'ne AKP'nin seçtiği adaya, muhalefet partilerinin itirazları sürüyor. AKP'nin "yüksek yargı"yı ele geçirme girişimi, karşı ataklarla sekteye uğratılmaya çalışı-

Başta ABD olmak üzere, Erbil, Tahran, Şam arasında mekik dokuyarak, PKK'yi silahsızlandırma yöntemleri üzerine kafa yoruyorlar.

Bütün bunlar, "Kürt açılımı" olarak adlandırılan şeyin, PKK'yi tasfiye etme, en azından marjinalleştirme çabası olduğunu, tüm çıplaklığı ile ortaya koyuyor. Ve türban meselesinde olduğu gibi, Kürt meselesinde de burjuva klikler arasında belli bir uzlaşma sağlandığı anlaşılıyor. Yıllardan sonra ilk kez hükümet, Kürt meselesi ile ilgili yaptığı görüşmeleri aktarmak üzere mecliste "gizli oturum" düzenledi. Ve daha önce, "İmralı'nın bildiğini halktan mı gizliyorsunuz?" diyerek, böyle oturumları reddeden CHP ve MHP bu oturma katıldı.

Sonuçta, uzun bir dönemdir burjuva

tikleri, bu dergilerin bile saklayamayacağı bir açıklıkta ortaya çıkıyordu. İşçi sayısı azaldığı halde, daha fazla ürün çıkarmak ve karlarını katlamak, yoğun emek sömürüsünün ilanıydı.

Daha az işçiyle daha çok ürün elde edilmesi, bu işçiler üzerinde nasıl bir sömürü sisteminin kurulduğunu gösteriyor. İşçi sınıfının geçen yüzyılda büyük bedeller ödeyerek kazandığı 8 saatlik işgünü, artık lüks! İşçilerin ezici bir çoğunluğu 10 saat çalışıyor. Bunun, fazla mesailerle 12-14 saati bulduğu oluyor. Ve yine ezici çoğunluğu asgari ücretle, sigortasız ve sendikası çalıştırılıyor. Hiçbir işgüvencesi olmadığı gibi, ölümlerle sonuçlanan iş cinayetlerine açık bir ortamda çalışıyorlar. Son bir yılda başta madenler ve tersaneler olmak üzere iş cinayetlerindeki artış da, çalışma koşullarının ne denli kötüleştiğini ortaya koyuyor zaten.

Büyük tekeller karlarına kar katarken, birçok şirketin nasıl battığı yer almıyor bu tablolarda. Mahkemelerin icra dosyaları ile dolduğu, kaç ev ve işyerinin kapısına icra memurlarının dayandığı, kaç şirketin iflas ettiği de yok rakamlarda. Keza işsiz sayısının, yaz aylarının her zamanki geçici mevsimlik işçileri ile görece azalmasının ardından, yeniden fırladığına da yer verilmiyor. Bütün bunların üstü örtülerek pembe tablolar çiziliyor ve "kriz bitti" havası pompalanıyor. Böylece referandumdan da başarı ile çıkan AKP, siyasi sorunları kendince hallettiği gibi, ekonomiyi de rayına oturtuyor, herşeyi yoluna sokuyor(!) Kitlelere verilmek istenilen mesaj bu.

Ancak kitlelerin yaşamı, bu mesajla hiç de çakışmıyor, aksine onu yalanlıyor. Bir çok evin içinde işsizlik halen ciddi bir sorun olarak varlığını koruyor. Çalışanlar ise, eskisinden çok daha fazla ve ağır koşullarda çalıştıkları halde, aldıkları maaşla geçinemez durumdadır. En temel ihtiyaçlar, iki-üç misli artarken, işçi, memur ve emekli maaşlarına yüzde 4'lerde artış yapılıyor ve bu komik zamlar da "başbakanın müjdesi" olarak sunuluyor. Elektrik, su, doğalgaz gibi ihtiyaçlardaki artışlar bir yana, et ve sebze-meyve fiyatlarındaki artış ile, işçi ve emekçilerin sofrası, gittikçe daha da fakirleşiyor. Dilenenlerin, çöpten ve pazar yerlerinden toplayarak geçinenlerin, her geçen gün artması, bir diğer önemli gösterge.

Bu yönleriyle, krizin bitmesi bir yana, yaşanan ekonomik kriz, gıda krizi ile de birleşerek daha derin bir hal almaktadır. Bunu, çizilen pembe tablolarla giderebilmek de mümkün değildir. Ya da AKP hükümetinin yaptığı gibi sadaka dağıtarak hafifletmek de bir yere kadardır. Artık ne sadaka ne de demagojik söylemler, kitlelerin gözünü bağlamaya yetiyor. Onlar

Referandum sonrası çizilen pembe tablolar ve gerçekler

Elimize posta kanalıyla ulaşan TİKB(B) Merkez Yayın Organı "İhtilalci Komünist" in Eylül-Ekim 2010 tarihli 71. sayısının başyazısını güncel öneminden dolayı kısaltarak yayınlıyoruz.

Burjuva klikler arasında ciddi çekişmelere neden olan türban ve Kürt sorunu konusunda, görünürde bir uzlaşma havası esiyor. Fakat bu havanın her an karşısına dönme potansiyeli ortadan kalkmış değil. Aslolan, kitlelerin artan hoşnutsuzluğunun eylemsel bir boyut kazanmasıdır. Gerek Kürt halkının, gerekse başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal kesimlerin tepkilerini ortaya koyuşu, belirleyici olacaktır. Her zaman olduğu gibi, son sözü yine işçi ve emekçiler, ezilen halklar söyleyecektir.

lıyor vb...

AKP ise, ele geçirdiği üstünlüğü yeni hamlelerle pekiştirme derdinde. Bunların başında türban atağı geliyor. YÖK Başkanı ile fiili bir durum yaratarak, üniversitelerde türban yasağını kaldırdılar. YÖK Başkanı üniversitelere gönderdiği bir genelge ile, sınıflara giren öğrencilerin sınıftan çıkarılmamasını, sadece tutanak tutulmasını istedi. Fakat AKP, bunun bir genelge ile değişmesini yeterli görmüyor, yasalarla da sağlama almak istiyor. Bu noktada CHP'yi sıkıştırıyor. Referandum propagandası döneminde Kemal Kılıçdaroğlu'nun "başörtüsü sorununu da biz çözeceğiz" sözünün üzerine gidiyor. CHP ise bir yandan YÖK'ün yarattığı fiili duruma itiraz etmeyerek üniversitelere türbanla girmeye göz yummuş oluyor, fakat diğer yandan bunun yasal hale bürünmesine de girişmiyor. CHP'nin "laik" tabanından bu konuda artan rahatsızlıklar, ihtiyatla yaklaşmasını zorunlu kılıyor.

Diğer yandan referandum sonrası büyük bir hızla girilen ikinci "Kürt açılımı" da, -ilk anki hızı kesilerek de olsa- devam ediyor... Hükümet, bir yandan PKK'nin Ekim sonuna kadar uzattığı ateşkesi, kalıcı hale getirmeye, en azından seçime kadar, yani yaklaşık 1 yıl uzatmaya çalışırken, bir yandan da "sınırötesi operasyon" için meclisten tezkereyi geçiriyor.

klikler arasında ciddi çekişmelere neden olan türban ve Kürt sorunu konusunda, görünürde bir uzlaşma havası esiyor. Fakat bu uzlaşma havasının her an karşısına dönme potansiyeli ortadan kalkmış değil. İçten içe klikler arası savaş devam ediyor. Şimdilik kiminin üzeri örtülerek, kiminde ise gecici uzlaşmalara varılarak, geri plana atılmaya çalışılsa da, bir vesile ile su yüzüne çıkması da önlenemiyor. Fakat burada aslolan, kitlelerin artan hoşnutsuzluğunun eylemsel bir boyut kazanıp kazanmamasıdır. Gerek Kürt halkının, gerekse başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal kesimlerin tepkilerini ortaya koyuşu, belirleyici olacaktır. Her zaman olduğu gibi, son sözü yine işçi ve emekçiler, ezilen halklar söyleyecektir.

* * *

Referandum sonrası AKP hükümetinin yaymaya çalıştığı bir diğer şey ise, krizin artık bittiği, Türkiye'nin, Çin'den sonra en hızlı büyüyen ülke olduğu, ekonominin iyiye gittiği masalı oldu.

Bir avuç burjuvazi açısından işlerin iyiye gittiği aşıkardı. Yerli ve yabancı burjuva ekonomi dergilerinin her yıl yayınladıkları "En büyük 500 şirket" sıralamasında, bu durum rakamlarla da ortaya konuyordu. Büyük Türk tekelleri, önceki yıllara göre beş-on sıra birden atlamış, karlarına kar katmışlardı. Bu karları nasıl elde et-

kendi yaşamlarındaki gerçekle her gün yüz yüzeler ve bu yalanlara tepkililer. Ne var ki, önemli bir kesimi, tepkilerini eylemli bir şekilde ortaya koyamıyor. En başta örgütlü bir güç olamamanın sıkıntısını yaşıyorlar. Ya da varolan sendikal örgütlenmenin zaaflarından dolayı güven duyamıyor, harekete geçemiyorlar. Buna rağmen bıçak kemiğe dayandığında, ya da ileri çıkan bir örnek yaşandığında, kendileri de isyan bayrağını çekiyor ve saflara katılıyor. Geçen yıl Tekel işçilerinin direnişiyle birlikte tüm işçi-emekçi kesimlerinin harekete geçmesi, bunun somut göstergesidir. Önümüzdeki dönemde de bu tür yeni örnekler çıkacaktır.

* * *

Bu yıl üniversiteler, türban ile açıldı. Ve türban, bir kez daha “özgürlük” kavramı içinde, sözde “üniversitelerin özgürleşmesi”nin bir adımı olarak sunuldu. YÖK Başkanı, türbanlı bir öğrencinin sınıftan çıkarılmasına duyduğu tepkiyi, “üniversiteli bir öğrencinin yaka-paça okuldan atılmasına izin veremeyiz” şeklinde açıklıyordu. Aynı günlerde bir üniversitenin açılış töreninde “parasız öğrenim” pankartı açtığı için halen tutuklu olan arkadaşlarının serbest bırakılmasını isteyen öğrenciler, yaka-paça gözaltına alınıyordu ama. Keza, yemek boykotu yaptıkları, forum düzenledikleri, pankart açtıkları, hatta halay çektikleri için “disiplin cezası” verilen ve yaka-paça okuldan atılan yüzlerce öğrenci vardı.

Onların nezdinde “özgürlük” ve öğrencilerin yaka-paça okuldan atılmasına itiraz, sadece ve sadece türban sözkonusu olduğu zaman akıllarına geliyordu. Böylesine iki yüzlü ve utanmazdılar. Bir öğretim üyesinin türbanlı bir kızı sınıftan çıkarması, büyük bir zulüm gibi gösteriliyor ve o öğretim üyesi hakkında soruşturma açılıyordu. Buna karşın Başbakan Erdoğan’ın katıldığı “Roman açılımı” toplantısında “Parasız Öğrenim İstiyoruz” pankartı açan iki genç, aylardır hapiste yatıyordu ve bu “özgürlük” aşığı YÖK üyelerinden, AKP hükümetinden tek bir ses çıkmıyordu. Aksine onları içeri attıran ve bu kadar süre tutuklu kalmasını sağlayan bizzat kendileriydi.

Türbanlı öğrencilerin üniversitelere girmesi ile üniversitelerin daha özgür olacağı yaygarası altında, yine YÖK kararı ile, bu öğretim yılından itibaren sivil polislerin üniversitelerde yasal olarak da bulunması, hatta kendilerine bir yer tahsis edilmesi gündeme geldi. Kapıdaki resmi polisler, özel güvenlik elemanları ve içeride dolaşan sivil polisler yetmiyormuş gibi, şimdi sivil polisler yasal bir statü de kazandırılmak isteniyordu. AKP’nin ve YÖK’ün “özgürlük” anlayışı, işte bu kadardı.

Üniversitelerin resmi açılışları, her yılki gibi yine Cumhurbaşkanı’nın, Başbakan’ın ve bazı Bakanların katılımıyla gerçekleşti. Ve yine bildik nutuklar atıldılar. Sözde hepsi, özgür üniversite istiyordu, 18 yaşını geçmiş öğrencilerin kılık-kıyafetine karışmak yakışık almazdı, üniversiteler kendine güvenli gençler yetiştirmeliydi, vb... Bizzat Abdullah Gül’ün katıldığı açılış töreninde, pankart açan gençler yaka-paça gözaltına alınırken, o çıktığı kürsüde bu sözleri söylüyordu. Yine hamasi nutuklar, öğrencisiz açılışlar ve polis zoruyla başladı yeni öğretim yılı...

Toplumsal muhalefetin önemli bir dinamiği olan öğrenci gençlik, bu dinamiği yeniden açığa çıkarmakla karşı karşıyadır. Üniversitelerin türban sorunuyla

boğulmasına izin vermeden, dikkatleri gerçek sorunlara çekmeyi başarmalıdır. “Özerk-demokratik üniversite” genel talebi altında “polissiz-parasız üniversite”yi öne çıkararak, mücadeleyi yükseltmeli ve toplumun diğer kesimleriyle birleşerek, krize ve faşizme karşı biriken öfkeyi eylemsel bir güç haline dönüştürebilmelidir. Bu açıdan bu yılki 6 Kasım YÖK protestosu eylemleri, daha bir önem kazanmıştır. Öğrenci gençlik, parçalı örgütlenme ve mücadelesine artık son vermeli, birleşik ve güçlü bir duruş ortaya koyabilmelidir.

* * *

Referandum süresi boyunca Kürt halkı, eylemleriyle gücünü ortaya koydu. Boykotu büyük bir oranla yaşama geçirdi. BDP’nin bu konudaki yalpalamasına bile prim vermedi. Boykot kararından dönmeye cesaret edemez hale getirdi. Devletin tüm tehditlerine ve saldırılarına rağmen gerilla cenazelerine sahip çıktı, kimyasal silahlarla katledilen gerilla cesetlerini devletten almayı başardı ve onları kitlesel gösterilerle uğurladı. Gözlerinde ölümü küçülten Kürt gençleri ve kadınları, panzerlerin, silahların üzerine yürüdüler. Gerileyen, korkan ve kaçan devletin güvenlik güçleri oldu.

Kürt halkı, AKP hükümetinden beklentilerinin sona ermesiyle birlikte, eylemlerini çok daha militan bir şekilde gerçekleştiriyor. Onca hapis cezasına rağmen Kürt çocukları yine taşları ve molotoflarıyla en öne geçiyor. Referandumu boykotun ardından, “anadilde eğitim hakkı” talebiyle okulların açıldığı ilk hafta gerçekleşen okul boykotu ile de, taleplerini artık eylemli bir şekilde ve fiilen yaşama geçirerek ortaya koyuyorlar. Kürt halkının mücadelesinin bu düzeyi, Kürt politikacılarını da cesaretlendirdi. Şimdi kendilerine daha güvenli konuşuyorlar. Türk egemen sınıfları ise daha fazla tedirgin ve telaşlılar. Referandum sonrası ikinci “Kürt açılımı”nın hemen gündeme getirilmesi, bu korku ve telaşın ürünüdür.

Fakat “Kürt açılımı” denilerek, nelerin hesabı yapıldığı, -öncesi bir yana- son bir aylık gelişmelerden de görüldü. Kürt halkının “ana dilde eğitim hakkı” talebi başta olmak üzere hiçbir talebine olumlu yanıt verilmeyen, “sınırlı operasyon” izni bir kez daha meclisten çıkarıldı. Kürtler üzerinde baskı ve şiddetin süreceği açıktan ilan edildi. Bununla birlikte baskı ve şiddet ile bu sorunu çözemeyeceklerini artık tüm kesimler itiraf ediyor. Hatta Kürt halkının mücadelesinin PKK çizgisini aşmasından korkuluyor. Kürt gençlerinin Türkiye’den kopuşunun çok daha fazla olduğuna dair emareler artıyor çünkü. Özellikle Güney Kürdistan’da fiili bir Kürt devletinin varlığı, bu olasılığı artırıyor ve Türkiye’nin korkusunu büyütüyor.

Şurası açık ki, Kürt sorunu, bu düzen içerisinde çözülemez. Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin çözüm diye sundukları, Kürt halkına kimi kültürel hakları vererek sömürü düzenini devam ettirmektir. Bu noktada Kürt burjuvalarıyla da aynı safta yer almaktadırlar. Kürt burjuvazisi için ulusal sorun, “pazar sorunu”dur ve tek amaçları kendi pazarlarında söz sahibi olabilmektir. Referandum sürecinde Kürt burjuvazisi ile Kürt halkı arasındaki fark da bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Bu durum sözde “Kürt açılımı” ile daha da belirginleşecek ve Kürt halkının mücadelesi, giderek Kürt burjuvazisinden ayrılarak daha doğru kanallara akacaktır. Kürt işçi ve emekçilerin kurtuluşunun Türk işçi ve emekçileriyle birlikte mücadeleden geçti-

ği gerçeği, her iki ulusun halkı tarafından daha fazla bilince çıkartılmalı ve birlikte örgütlenmenin temelleri daha güçlü atılmalıdır. Bunun koşulları her geçen gün olgunlaşmakta, elverişli bir ortam oluşmaktadır.

* * *

Egemen sınıflar, gerek siyasal, gerekse ekonomi alanında bir uzlaşma tablosu yaratarak, artık her şeyin daha güzel olacağı yanılsaması yaymaya çalışıyorlar. Krizin bittiği, Kürt sorunun çözülmeye başladığı, klik çekişmelerinin yerini uzlaşmaya bıraktığı, türbanın artık serbest olduğu, üniversitelerde özgür ortamın sağlandığı vb. vb....

Oysa gerçekler, hiçbir alanda, gösterildiği gibi güllük-gülistanlık değil! Aksine daha da derinleşen kriz koşullarında işçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşulları ağırlaşıyor, Kürt halkı üzerindeki baskılar sürüyor, öğrenci gençlik 12 Eylül mantığı ile faşist bir cendere altında tutuluyor.

Bütün bunlar, baskı ve şiddete koşut olarak mücadelenin de yeniden yükseleceğini ortaya koyuyor. Krizle birlikte son iki yıldır yaygınlaşan işçi direnişlerinin yeniden ve daha şiddetli biçimlerle başlayacağı, işsizliğe ve yoksulluğa karşı tepkilerin sokağa taşıyacağı, öğrenci gençliğin sahte özgürlük nutuklarının aksine artan baskılar karşısında isyan edeceği, Kürt halkının bir kez daha hayal kırıklığı ile serhildanları başlatacağı günlere doğru ilerliyoruz. Kısacası, mücadelenin yeniden yükseleceği bir döneme giriyoruz.

Geçen yıl Tekel işçilerinin mücadelesi, her yeri kasıp kavurmuştu. Tekel direnişindeki kırılma, işçi-emekçi hareketinde bir düşme eğilimi yarattı. Her ne kadar çeşitli işyerlerinde direnişler sürse de hiçbir Tekel etkisi yaratmadı henüz. Fakat önümüzdeki günlerin yeni Tekel’lere gebe olduğu görülmelidir.

Direnişçi Tekel işçilerinin, İstanbul’daki Tek Gıda Sendikası önünde başlattıkları eylem, hem bu direnişin korlarını yeniden alevlendirmekte, hem de işbirlikçi sendikaları zorlamaya devam etmektedir. Diğer yandan bugün Paşabahçe’de, Tuzla’da süren tek tek direnişler, ya da UPS gibi işyerlerinde grupsal eylemler, Tekel gibi geneli kapsayan bir direnişle birlikte, birleşerek çok daha ses getiren bir hal alacaktır.

Bugünlere hazırlı olunmalıdır. Tekel direnişi esnasında çıkardığımız derslerle donanarak, başta işçi direnişleri olmak üzere, hareketin olduğu her yerde bulunma ve orayı devrimci tarzda değiştirip dönüştürme görevi önümüzde durmaktadır... Bir kez ziyaretle de yetinmeyip, belli bir periyod ile bu ziyaretler sürekli kılınmalı ve çevremizdeki tüm unsurları da duyarlı kılarak, hepsi direnişin bir parçası haline getirilmelidir. Aynı şekilde ajitasyon-propaganda faaliyetlerimizde de işçi direnişlerini işlemeli, sözlü ve yazılı biçimlerle kitlelere çağrılar yapılmalı, direnişin geniş kitleler tarafından duyulması ve sahiplenilmesi sağlanmalıdır. (...)

Toplumun tüm kesimlerinde artan hoşnutsuzluğun eylemsel biçimler alması ve bu eylemlerin doğru tarzda, sonuç alıcı şekilde yürütülmesi için, ihtilalcı komünist önderliğe yakıcı bir ihtiyaç duyulduğu, bugüne dek gerçekleşen eylemlerde görüldü. Bundan sonraki eylemlerde de bu ihtiyaç, bir kez daha görülecek... Bu sorumluluk ve görev bilinci ile hareket edilmeli, hızla harekete geçilmelidir. Halk hareketinin devrimci bir tarzda gelişmesinde, ileri doğru atacağımız her adım, büyük bir önem taşıyacaktır.

Nevin Berktaş yine hapiste

12 Eylül yılları da dahil olmak üzere toplam 21 yılını cezaevinde geçirerek, kadın siyasi tutuklular

içinde en uzun yıl içeride kalan Nevin Berktaş, 3 Kasım günü yeniden tutuklandı. Bu kez, 19 Aralık katliamı öncesi kaleme aldığı "İnancın Sınandığı Zor Mekanlar: Hücreler" kitabından dolayı verilen 10 aylık hapis cezası için hapiste.

Yayınlandığı günden bu yana üzerine ceza yağdırılan "Hücreler" kitabına, geçtiğimiz yıl kitabın yazarı olarak Nevin Berktaş'a 10 ay hapis, 461 milyon para cezası; ayrıca kitabı basan "Yediveren Yayınları" sahibi Elif Çamyar'a da para cezası verilmişti. Bu karar, Yargıtay tarafından da onaylandı. Avukatları, Nevin Berktaş'ın daha önceden haksız yere yattığı yılları göstererek, bu cezaya mahsup etmelerini talep etmişti. Bu talep incelenmek üzere aylardır bekletiliyordu. Ve 3 Kasım günü Nevin Berktaş, 10 aylık hapis cezası için tutuklandı. Şu anda Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutuluyor. Oysa fazladan yatırıldığı yıllar var. Buna rağmen 10 aylık ceza, bu fazladan yatırılan süreye sayılmadı. Çünkü sözkonusu kişi, mücadelenin her cephesinde yıllarca direnmiş bir komünistti. Çünkü sözkonusu kitap, faşizmin hücrelerini ve bu hücrelerde en zor koşullarda bile tek başına da kalınsa direnilebileceğini anlatıyordu.

"Hücreler" kitabı, piyasaya çıktıktan 7 gün sonra toplatıldı. Yazarı, yayınevi sahibi ve kitaba yazılarıyla katkıda bulunanlar hakkında peş peşe davalar açıldı. DGM savcıları, kitapta üç farklı örgüte yardım-yataklık yapıldığını iddia ediyor, "Kürt halkının özgürlük mücadelesi" gibi cümle içinden aldığı bölümleri de "bölücülük" olarak gösteriyordu. Bu davaların önemli bir kısmı, beraat ya da para cezaları ile sonuçlandı. TCK'nın 169. maddesinden açılan dava ise, (yasadışı örgüte yardım ve yataklık etmek) 2001 yılında sonuçlandı ve yazarına 3 yıl 6 ay ceza verildi. Fakat 169. maddede yapılan yasa değişikliği nedeniyle yapılan itiraz üzerine, 2007 yılında bir kez daha görülmeye başlandı. Ve bu dava, geçtiğimiz yıl sonuçlandı: 10 ay hapis, para cezası, kamu görevlerinden men vb...

"Hücreler" kitabı, tam da 19 Aralık 2000 katliamından ve F tipi hapishanelerin açılmasından hemen önce kaleme alınmıştı. Kitabının zamanlaması, son derece isabetliydi. O yüzden yankısı da büyük oldu. Önemli bir okur kitlesine ulaştı, büyük bir ilgi ve beğeniyle karşılandı. Tabi aynı zamanda devletin de tüm hışmını üzerine topladı. Nevin Berktaş, 21 yılını hapishanelerde geçirmiş bir tutsak olarak, "F tipi hücrelerin" hazırlandığı bir dönemde, hücreler konusundaki deneyimlerini paylaşma sorumluluğu ile kitabı hazırlamıştı. Kitap yayınlanır yayınlanmaz başlayan yargı süreci de, devletin bu duruma duyduğu hiddeti gösteriyordu. Aslında yazarın şahsında, 12 Eylül faşizmine kafa tutan yaşam yargılanıyordu. Bu yaşama faşizmin duy-

2007 yılının Şubat ayında tahliye olan Nevin Berktaş, bir ay sonra, 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü'nde konuşma yaparken.

duğu kinin hiç bitmediğini kanıtlıyordu, 9 yıl süren yargılama süreci ve ardından verilen ağır hapis ile yüklü para cezaları... Aynı zamanda 12 Eylül zihniyetinin devam ettiğini de...

Nevin Berktaş, 12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara boyun eğmediği için atıldığı hücrelere. Yerin metrelerce altında, duvarlarından ve tavanından suların damladığı ve kedi büyüklüğünde farelerin cirit attığı koşullarda, aylarca tek başına direndi. Kitapta da orada karşılaştığı uygulamaları, ona karşı yürüttüğü mücadeleyi anlatıyordu. Hücrelere karşı nasıl direnileceğini bizzat kendi yaşamından örneklerle gösteriyordu. Kitabın başlığı gibi, "İnancın sınandığı zor mekanlar"dı hücreler. Aynı zamanda "o sınamadan" başarıyla çıkanların yendiği mekanlar... Komünist ve devrimciler, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de inançlarıyla hücreleri parçalamayı başarmıştı. Kitap, tüm tutsaklara bu mesajı iletliyordu.

O günden bu yana kaç yıl geçti, kaç hükümet değişti. "AB'ye uyum", "Kopenhag kriterleri" vb. ile artık düşüncenin suç olmaktan çıktığına dair ne çok şey söylendi. Ancak bir kez daha görüldü ki, kitaplar hala yargılanıyor, hala "düşünce" suç olmaya devam ediyor ve hala düşüncelerini yaşadıklarını yazdığı için insanlar ceza alıyor, hapis yatıyor. Devletin karakteri değişmediği sürece, bu durum da değişmeyecek. Hele sözkonusu olan, komünist ve devrimcilerin direnişi ise...

"Hücreler" kitabı şahsında direnişe ve direnenlere verilen ceza bu gerçekleri bir kez daha teyit etmiştir. Ancak bedeli ne olursa olsun, faşizme karşı ne direniş bitecektir, ne de direnişi anlatan kitaplar...

Nevin Berktaş, en zor koşullar altında bile nasıl direnileceğini göstermiş ve bunu gelecek kuşaklara aktarma sorumluluğu ile kitap haline getirmiş bir komünist olarak, bir kez daha devletin hiddetine maruz kalmıştır. Onu yalnız bırakmayalım. Mektup yazalım, kitap yollayalım, bu cezayı boşa düşürelim!

Nevin Berktaş'ın "Hücreler" kitabıyla ilgili davanın açıldığı ilk günlerde kaleme aldığı ve Eylül 2001 tarihinde "Proleter Devrimci Duruş" dergisinde yayınlanan "çağrı"yı kısaltarak yan tarafta yayınlıyoruz. Bu "çağrı" başta okurlarımız olmak üzere, tüm devrimci demokratlardır. "Çağrı"yı daha geniş kesimlere yayalım, onların da duymasını sağlayalım! Sesine ses katalım!

Ne insan hücreye sığabilir Ne hücre o kadar büyüyebilir

Hani diyor ya şair; "O kadar uzun bir destanı var / O duvarın dibindeki her bir karış yerin..."

Evet, o duvar(lar)ın dibinde bağlandı bizimkilerin kolları... O duvarın dibinde kurşunlandılar ve o duvarda -Spartaküsten bu yana- bizimkilerin Eyfeller gibi kemikleri yükseliyor.

Sadece hapishane duvarlarını kastetmiyorum. Hatta bizim etrafımızdaki "dört duvar" küçük bir kısmını oluşturuyor... Yaşlı bir teyzenin topraklaşmış yüzüne sinen acı; yıllardır kirliliğin bir savaşın ortasında ülkesini arayan Filistin ve Kürt çocuklarının erken büyümüş gözlerinde; işsiz kaldığı için kendini yakabilen bir emekçinin öfkesinde; yazarın kaleminde, bilimin beyninde, sanatın yüreğinde... Her şeyde ve her yerde "o duvar"! (...)

İnsanların yakıldığı hapishanelerde, kitapların değeri olabilir mi? Okuma-yazma oranının bu denli düşük seyrettiği; eğitim-öğretim olanaklarından yararlanamayan milyonlarca çocuğun olduğu bir ülkede, yıllardır "cezaevleri birer okula dönüştü" sendromuyla hareket eden bir devletin kitap kaygısı ne olabilir?

19 Aralık; cezaevinde özenle toplanmış, üzerine titredığımız kitaplarımız için de "hayata dönüş" operasyonu oldu. Operasyon sırasında onbinlerce kitap, çalışma-araştırma notları ve arşivler de yakıldı. Hitler'in gaz odalarını, insan fırınlarını seyyar hale getiren bir zihniyet için, kitap yakmak hiç de şaşırtıcı değil. Ancak insanların ve kitapların yakılmasının verdiği acıyı, bunun farklılığını siz de tahmin edersiniz. Yanmayan kitaplarımızın bir kısmını da cezaevi bahçesinde koca bir ateş yakıp -özellikle ailelerimizin görebileceği bir şekilde- yaktılar.

O gün ailelerimizin anlattığı manzara şuydu: "Bir grup asker, etrafında oturmuş, kitaplarınızı uzaktan ateşe fırlatıyor ve kendi aralarında büyük bir keyifle, ıskalayıp ıskalamamanın oyununu oynuyorlar." (...)

İşte tam da bugünlerde yaklaşık bir yıl önce kaleme aldığım "İnancın Sınandığı Zor Mekanlar: Hücreler" adlı kitabımın yargılanması için DGM tarafından duruşmaya çağırıldım. Doğrusu bu durum, kitap düşmanlarının yarattığı tabloya çok da uygundu. "Basın yoluyla bölücülük yapmak, yasadışı örgüte yardım ve yataklık etmek, vb..." Yargılama için bunlar, yeter de artar nedenlerdi!..

Cezaevinde geçirdiğim uzun yılların önemli bir bölümünü de hücreler oluşturuyordu. 12 Eylül'ün karanlık hücreleri...

Başımдан geçenler üzerinden, bu hücreleri anlatmak istedim. Ortaçağın izbe hücrelerinden hiç farkı olmayan; farelerin, Çukurova yılanlarının mesken tuttuğu, kibritin bile alev almadığı, vıcık vıcık nemli duvarlarıyla küçücük bir hücrede nasıl yaşanır bilinsin istedim. Güneşin doğuşunu, yağmurun sesini, çınarların kokusunu, sokağın gürültüsünü hiç duymadan; kitapsız, gazetesiz, mektupsuz, görüşsüz; ama falakalı, işkenceli bir hücrede nasıl yaşanır bilinsin istedim. Zorla istiklal marşı söyletmek, "komutanım" dedirtmek, ön ilikletmek, tek tip elbise giydirmek, en basit insani ihtiyaçlarını bile yaptırtmamak, nasıl bir işkencedir bilinsin istedim. En azından bilinenlere bir katkı olsun istedim...

Bir kadın olarak, bunları yaşamamın ek zorluklarıyla dolu yıllarda tek bir yaptırıma bile uymadan, tek başıma kalsam da bu karanlığa nasıl göğüs gerdiğimi, insan gücünün ne yenilmez olduğunu, hücrelerin kaç devrimci ve komünistin ölümüyle yıkıldığını anlatmak istedim. Toplumsal bir idealsizleştirme ortamında, inançlarım için her zorluğa direndiğimi-direneceğimi; bu dünyada hala idealleri için ölen insanlar olduğunu bir kez daha vurgulamak istedim...

Bunları yaşadım, anlattım ve şimdi yargılanıyorum. Tüm yaşamışlıklara karşı, hala hücreyi savunan mantık değil, ama benim kitabım yargılanıyor!

Sizlerden bu haksız yargılamayı kamuoyuna duyurmanızı istiyorum... Ben her şeye rağmen ve her şeyden dolayı, hücre karanlığının yırtılacağına inanıyorum. Bunu hiç kaybetmedim. Çünkü ne insan hücreye sığabilir, ne hücre o kadar büyüyebilir!

Nevin Berktaş

Yeni saldırı paketi “ULUSAL İSTİHDAM STRATEJİSİ”

“İstihdam”, yeni iş alanları ve iş olanakları açmak, işsizliği azaltmak anlamına geliyor. Son yıllarda burjuvazi ve AKP hükümeti tarafından sıkça kullanılan bir kavram. Ve sanırsınız ki, burjuvazi ve AKP hükümeti, gerçekten yeni iş alanları açarak, iş olanağı yaratarak, işsizliğe çare arıyor! Oysa her “istihdam” sözünün arkasından, işçi ve emekçilere yeni saldırılar gündeme geliyor.

Burjuvazi, AKP hükümeti eliyle yeni bir saldırı paketini daha devreye sokma hazırlığında. Saldırının adı da “ulusal istihdam stratejisi”! Çalışma Bakanı Ömer Dinçer, gazetelere yaptığı açıklamada, “*bu taslakta dört ana hedefin olduğunu*” belirterek, bunları şöyle sıraladı: “*Bölgesel asgari ücret, esnek çalışmanın yaygınlaşması, özel istihdam bürolarının işlevlendirilmesi, firmaların rekabet gücünü arttıracak teşviklerin getirilmesi.*”

Aynı Bakan, taslakla ilgili başka bir açıklamasında, “*kıdem tazminatının yüksek olduğu*”nu söylemiş ve kıdem hakkını gaspetmeyi de hedeflediklerini belli etmişti. 15 Eylül’de Türkiye’ye gelen OECD Genel Sekreteri Angel Gurría da “*maliyetli kıdem tazminatı rejimi ve yüksek asgari ücretin sıkıntı doğurduğu*”nu söylemiş ve “*işgücü piyasası çok katı kurallara bağlı olmaktan çıkarılmalı, esneklik sağlanmalı*” diye buyurmuştu.

Dünyada ve Türkiye’de burjuvazi, daha fazla hak gaspı ve daha ağır çalışma koşulları ile krizin yükünü işçi ve emekçilerin sırtına bindirme konusunda fikirbirliği içindeler. Krizin patlak verdiği günden bu yana da bu saldırı paketlerini arka arkaya sıraladılar. Şimdi bir yenisiyle daha karşı karşıyayız.

Her şey burjuvazinin azami karı için

Burjuvazi ve onun temsilcileri her fırsatta kıdem tazminatının yüksekliğinden ve esnek çalışmadan söz ediyorlar. Oysa kıdemlerin ne kadar düşürüldüğü ve esnek çalışmanın neredeyse tüm fabrikalarda uygulandığı bilinen bir gerçektir. Buna rağmen daha fazla esnekleşme ve kıdemlerin düşürülmesini istiyorlar. **Amaç; çalışma günleri ve saatlerini istedikleri gibi düzenleyerek, güvencesiz-kuralsız çalışmayı, kural haline getirmek.** Üretimi parçalara bölerek, örgütlenmeyi dağıtmak ve işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu da dahil olmak üzere her tür yükümlülüğün kurtulmak. Kısacası, azami karını güvence altına almak...

Azami kar peşinde koşan burjuvazi, üretim maliyetini düşürmek için sürekli “işçiden ne koparırım” diye bakar. Bu da işçilerin çalışma ve yaşam koşullarının daha da ağırlaşması, işsizlik tehdidi altında güvencesiz bir şekilde çalışması anlamına gelir. “Ulusal istihdam stratejisi” dedikleri son paketle de yapılmak istenilen budur. Yani burjuvaziye dikensiz gül bahçesi sunmak!

Yeni saldırı paketinin taslak haline gelmesinde, işbirlikçi sendikacılar, patronlarla ve hükümetle kolkola girerek, her türlü yardımı sundular. Taslağa şekil veren “üçlü danışma kurulu” şunlardan oluşuyor: “İşçi sendikaları, patroller ve hükümet.” Bu “üçlü”nün birlikteliğini bozacak ve artan pervasızlıklarını durduracak tek güç; işçi ve emekçilerin örgütlü gücüdür.

Daha önce gündeme getirilen ve tepkilere yol açan “bölgesel asgari ücret”, “özel istihdam büroları” gibi konuları, bu paketin içine sokarak, artık yasağa geçirmek istiyorlar.

Hatırlanacaktır; “özel istihdam büroları” yani “kiralık işçi büroları”, işçileri işçi simsarları aracılığıyla bir makine parçası gibi kiralarak çalıştırmayı amaçlıyordu. Hiçbir sosyal güvence olmadan kiralanan işçiler, çok düşük ücretle bir köle gibi çalıştırılacak. Bu uygulamanın yaygınlaşması ile de, sigorta ve kıdem hakkı, tamamen ortadan kaldırılacak. Burjuvazinin hedeflediği bu.

Aynı durum “bölgesel asgari ücret” için de geçerli. “**Bölgesel asgari ücret**” uygulaması da, **sigortasız ve sosyal güvenceden yoksun çok düşük bir ücretle çalıştırmayı dayatıyor.** Bu konu da önceden gündeme getirilmiş, fakat yoğun tepkiler üzerine geri çekilmişti. Şimdi “işsizliğe çare” olarak yeniden piyasaya sürülüyor.

Varolan asgari ücret, bırakalım bir aileyi, bir kişiyi bile geçindiremez durumdayken, bunu bölgele ayırarak daha da düşürme planları yapılmaktadır. Açlık sınırının 800 TL olduğu günümüzde, asgari ücretin yüksekliğinden yakınmak ve bunu bölgelere göre daha da düşürmek, burjuvazinin saldırganlıkta ne denli pervasızlaştığını gösterir sadəcə. **Daha çok Kürt illeri için düşünülen bu uygulama, ezilen ulusa dönük özel bir sömürü biçimi anlamına da gelmektedir.** Türk burjuvazisi, Kürt bölgesini “Türkiye’nin Çin’i” olarak tanımlamakta ve neredeyse bedava çalışma piyasası yaratmayı hedeflemektedir.

İşçi ve emekçilere hak gaspı, burjuvaziye teşvik

Her saldırı paketinde gündeme getirilen bir diğer konu, kıdem tazminatıdır. Kıdem tazminatının kaldırılmasını isteyen patronlar, “ulusal istihdam stratejisi” adı verilen yeni saldırı paketine de bu isteklerini koymuşlar. Kılıf olarak da “kayıt dışı çalışmayı önleme”yi giydirmişler.

Kıdem, işçinin emeklilik sigortasıdır. Bu hakkı gaspetmek isteyen burjuvazi, gerçekte işçinin emeklilik hakkını gaspetmektedir. **Kıdem kalkması veya primin düşmesi, istihdam yaratmak şöyle dursun, çalışan işçilerin işten atılmasını kolaylaştıracak, bu konuda patronun elini daha da güçlendirecektir.** Diğer yandan patronlar, sigorta primini ödememek için, kayıt dışı çalıştırmayı tercih etmektedirler. Kıdem kalkması, kayıtdışılığı önlemek şöyle dursun, daha da arttıran bir zemin sunacaktır.

Sözkonusu taslakta öngörülen diğer bir husus; “firmaların rekabet gücünü arttıracak teşvikler”dir. İşin tilsimi buradadır: “Firmalara teşvik”! Peki bu “teşvik”, yani patronların azami karını garanti altına almanın zemini, nasıl ve nereden sağlanacaktır? Tabi ki işçi ve emekçilerin hak gaspından... Artan vergiler ve kesintilerden oluşan hazineden...

Krizin ilk patladığı günlerde, “firmalara teşvik” adı altında bir sürü yasal düzenleme yapıldı. Bunların içerisinde; SSK prim ödemelerinin düşürülmesi, yeni işe alınacak işçilerin SSK primlerinin hazineden karşılanması, işsizlik fonundaki birikimlerin patronlara sunulması vb. vardı. Şimdi bunlara yenilerinin ekleneceği anlaşılıyor.

Kısacası “ulusal istihdam stratejisi” taslağı ile, krizin yükü tamamen işçi ve emekçilere yıkılarak, patronların azami karı korunmaya ve daha da artırılmasına çalışılıyor. Patronlara cennet, işçi ve emekçilere cehennem sunuluyor.

Burjuvaziye ve sendika ağalarına karşı birleşik mücadele

Yeni saldırı paketinin taslak haline gelmesinde, **işbirlikçi sendikacılar, yine uğursuz rollerini oynadılar. Patronlarla ve hükümetle kolkola girerek, her türlü yardımı sundular.** Burjuvazi ve AKP hükümeti de, kitlelerin tepkisinden korktukları için, işbirlikçi sendikaları yanlarına almayı yine ihmal etmedi. **Taslağa şekil veren “üçlü danışma kurulu” şunlardan oluşuyor: “İşçi sendikaları, patroller ve hükümet.”**

Bu “üçlü”nün birlikteliğini bozacak ve artan pervasızlıklarını durduracak tek güç; işçi ve emekçilerin örgütlü gücüdür. Burjuvaziye ve sendika ağalarına karşı birleşik bir mücadele yükseltilmelidir. Aksi halde son saldırı paketi de dahil, hak gasplarının ve saldırıların ardı arkası kesilmeyecektir.

Metal işkolunda TİS süreci

Metal işkolunda yaklaşık 120 bin işçi-yi kapsayan grup toplu sözleşme görüşmeleri başladı. Görüşmeye patronlar adına katılan Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS), işçilerle dalga geçmesine, ücretlerde 0.18 zam yapmayı teklif etti. Ayrıca ikramiyelerin çalışılan güne göre ödenmesini dayattı.

Elbette MESS'in bu pervasız teklifleri, metal sektöründe en fazla üyeye sahip

Türk-Metal sendikası gibi faşist bir sendikanın bulunmasından kaynaklanıyor. Türk-Metal de toplu sözleşme görüşmelerine, ücretlerde yüzde 5 gibi çok komik bir zam teklifiyle gitti. İşçilerin Türk-Metal'e olan tepkisi, "beterin beteri" gösterilerek yatıştırılmak isteniyor. Her dönem işbirliği içinde hareket eden MESS ve Türk-Metal, işçi sınıfına bir kez daha kumpas hazırlıyorlar. MESS, yüzde 0.18'lik zam önererek Türk-Metal'in önerisini çok yüksek göstermiş oluyor ve onu işçilerin öfkesinden koruyor. Türk-Metal de, göstermelik bir şekilde MESS'e karşı gürüyor ve sözümona bu tavrıyla onu yüzde 5'lik zamma çekmeyi başarıyor!

Büyük bir olasılıkla MESS yüzde 5'lik zammı (ya da ona yakın bir zam oranını) kabul edecek ve bu da Türk-Metal'in başarısı olarak sunulacak. Oynanan oyun budur.

MESS'in dayatmalarını kabul edilmeyince, TİS görüşmeleri tıkandı. Tıkanıklık 15 gün içinde arabulucu kanalıyla da aşılmazsa, greve gidilmesi gerekiyor. Ancak MESS ve Türk-Metal ikilisi, greve gitmeden bu işi çözmeye çalışacaklardır.

Metal işkolundaki TİS'ler, sadece metal işçilerini değil, tüm işçi sınıfını ilgilendirmektedir. Patronlar, krizi de bahane ederek, işçilerin ücretlerini alabildiğine kısma, daha az işçiyle daha çok ürün elde etme yarışına girdiler. Onlar karlarını katlarken, işçilerin alım gücü düştükçe düştü. Metal işkolu da dahil tüm işkollarında işçilerin geçen dönem TİS'le elde ettikleri zamlar da, enflasyonla birlikte iyice eridi.

Zaten aynı Türk-Metal sendikası, bir önceki TİS döneminde, krizi bahane ederek, demir-çelik sektöründe eksi yüzde 30 sözleşmeye imza atmıştı. Sonrasında demir-çelik fabrikalarının, kriz dönemini büyük kar patlamalarıyla kapattığı ortaya çıktı.

Hal böyleyken patronlar, yeni TİS görüşmelerinde MESS'in yaptığı gibi "sıfır zam" ve yeni hak gaspları dayatmasında bulunuyorlar. Ne yazık ki varolan sendikalar da bu dayatmalara karşı ciddi bir mücadele başlatmıyor. Bu durum işçi sınıfının taban örgütlerinde örgütlenip sendikalar üzerinde basınç oluşturmada, TİS'lerde istediği sonuçları elde edemeyeceğini bir kez daha ortaya koyuyor.

Türkan Albayrak direndi, kazandı!

Paşabahçe Devlet Hastanesi'ndeki işinden kovulduktan sonra hastane önünde direnişe başlayan Türkan Albayrak, iş hakkını kazandı.

118 gün boyunca hastane önünde çadır kurarak bekleyişini sürdüren Türkan Albayrak'a devrimci kurumlar, işçiler ve emekçiler başta olmak üzere, sendikalar ve sanatçılar da yoğun destek sundu. Bu destek kapsamında her hafta sessiz yürüyüşler yapıldı. Direnişi kırmak için zabıta ve polis saldırısıyla çadırı yıkıldı. Ancak çadır yeniden kuruldu ve geceli gündüzlü çadır hiç terk edilmedi. Tekel işçileri ve Betesan işçileriyle dayanışma içinde direnişini sürdürdü. Taksim'de her hafta yapılan yürüyüşlere katılım sağladı Albayrak. 100 günü geride bırakan Türkan Albayrak, 111. gününde açlık grevine başladı.

Sağlık Bakanlığı ile yapılan görüşmeler sonucu Türkan Albayrak, Sarıyer Sağlık Ocağı'nda işe başlama hakkını kazandı. Ve eylemini, 118. gününde, açlık grevine başlamasının ise 7. gününde, zaferle noktaladı.

Mutaş işçileri fabrikayı işgal etti

27 Ağustos'ta sendikaya üye oldukları için işten atılan ve direnişe başlayan Gebze Mutaş fabrikası işçileri yeni işten atmaları protesto etmek için 27 Ekim'de fabrikayı işgal etti. Eylemin 63. gününde fabrikayı işgal eden 22 işçi, 43 saat süren eylemin ardından 28 Ekim gece yarısı işgali sonlandırdılar.

İşgale destek vermek için fabrika önüne Birleşik Metal-İş ve Petrol-İş üyesi işçileri, işçi aileleri, devrimci ve ilerici kurumlar geldiler. UPS işçileri ve Betesan direnişçisi Zeynel Kızılaslan da 28 Ekim'de desteğe geldi. Fabrikaya yürümek isteyen destekçilere gaz bombalarıyla saldıran polis 10 kişiyi yaralarken 1 kişi de gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişi daha sonra serbest bırakıldı.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi ve Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu başkanlığında patron ve emniyetle görüşmelere başlayan heyet, işçi ailelerinin yanına gelerek "sizin burada bulunmanız bizim yapacaklarımızı engelliyor" diyerek aileleri geri göndermek istediler. İşe sendikacı olarak dönme talebiyle direnişe başlayan işçilerin bu talebi görmezden gelinirken, işçilerin zaten yasal hakkı olan ihbar ve kıdem tazminatlarının verilmesi koşuluyla işgal sona erdirildi. Birleşik Metal İş Gebze Şube Başkanı Erdoğan Özer, "Kıdem tazminatı talepleri kabul edildi. Yasal işlem yapılmaması yönünde de işveren ve güvenlik güçleriyle anlaşmaya varıldı. Ancak işçilerin yeniden işe dönebilmeleri konusunda anlaşma sağlanamadı. Kısmi bir anlaşma oldu" dedi.

Birleşik Metal-İş sendikası Çel-mer fabrikasında gerçekleştirilen işgal eyleminin ardından da patronla işçilerin taleplerini görmezlikten gelen bir TİS imzalamış ve tepki toplamıştı. Birleşik Metal İş; Sinter, Çel-Mer ve Mutaş gibi hem kitle desteği alan, hem de militan biçimlerle direnen işçilerin direnişlerini bu şekilde bitirmek yerine, patronlara geri adım attırıp işçilerin taleplerini kabul ettirmeyi hedeflemeli ve bu yönde çaba sarfetmelidir. Her direnişi, grevi, hukuki mücadeleye indirgeyerek eritmek işçi sınıfına ve direnen işçilere ihanetten başka bir anlama gelmeyecektir.

Mutaş işçileri direniş süreci öncesi de eylemler gerçekleştirdiler. 21 Ekim'de Taksim'de bir yürüyüş gerçekleştiren işçilere direnişteki UPS işçileri de destek verdiler.

“İkinci Tekel direnişi” başladı

4-C'ye karşı 78 gün boyunca Ankara'nın göbeğinde kurduğu çadırlarda direnen, yaptığı eylemlerle burjuvaziye zor durumda bırakan Tekel işçileri, eylemlerine kaldıkları yerden devam ediyorlar.

2009 Aralık'ında Ankara'da AKP önüne yürümek isteyen işçilere, polis vahşice saldırmalarının ardından Kızılay'da bir direniş kenti kuran işçiler, yürüyüşler, işgaller ve mitingler gerçekleştirmişti. Direniş günleri içinde politikleşen ve eylemlerini radikalleştirilen işçilerin taleplerinin tüm işçiler ve emekçiler tarafından benimsenmesi, bir eşiğin atlanması anlamına geliyordu. Burjuvazi ve hükümet, işbirlikçi sendikacılar eliyle direnişi zaman içinde eritmek için birçok yöntem kullandı. Son olarak Danıştay'ı devreye soktular ve çadırların sökülmesini başardılar.

Sınıfın gücü karşısında, işbirlikçi sendikalar eylem kararları almak zorunda kalmışlardı. Her ay belirlenen günlerde Ankara'ya gelinecek ve daha büyük eylemler yapılacaktı. Fakat 1-2 Nisan'da Ankara'ya tekrar gelen işçileri, adeta sıkıyönetim ilan edilmiş bir

Ankara karşıladı. Türk-İş'e açılan bütün yollar abluka altına alınmıştı. Buna rağmen sokak sokak çatışarak ilerleyen işçiler, bir kez daha sendikacıların ihanetiyle karşılaştı. Direniş sürecinde Tekel'in gücünü kendi çıkarları için kullanmak isteyen Tek Gıda İş sendikası başkanı Mustafa Türkel, verilen sözleri zaman içinde unutmuş ve mücadeleyi sadece hukuki sürece hapsedmişti.

Tekel işçileri, yaşanan ihanet sürecinin ardından bu kez de Tek Gıda-İş'in İstanbul 4. Levent'teki Genel Merkezi önüne gelerek, 4 Ekim'de basın açıklaması gerçekleştirdiler. Mustafa Türkel'le görüşmek isteyen işçilerin önü, yine polis barikatıyla kesildi. Bunun üzerine işçiler, oturma eylemine başladılar. Ardından Ankara sürecindeki gibi çadırlarını Tek Gıda-İş'in karşısındaki parka kurdular. Ve ikinci Tekel direnişini başlattıklarını duyurdular.

Bir ayını geride bırakacak olan 2. Tekel direnişi boyunca, Tekel işçileri reformist partilerin yüzünü de ağıttan gördü. Ankara'da Tekel işçilerinin peşinden ayrılmayan, direnişi sadece kendine üye kazanmak için değerlendiren TKP'den, sendika kuyrukçusu EMEP'e, Halkevleri ve ÖDP'ye kadar her renkten reformist, "marjinal eylem" diyerek direnişi yalnızlaştırmaya çalıştılar. Reformist partilerin hiçbirisi ne gazetelerinde ne de internet sitelerinde direnişe yer vermediler. TKP, Ankara sürecinde üye yaptığı ve İstanbul'daki direnişe katılan üyelerine "eylemi terk edin" talimatı gönderdi. Birkaç işçi buna uyarken, diğerleri "partinin yüzünü yanlış görmüşüz" diyerek kararı dinlemediler. EMEP'in günlük basını Evrensel, Türkel'in açıklamalarına karşın çarşaf çarşaf yer verirken, direnişten hiç söz etmedi. Halkevleri ise, "yoğunluklarını" bahane ederek, direnişi adeta yok saydı.

İşçiler, bu süreçte "gerçek dostlarımızı direnişlerde gördük" diyerek durumu özetliyorlar. İkinci Tekel direnişini, hem devlete, hem sendikal bürokrasiye, hem de sendikacıların kuyruğuna takılan reformist partilere karşı da bir mücadele olarak algılıyorlar.

Devrimci kurumlar ve 4. Levent'te oturan mahalle halkı ise, direnişin asıl destekçileri oldular.

Tekel işçileri, direniş çadırlarını kurduğu andan itibaren eylemlere de devam etti. 4 Ekim'de yapılan basın açıklamasının yanı sıra, Taksim ve Şişli'de yürüyüşler düzenledi. HSGGP'nin çağrısıyla örgütlenen yürüyüşlere 600 civarında işçi ve emekçi katılırken, Türkan Albayrak ve Betesan direnişçisi Zeynel Kızılaslan da eylemlere destek verdi.

Sendika üyesi işçiler ve emekçiler destek ve dayanışma gerçekleştiriyorlar. Ancak bugüne dek kurumsal olarak

hiçbir sendikadan destek gelmedi. Yeni direniş çadırlarının İstanbul'da kurulmasıyla birlikte, Mustafa Türkel, tüm sendikalara telefon ederek, "bizi düşmanın attığı taş değil, dostun attığı bir gül yaralar" demiş ve direnişe destek vermemeleri yönünde çağrıda bulunmuş. Tekel işçileri ise heyetler halinde odaları ve sendikaları ziyarete devam ediyorlar.

İşçiler, çadırların kurulmasının ardından, birleşik mücadelenin önemine vurgu yaptılar ve eylemleri merkezileştirmeye çalıştılar. Bu kapsamda Türkan Albayrak'ın ve Zeynel Kızılaslan'ın direnişlerine destek sundular, Cumartesi anneleri, Hasta tutsaklara özgürlük yürüyüşleri ve UPS işçilerinin eylemlerine katıldılar. Ankara sürecinden kazandıkları deneyimlerle direnişlerini sürdüren işçiler, sendikal bürokrasiyi teşhir etmenin yanı sıra, 4-C'yi geri çekertmek için uğraşıyorlar. Taşeronlaştırma saldırısının temel saldırılardan biri olduğunu söylüyor ve güvenceli çalışma talebini yükseltiyorlar.

İşçilerin hemen her gün ziyaretçileri oluyor. Başta PDD, Halk Cephesi, ve Mücadele Birliği olmak üzere, TAYAD'lı aileler, BDSP, ESP, BDP, Gençlik Federasyonu, Grup Yorum, Limter-İş, Tekstil-Sen, Genç-Sen, Emekli-Sen destek ziyaretleri gerçekleştiriyorlar.

Ankara sürecine oranla medyanın sansürü daha fazla. Fakat işçilerin moralleri yüksek. Direnişte bulunan işçi sayısı az olmasına rağmen, burjuvazi etki gücünden korkuyor. Tek Gıda-İş, direnişi yokmuş gibi göstermeye çalışıyor. Buna rağmen direniş daha ilk gününden itibaren etkisini gösterdi ve 8 aydır 4-C'ye atanması yapılmayan Tekel işçilerinin 3 bin 500'ünün atanması yapıldı.

Direnişe katılmayı engellemek isteyen devlet, böyle bir rüşvetle işi çözebileceğini düşünüyor. Tek Gıda-İş de ağıttan işçilere "direnişe destek verirsiniz 4-C'ye bile muhtaç ederez" diyerek tehdit ediyor.

İstanbul'daki tek el direnişi bir kez daha siyahla beyazı ayırtıran bir işlev gördü. Direnişleri adeta sayısal çoğunluğa indirgeyen reformistleri, kendine devrimci sendika misyonunu biçenleri, işçilik yapan çeşitli troçkist akımları vb. açığa çıkardı. Kitle gördüklerinde kendilerini kaybedip, devrimci grupları "marjinal"le itham edenler, İstanbul'da bir adım daha ileriye giderek, direnişi sürdüren Tekel işçilerini "marjinal" ilan ettiler. Mustafa Türkel de öncü işçilere "sapık", "provokatör" gibi nitelemeler yapmıştı. Reformistler ise sendikalarla aralarını bozmama adına Tekel eylemine sırtlarını döndüler.

Bu süre boyunca Tekel işçilerini yalnız bırakmayanlar, yine komünistler ve devrimciler oldu.

Tekel çadırından izlenimler...

Onca senedir verdikleri aidatların nerelere gittiğini Tek Gıda İş sendika binasını görünce, daha iyi anlayan Tekel işçileri, "sendika binası değil, beyaz saray mübarek!" diyerek tepkilerini ortaya koydular. Bir taraftan dirençlerini bilerken, bir taraftan da çadırlarını kurmak için çivileri çaktılar. Fatih yoldaşın söylediği gibi "bizdeki mal-mülk belli" idi. Tekel işçilerinin malı-mülkü de Ankara direnişinden edindikleri tecrübeydi. Bu süre içinde, kimin dost, kimin düşman olduğunu anladılar ve ona göre davranmaya başladılar. Yeni direniş çadırında, Ankara'daki direniş ve sivil polislerin tutumu üzerine konuşurken, bir kadın işçi, "yalnız gelenlere dikkat edelim" dedi ve tam o sırada bir "ziyaretçi" geldi. Hepimiz birbirimize bakıp gülümsedik. Elbette siviller, hep tek olarak gelmiyordu, bazen bir grubun içine de sızabiliyorlardı. Fakat işçiler sezgileriyle sivil polisleri ayırt etmeyi öğrenmeye başlamıştı. Aynı gün "Grup Yorum" da geldi. Türküler ve marşlar söyleyip halaylar çektik. Devlet, Tekel işçilerini Ankara'ya yeni gelen Tekel işçileri sanıyor. Onları çeşitli biçimlerde korkutmaya çalışıyor. Oturup sohbet ederken, bizleri kameraya alan bir sivile karşı, bir Tekel işçisi de eline kamerayı alıp onu çekmeye başladı. Sivil korkuya kapıldı ve yüzünü kapatmaya çalıştı. Bir süre sonra kayıt yapmayı da bıraktı. Onlar Tekel işçilerini kaydederken, Tekel işçileri de onları kaydediyor, hem kameralara, hem de belleklerine...

Tekel işçilerinin geçen süre içinde değişmeyen bir özelliği ise, insanlara karşı yardım ve dayanışmaları. Sohbet ederken, yan taraftan sesler gelince, oraya yöneldik. Sara hastası bir simitçi, krizi tutunca simit tepsisi bir yana, kendisi diğer yana düşmüştü. Hepimiz yanına koştuk, simitçinin ağzından köpük geliyordu. Nefes almakta zorlanıyor ve yerde kıvranıyordu. Çadırdan hemen bir soğan getirdiler. Bir yumrukta soğanı kırıp simitçinin burnuna tuttular. Biraz kendine gelmeye başlayınca, alıp çadıra götürdüler. Etrafa yayılan simitlerini toplayıp yanına getirdiler. Ankara'da kimsesizlere, sokakta kalanlara yaptıkları güzel davranışlarına, bir yenisini daha eklemiş oldular.

Kendi açlıklarına bakmadan, çadırlarını hergün ziyaret eden güvercinleri de doyurmayı ihmal etmiyorlar. Ayrıca da diğer direnişteki işçilerle ve toplumun direnen tüm kesimleriyle dayanışmayı da elden bırakmıyorlar. Hasta tutsakların serbest bırakılması için yapılan eylemlere, cumartesi annelerinin kayıplar için sürdürdükleri oturma eylemine kadar, bir çok eyleme katılıp destek sunuyorlar. Kendilerine de bir gün koydular. Artık her Pazar, Tekelcilerle dayanışma günü oldu. Mücadeleyi büyütmek, dayanışmada bulunmak isteyen herkesi yanlarında görmek istiyorlar.

Bir çadır da İstanbul'da kuruldu

Tekel işçisi Halil (Malatya): Tek Gıda-İş sendikası'nın üyesiydik. Sendikanın bütün kararlarına ve eylemlerine uyduk ama sonuç hüsrana oldu. 78 gün boyunca işçiler soğuğa, şiddete ve baskıya karşı direndiler. Sendikanın sözü vardı. "İşçiler hakkını almadan, bir işçi de kalsa sonuna kadar gideceğiz. Eğer sonuca ulaşılmazsa kendimizi asacağız" diyorlardı. Maalesef kendi aldıkları kararlara uymadılar. Hukuk sürecini bahane ederek, "mahkeme sürecinde eylem olmaz" dediler. İşçileri oyaladılar. Sendikanın avukatlarıyla işçileri

4-C'ye teşvik ettiler. Birçok işçi geçim derdi içinde, çocukları var. İşsizlik maaşı vardı o da bitti. Hepimizin bir

beklentisi vardı ama bitti. 3 gün önce buraya geldik. Sendikacılarla konuşalım dedik. "Aldığınız bütün kararlara uyduk, neden eylemleri yapmıyorsunuz. İşçiler sokakta yatarken, sizin şatafat içinde yaşamınız reva mıdır" demek için geldik. Verdiğiniz sözleri yerine getirin. Artık kendinizi asıyor musunuz, yakıyor musunuz, bu işçilerin hakları için ne gerekiyorsa yapın. Biz 4-C istemiyoruz, neden mahkum ettiniz buna? Eylemi sürdürseydik ya ölecektik, ya alacaktık haklarımızı, ötesi var mıydı bunun? 4-C'ye ilk başta çok sınırlı sayıda arkadaşımız başvurmuştu. Bir kısmının atamaları yapılmış ama hiçbiri de istekli değil. Çünkü bu işçilerin hepsi Ankara'ya gelip "4-C'yi al başına çal" diye slogan attılar. İnsanları mecbur bırakmışlar. Resmen denize düşmüşsünüz yılanı sarılıyorsunuz. İlk kez İstanbul'a sendikanın önüne geliyorum. Görüyorsunuz, sendika binasını. Beyaz Saray'a benziyor. Bu bile bu sendikacıların ne olduğunu gösteriyor. Kendi saltanatlarını çok iyi kurmuşlar. Sendika ağaları gibiler. Değilseler, verdikleri sözü tutsunlar. Sendikacılara geri adım attırmak için öncelikle işçi arkadaşlarımızın buraya gelmesi gerekiyor. Sendikaya girip biz onları dışarıya atalım. Sendikalar işçilerindir, kendi işçi arkadaşlarımızı buraya oturtmalıyız. Başka da çaresi yok.

Tekel işçisi Metin (İstanbul): Amacımız, 4-C ile ilgili mücadeleye devam edilmesidir. 2 Mart'ta sendika hükümetle anlaşarak çadırları kaldırdı, fiili mücadeleyi bitirdi. Eylem takvimi açıkladı ve takvime uymadı. Söz verip tutmayan sendikaya karşı 4 Ekim'de sendikanın önüne gelindiğinde, polis barikatları, panzerler karşıladı. Sendikacılar görüşmediler ve oturma eylemi başlatıldı. Eylem bir irade savaşına dönüştü. Hem sendikayla, hem onun çanağından beslenen, onun kuyrukçuluğunu yapan sözde sol partilerle. Burayı afaroze etmelerine, kafa karışıklığı yaratma çabalarına karşı buradayız. Tek Gıda-İş, sendikaları, odaları arayıp "onlara destek vermeyin. Düşmanın attığı taş değil, dostun attığı gül yaralar, sizin başınıza da gelebilir" diyor. Buna karşılık bizler kararlıyız ve sonuna kadar gidiyoruz. Arkadaşlarla görüşüyoruz. Nitelik daha önemli. Hükümet de burayı ciddiye alıyor ve önünü kesmeye çalışıyor. Eylemin ilk gününden sonra 4-C atamaları yapıldı.

Ama 4-C, 4-B gibi isimlere takılmadan taşeronlaştırmaya karşı mücadeleyi genişletmek gerekiyor. Hükümet haklarını da verebilir, anayasa mahkemesi hakları da tanıyabilir ama güvencesiz çalışmayla ilgili birleşik ve merkezi bir eylem örgütlemek gerekiyor. Ataması yapılmayan öğretmenler, sözleşmeli öğretmenler, hastanelerdeki taşeron işçiler, özelleşen yerlerdeki güvencesiz çalışanlarla birlikte geniş bir harekete dönüşebilir.

4-C ne tek başına Tekel'in sorunu ne de Tek Gıda-İş'in sorunu. Şu anda iş bekleyen 35 bin işçi var ve 200 bin işçiyi etkileyecek. Aile hekimliği yasaları, diğer hak gasplarına uğrayanlarla birleşik bir eyleme gitmek gerekiyor. İstanbul'da yürüyüşler başlattık. Galatasaray'dan Taksim'e, Şişli'den Mecidiyeköy'e yürüdük. Belli bir çıtaya getirdikten sonra sıçratmak gerekiyor. Ayrıca devam eden direnişleri birleştirip iktidarı hedef alacak, oraya yönelecek bir kitle hareketine dönüştürebilmek gerekiyor. Her ilden katılımların olduğu, yürüyüşlerin yapıldığı, bir hafta sonu Ankara'da miting örgütlenilebilir. Bunu biraz önümüzdeki siyasi süreç belirleyecek diye düşünüyorum. Bu çadırları kurup mücadeleyi sürdürüp asıl hedefe, geniş yığınlara ulaştırmak, hesap soran bir noktaya ulaşmak. Biz bir noktaya kadar yapabiliriz.

Sendikalar işçilerin kendi örgütlülüğü. Sendikaları yönetenler kötü insanlar olabilir. Mustafa Türkel de bunlardan biri. Tekel işçilerini küçümseyen "eylemcik" diye saldıranlara şunu sormak lazım. Neden onların yaptıklarını görmemezlikten geliyorlar ve tutmadıkları sözlerin hesabını sormuyorlar? Bu mu gazetecilik, bu mu objektiflik. Demek ki bunlar bu çanaktan beslenip, kirli ilişkiler sürdürüyorlar. Sınıf mücadelesi büyüdükçe daha da teşhir olacaklar ve tarihin karanlık çöplüğüne gideceklerdir.

78 gün işçiler hükümetten önce sendika bürokrasisine karşı mücadele verdiler. Onlar işçi sınıfını yanılttılar, engellediler. Ciddi bir güvensizlik yarattılar. Uzun bir sürece yaydılar. İşçilerin orada eylem yapmayıp, adeta bir göçebe çadırı içinde kalmalarını istediler. Mülteci kampına çevirmek istediler. Tabi yalınlık ve yorgunlukla beraber özellikle son günlerde sendikanın işçileri korkutmaya çalışması, "operasyon olacak, kalırsanız kötü olur" demesi etkili oldu. Danıştay uzatmasında insanları zafer sarhoşu yaptılar. Kutlamalar, havai fişek gösterileri, eğlenceler düzenlediler. Bu bir hataydı. İşçilerin orada o çadırları ne olursa olsun kaldırmaması gerekiyordu. Benim de bir özeleştirel yaklaşımım. Beş kişi de olsa kalmalıydı. Orada şöyle bir yanılgıya kapıldık. Yorgunluk vardı bizim üzerimizde de. Ne de olsa bir eylem takvimi var. 1-2 Nisan'da gelinecek. İllerimize dönüp tekrar örgütlenme için çalışalım düşüncesindeydik. Güçlü bir şekilde gelip çadırları kuralım diyorduk. Ama bir şeyin kaldırılıp tekrardan kurulamayacağını 1-2 Nisan Ankara süreci çok iyi gösterdi. Bırakın Türk-İş'i Sakarya caddesine bile zor girdik.

Şu anda bir komitemiz var ve görev paylaşımı yapıyor. Sendikaları, grupları, partileri geziyoruz ve anlatıyoruz. Güvencesiz çalışmayla ilgili direnişteki yerleri geziyoruz. Biz buraya sendikacılarla sohbet etmeye değil, hesap sormaya geldik. Eğer görüşebilseydik, özeleştireli verip tekrardan mücadele vermelerini isteyecektik.

Tekel işçisi Nedim (Diyarbakır): Birliktelik önemli. Ankara'daki gibi birlikteliği yakalarsak, bu mücadeleyi de sonuna kadar götüreceğiz. 78 günlük eylemin en azından boşa olmadığını bir kez daha gösterdik. Bu

süre içinde sendikacıların ağı olduğunu öğrendik ilk olarak. Sınıfsal mücadelesinin ne olduğunu görerek öğrendik. Danıştay'ın 4-C'ye geçişi 8 ay uzatması, işçileri rehavete kaptırdı. İşçi sınıfının zayıf yanlarını kullandılar. Hiçbir kazanım elde edilmeden, işçileri eğlendirilmeye, havai fişek gösterilerinde oyalanmaya çalıştılar. Sendikanın işçiyi nasıl kırabileceğinin bir deneyimiydi. İşçilere çadırları kendi elleriyle kaldırttılar. "Bir dahaki sefere görüşürüz" diyerek kandırdılar. O günü yaşamamak için, işçi arkadaşlara sitem ederek, eleştirerek ayrılmak üzereydim. Hiç kimse dinlemedi beni. Manzaraya dayanmadım. Sendikacılar "Danıştay karar açıklayacak ve biz kazanacağız" dediler. Neyi kazandık neyi kaybettiğimizi gördük. Aslında Tekel işçisi bir şey kaybetmedi. Sınıf mücadelesinin ne olduğunu gösterdik. Emek mücadelesinin verildiği bir yerde sadece Tekel işçisi kaybetmez. Bu kayıp tüm sınıfın kaybıdır. Sendikal bürokrasi kaybetmiştir çünkü teşhir olmuştur. İstanbul'da kurulan çadırlar da bunun göstergesi. Sendikacıların rahat bırakılmaması gerektiğinin göstergesi. Kaldığımız yerlerde eylemler yaptık. 4-C'yi imzalayan arkadaşlarımızla da görüşüyoruz. Asıl bundan sonra başlıyor görevlerimiz. Biz bu 4-C'ye nasıl girdiysek, nasıl çıkacağımızı da konuşuyoruz. Pes etmeyeceğiz. Sınıf mücadelesi başka biçimlerle de devam eder. Verilen mücadeleyi sonraki nesillere iyi aktarabilmek, emperyalist güçlere karşı verilmesi gereken bir mücadeledir. Herkesin bizimle olması en büyük arzumuzdur.

İSKİ işçisi Ercan (Tekel'e desteğe gelen İSKİ direnişçisi): İSKİ direnişinin 210. günündeyiz. Çoğu arkadaşımızı İSKİ'ye tekrar soktuk. İç örgütlenmeye doğru ilerliyoruz. Çalışan işçilerle görüşüyoruz ne yapabiliriz diye. İşçi arkadaşlarla sendikal örgütlülük mü dernek mi olmalı üzerinden tartışmalar sürüyor. Özellikle TEKEİ ve İtfaiye sürecinde yaşanan sendikal tutumlar, işçileri olumsuz etkiledi. Sendikal bürokrasinin işçileri sattığını görünce uzak duruyorlar. Bir dernek süreci çıktı ortaya. Örgütlenmenin içinde sadece İSKİ işçileri olmayacak. Bedaş vb. yerlerde çalışan taşeron işçiler de olacak. Güvencesiz işçiler derneği olarak yapacağız. Derneğin çok iyi işlemesi lazım, çalışan işçiler sahıplenmeli. Diğer yandan da Enerji-Sen var. Geçmiş olan bir sendika. Halkevleri ve ÖDP'liler daha yoğun bir sendika. "Gelin üye olun" dediler ama nasıl bir sendika olacak. Tek Gıda-İş, Türk Metal-İş gibi sendika olaksa hiç gerek yok. Çünkü 1 Mayıs kürsü işgalinde gördüler bu sendikaları. Türk-İş'in nasıl direnişlerin altını oyduğunu gördüler. Günde 12-14 saat çalışan işçileriz ve her gün 500-600 tane saat okumakla karşı karşıyayız. 100-150 bina demek. İşsiz kalırsam korkusu hakim. Onları rahatlatmaya çalışıyoruz. Sembolik olarak İSKİ'nin önünde durduk ama maddi-manevi olarak çok yorucu geçti süreç. Durup durmayacağımız sürece bağlı. 7 aydır insanlar maaş alamıyorlar. AKP zamanında işe giren arkadaşlarımızı atılanlar. İlk başlarda slogan atarken bile AKP aleyhine slogan atmayalım diyorlardı. 10. günden sonra AKP'ye bakış açıları da değişmeye başladı. Süreçte Tüm-Bel-Sen ve Eğitim-Sen gibi sendikalar da yanımıza geldi. "Çaremiz örgütlenmek" dedik. Tekel direnişi taşeronlaştırmaya karşı önemli bir süreçti. AKP "İstedığınız sendikaya üye olabileceksiniz, işte size özgürlük" diyor. Güvencesiz, az ücretle çalıştırma daha da yaygınlaşacak anlamına geliyor. Dışarıda milyonlarca insan işsiz. "Sizi kapının önüne koyarım ve sizden daha ucuza çalıştırırım" diyor sistem. Neler yapılabilir süreç gösterecek.

Şatafatın altındaki gerçek

Her gün yeni bir gökdelen, alışveriş merkezi, stadyum inşaatı giriyor aramıza. Neredeyse her semte bir koca alışveriş merkezi düşecek şekilde başlıyor bu inşaatlar. Yanı sıra belediyelerin yol bakımı, doğalgaz yapımı vb. adına yolları köstebek yoluna çevirmeleri söz konusu. Adeta şehirlerin girişine "Şantiye alanıdır" tabelası asılacak duruma getiriyor-

lar. Görkemli bir şekilde büyüyen ve hayatımıza giren bu gökdelenler ve alışveriş merkezlerinin şatafatı altında ise yatan işçi hayatları ve kanı oluyor. Dünyanın en büyük adalet sarayını yapmakla övünen faşist devlet, milyar dolarları eğitime, sağlığa ve temel ihtiyaçlarımıza ayırmayı bırakmış, tüm toplumu suçlu ilan edercesine cezaevi yapımlarına, mahkemeleri saraylara çevirmeye harcıyor.

Geçtiğimiz aylarda Galatasaray'ın yeni stad inşaatı Aslantepede iki işçi düşerek yaşamını yitirdi. Ekim ayı başında ise Türkiye'nin en büyük gökdeleni olan Arap sermayeli Sapphire'de bir işçi inşaat boşluğuna düştü ve öldü. İşçinin öldüğü, saatler sonra fark edildi ve patronlar işçileri "bu olayı dışarıya duyurmayacaksınız" diye tehdit etti. Ama işçiler açıklama yaparak bu durumu kamuoyuyla paylaştılar. Yani ölümlerin yok sayılmasını istiyor patronlar. Ucuza, güvencesiz çalıştırdıkları ve kemikleri üzerine inşa edilen koca duvarlar içindeki odalar ise milyon dolarlara kiraya veriliyor, satılıyor.

Son ölüm olayı ise Ekim ayı sonunda Kartal'daki dünyanın en büyük adliye sarayı inşaatında yaşandı. Kurtuluş Alioğulları adlı işçi 8. kattan inşaat boşluğuna düştü ve hayatını kaybetti. Ceset uzun uğraşlar sonucunda çıkartıldı.

Basına yansıyanlar ve bilinenlerin yanı sıra bilinmeyenlerin sayısı çok daha fazla. Kan ve can üzerinden karlarına kar katan burjuvazi için ise ölümler sadece imaj bozulması olarak sunuluyor. Kan parası ya da rüşvetlerle bu olayların gizlenmesini istiyorlar. Bakıldığında hayranlık duyulan tüm eserler gibi bu gökdelenlerin altında da işçi cesetleri yatıyor. Tıprı sırrı çözülmeye çalışılan Mısır piramitleri gibi. Dünyanın "harikalarını" yaratanlar işçiler ve emekçiler, sefasını süren ise burjuvazi oluyor.

UPS'de direniş sürüyor

İstanbul, İzmir ve Balıkesir'de sendikaya üye oldukları için işten atılan UPS işçilerinin direnişi 200'lü günlere yaklaşıyor. İstanbul'da Tuzla ve Mahmutbey, İzmir ve Balıkesir'de aktarma merkezleri önünde bekleyişlerine devam eden işçiler, yaptıkları yürüyüşlerle kamuoyuna direnişi duyurmaya çalışıyor. Uluslararası sendikalar birliği üyeleri destek ziyaretlerinde ve eylemlerinde bulunuyorlar.

16 Ekim'de Taksim Galatasaray Lisesi önünden Taksim Meydanı'na taraftar gruplarıyla birlikte yürüyen UPS işçileri işe geri dönünceye kadar eylemlerini devam ettireceklerini açıkladı. 18'de "UPS'de sendikal nedenle işten çıkarılan işçiler geri alınsın" TÜMTİS imzalı pankartın açılmasıyla başlayan yürüyüş boyunca "UPS işçisi yalnız değildir", "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz", "Direne direne kazanacağız", "Yaşasın sınıf dayanışması", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek" sloganları atıldı. Yürüyüşe, Tekel işçileri de katıldı. Taksim meydanına gelindiğinde basın açıklamasını Tümtis Genel Başkanı Kenan Öztürk yaptı. Öztürk, işçi direnişlerinin arttığına vurgu yaparken, "işçilerin haklarının tanınmadığı bir yerde demokrasiden bahsedilemez" dedi.

ITF ve ETF üyesi sendika yöneticileri UPS ile dayanışmayı büyütme kararı alırken, UPS işçilerine dayanışma ziyaretleri de sürüyor. 9 Ekim'de Avusturya, Norveç ve Belçika'dan sendikacılar işçileri ziyaret ettiler. İlerci ve devrimci kurumlar UPS'ye destek ziyaretleri yapıyorlar. İzmir'de bekleyişlerine sürdüren UPS işçileri de her hafta yürüyüş gerçekleştiriyorlar.

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde direniş kazandı

20 Ekim günü Yıldız

Teknik Üniversitesi'nde türban karşıtı faaliyet yürüten TKP ve Öğrenci Kolektifleri üyesi öğrencilere dinci gerici bir grup, "değerlerimize haraket ediliyor" diyerek demir çubuk ve sopalarla

saldırdı. Ertesi gün de rektörlüğün üniversite içerisinde 15 gün afiş yasağı getirmesi üzerine ÖGB, okul içindeki afişleri sökmeye başlayınca devrimci-demokrat öğrenciler tepki gösterdiler. Bunun üzerine çevik kuvvet polisleri, öğrencilere saldırdı ve bu olayda 5 öğrenci yaralandı.

Olayla ilgili olarak saldırıyı gerçekleştiren dinci gerici öğrencilere değil, devrimci demokrat öğrencilere soruşturma açan rektörlük, 26 öğrencinin okula girişini yasakladı. Sabah saatlerinde derse girmek için okula gelen öğrencilere, girişlerinin yasaklandığını belirten tebligatları verildi. Okul önünde oturma eylemi gerçekleştiren öğrenciler, daha sonra okul önüne direniş çadırı kurdular. Soruşturmaların kaldırılıp, okullara girişleri sağlanıncaya kadar direnişlerini sürdüreceklerini belirten öğrenciler, burada bildiri dağıttılar. Gerçekleştirdiler, astıkları afişlerle isteklerini belirttiler.

Direnişteki öğrencilere destek büyük oldu. Okulun önünde kurulan çadır hem bir eylem alanına çevrildi, hem de "sokak üniversitesi"ne dönüştürüldü. Okulun önünde devrimci-demokrat öğrenciler tarafından düzenlenen ve DİSK, Elektrik Mühendisleri Odası, TMOBB'un katıldığı eylemler gerçekleştirildi. Ayrıca, YTÜ'nün demokrat-ilerici öğretim görevlileri, "öğrenciler derse alınmıyorsa, biz de dersi burada işleriz" diyerek çadırda ders verdiler.

25 Ekim Pazartesi günü okula girişleri yasaklanan öğrencilerin direnişleri sonuç getirdi ve 28 Ekim günü idare, okula giriş yasaklarının kaldırıldığını bildirdi. Öğrenciler aralarında belirledikleri temsilcilerle YTÜ Rektörü'yle görüştüler. İhtiyati tedbir kararının kaldırılmasıyla birlikte soruşturmaların da geri çekilmesi talebinde bulunan öğrenciler, soruşturmalar ve cezalar geri çekilene kadar mücadelelerine devam edeceklerini belirttiler.

Öğrenci hareketinin yükselmesi devleti fazlasıyla tedirgin ediyor. Bu nedenle, en küçük bir kıpırdanışa bile soruşturmalar açılıyor, okuldan uzaklaştırmalar veriliyor ya da öğrenci doğrudan polist tarafından gözaltına alınıyor. Yine YTÜ-Elektronik Mühendisliği öğrencisi olan Dilbirin Acar, geçen yıl izinsiz bildiri dağıtmak ve afiş asmaktan 1 yıl uzaklaştırma cezası almıştı ve halen okula giremiyor.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın verilerine göre, bu yılın ilk 9 ayında 376 öğrenci, "ulaşım zammını protesto etmek", "pankart açmak" gibi nedenlerle gözaltına alındı, 50 öğrenci de tutuklandı.

Ancak hiçbir baskı ve gözdağı, öğrenci gençliğin dinamizmini köreltemeyecek, direniş ateşini büyütmesini engelleyemeyecek.

Öğrenciler YÖK'ü protesto etti

Üniversitelerin üzerine bir karabasan gibi çöken YÖK'ün 29. kuruluş yıldönümü, başta öğrenciler olmak üzere öğretim görevlileri, işçi ve emekçiler tarafından protesto edildi.

YÖK'e karşı Ankara'daydık

İlk eylemi 5 Kasım'da Beyazıt Meydanı'nda yaptık. Sirkeci tramvay durağında toplanıldıktan sonra "Sermaye Defol, Üniversiteler Bizimdir", "YÖK, Polis, Soruşturmalar, Bu Abluka Dağıtılacak", "Katil Polis Üniversiteden Defol", "Eşit, Parasız, Bilimsel, Anadilde Eğitim" sloganlarıyla tramvaya bindik. Tramvayda da sloganların yanı sıra Beyazıt Marşı ve Çav Bella'yı söyledik. Beyazıt'ta indikten sonra kortej oluşturarak, Beyazıt Meydanı'na yürüyüşümüzü gerçekleştirdik. YÖK'ün üniversiteleri bir ticarethane, öğrencileri de müşteri gördüğü ve üniversitelerin bilim yuvaları olmaktan çıkarıldığını ve bunun değişmesi gerektiği üzerine bir konuşma yapıldı. Araştıran, sorgulayan öğrencilerin soruşturulmalara baskılara maruz kaldığı vurgulandı. Ve biz öğrenciler olarak, böyle bir eğitim sisteminde öğrenim görmek istemediğimizi haykırdık. Açıklama Kürtçe de okunduktan sonra Çav Bella, Herne Peş ve Beyazıt marşları söylendi. Sloganların ardından miting son buldu.

O günün akşamı Ankara'da yapacağımız miting için yola koyulduk. Taksim'de Atatürk Kültür Merkezi'nin önünde sloganlarla halaylarla bekledik otobüsleri ve otobüslerin gelmesiyle yola çıktık. Otobüs içinde de türkülerimiz, marşlarımız susmadı, mola yerlerinde soğuk havaya inat halaylarla, kavga dostlarıyla ısıttık yüreğimizi. Otobüsteki arızadan dolayı Ankara'ya geç ulaştık. Hemen mitingün başlayacağı yere gittik. Pan-

kartımızı açıp yürüyüşün başlamasını bekledik. Ankara'daki dostların getirdiği yiyeceklerle kahvaltımızı yaptık ve yürüyüşe başladık. Yürüyüş boyunca "YÖK Kalkacak, Polis Gidecek, Üniversiteler Bizimle Özgürleşecek", "YÖK Polis, Soruşturmalar, Bu Abluka Dağıtılacak", "Eşit, Parasız, Bilimsel, Anadilde Eğitim", "Katil Polis Üniversiteden Defol", "Kahrolsun Faşist Diktatörlük" sloganlarının yanında "Nilgün Gök Yoldaş Ölümsüzdür", "Nurettin Yoldaş Ölümsüzdür", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm", "Marx, Engels, Lenin, Stalin Yaşasın Devrim ve Sosyalizm", "Biz Çelikten, Biz Bolşevik Müfrezeyiz" sloganlarını attık.

Sakarya Meydanı'nda yerimizi aldık ve program başladı. Devrim şehitleri için yapılan saygı duruşuyla başlayan program, miting örgütleyen kurumların ortak basın açıklamasının okunmasıyla devam etti. YÖK'ün üniversitelere ve öğrencilere getirdiği uygulamalardan ve bu uygulamalar yüzünden çekilen sıkıntılardan hayatını kaybeden öğrencilerden bahsedilen konuşmanın ardından, okullardaki baskılardan nasibini alan öğrenci arkadaşlar konuşma yaptı. Direnişteki Tekel ve Betesan işçileri de konuşma yaptı.

Konuşmaların ardından müzik grupları dinleti sundu bizlere. Halaylar, türkülerle ayrıldık alandan.

İstanbul

6 Kasım'da Ankara'da gerçekleştirilecek miting öncesi duyuru ve hazırlık eylemleri yapıldı. Proleter Devrimci Gençlik, Genç-Sen, Kızıl Bayrak, Tüm-İGD, ÖEP, YDG ve DYGM tarafından örgütlenen mitingün duyurusu için Yıldız Teknik Üniversitesi ve Taksim'de yürüyüşler gerçekleştirildi. Yıldız Teknik Üniversitesi önündeki açıklamaya üniversiteye ihtiyati tedbir olarak alınmaları yasaklanan öğrenciler de katıldı.

5 Kasım Cuma günü Beyazıt'ta yapılan YÖK protestolarına yüzlerce öğrenci katıldı. Fakat eylemler parçalı bir şekilde gerçekleşti. 12.30'da DÖB Vezneciler otobüs duraklarından Beyazıt meydanına kadar bir yürüyüş gerçekleştirdi ve basın açıklaması yapıldı. Tekel işçileri de eyleme katıldı. Aynı saatlerde İstanbul, Marmara, Mimar Sinan Güzel Sanatlar, Yıldız Teknik üniversitesinden öğrenciler basın açıklaması gerçekleştirdiler. DGH, EMEP Gençliği, Yurtsever öğrencilerin örgütlediği eylemde, Kürtçe ve Türkçe olarak "YÖK'ü kaldır! Üniversiteleri özgürleştir/ YÖKE Rake! Zeningahen Azad Bike" ve "Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim istiyoruz" pankartları açıldı. Kürtçe ve Türkçe yapılan ba-

sın açıklamasının ardından Grup Munzur bir dinleti verdi ve eylem bitirildi.

Eylem sonrasında dağılan devrimci gruplara polisler eşliğinde faşist saldırılar gerçekleşti. Ekim Gençliği'nden öğrenciler sivil faşistlerin saldırısına uğradı ve çeşitli yerlerinden yaralandı. Polis ise faşistleri korumaya alırken, öğrencileri GBT'ye tabi tuttu. Yurtsever öğrencilere de faşistler ve polisler saldırdı. Polisler çatışan öğrenciler, Laleli'de bir sokağa sıkıştırıldı. 10'dan fazla öğrenci gözaltına alındı.

İzmir

İzmir'de Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül üniversitelerinde protesto eylemleri gerçekleştirildi. Devrimci gruplar tarafından gerçekleştirilen eylemlerde, YÖK'ün kaldırılması talebinin yanı sıra, ulaşım ücretleri ve yemek ücretlerine yapılan zamlar da protesto edildi. 12.30'da üniversite içinde yapılan eylemlerden sonra, Alsancak'ta yürüyüş ve basın açıklaması yapıldı. Yüzlerce öğrencinin katıldığı eylem, Gazi İlköğretim Okulu önünde kortejlerin oluşturulmasıyla başladı. "Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim", "YÖK'e hayır! Eğitim haktır", "YÖK kalkacak, polis gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek", "Katil polis üniversiteden defol" sloganları atıldı. Yürüyüş ÖSYM bürosu önünde yapılan basın açıklamasıyla sona erdi. Eyleme UPS işçileri de destek verdi.

Ankara

5 Kasım'da Gençlik Federasyonu çeşitli illerden Ankara'ya gelerek Meclis'e yürüdü. "YÖK'e, tecrite ve paralı eğitime hayır" pankartını açan öğrenciler, BDP milletvekili Hasip Kaplan'la görüştü. 13.30'da Kızılay meydanı ve Ziya Gökalp Caddesi'nde pankart açan 11 Gençlik Federasyonu üyesi saldırıya uğrayarak gözaltına alındı. Saldırı sonucunda Çağrı Ünver isimli öğrenci geçici bilinç kaybı yaşadı. Gözaltına alınan öğrenciler serbest bırakıldılar.

6 Kasım günü, içinde PDG'nin de bulunduğu platformun yanı sıra Öğrenci Kolektifleri ve Öğrenci Muhalefeti de bir miting düzenledi. Sakarya Caddesi'nde gerçekleştirilen eylemde AKP karşıtlığı üzerinden YÖK vurgusu yapıldı.

Kocaeli

Kocaeli Üniversitesi yemekhanesi önünde toplanan yüzü aşkın öğrenci Kürtçe ve Türkçe "Anadilsiz eğitim olmaz" ve Eşit, parasız, bilimsel, anadilde, özerk üniversite istiyoruz" pankartıyla yürüyüşe geçti. Demokrat ve Yurtsever öğrenciler imzasıyla gerçekleştirilen eylemde sık sık "Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim", "YÖK kalkacak, polis gidecek üniversiteler bizimle özgürleşecek", "Şerzan-Aydın yoldaşlar ölümsüzdür" sloganları atıldı. Rektörlük önünde basın açıklaması yapıldı.

Ayrıca, Bursa, Isparta, Samsun, Adana, Mersin, Diyarbakır'da protesto eylemleri gerçekleştirildi.

12 Eylül'ün üniversitelerdeki adı: YÖK

12 Eylül askeri faşist darbesinin ardından, üniversiteleri kontrol altına almak için 6 Kasım 1981 yılında Yüksek Öğretim Kurulu YÖK kuruldu. '80 öncesi yükselen halk hareketi içinde öğrenci gençliğin rolünü bilen darbeciler, bu dinamiği yok etmek için böyle bir kurum kurdular. Gençliğin yeniliğe açık ve hareketli yapısını değiştirmek ve sindirmek istediler. Onların tepkilerini yatıştırmak, bilinçlerini karartmak için YÖK adını verdikleri bir karakolu hayata geçirdiler.

12 Eylül sonrasında üniversite gençliğinin en küçük bir hak alma mücadelesinde, disiplin cezaları, okuldan uzaklaştırma ve atılma cezaları geldi. Hem öğrencilerin hem öğretim üyelerinin araştırmalarına kalın duvarlar çekildi. Üniversitelerde bilimsellik, çağdaşlık, suç sayılır oldu. Üniversitelerin enternasyonalliği yerini yerelliğe, milliyetçi gericiliğe bıraktı. Öğretmenlerin niteliği düştü. Üniversitelerin asli unsurları olan öğrencilerin, öğretim üyesi ve çalışanların söz hakkı kalmadı. Üniversiteler, sistemin devamını sağlamak için, düşünmeyen sorgulamayan, her söyleneni kabul eden, koyun gibi güdülen bir insanlar topluluğu haline getirildi. Toplumsal olaylarla ilgilenmeyen, haksızlıkları görmeyen, kendisine haksızlık yapıldığında bile cevap verecek gücü ve bilinci olmayan bireyler yaratıldı. Üniversiteyi bitirdiğinde ne olacağı belirsiz, gelecek güvencesi olmayan "diplomalı işsizler" çoğaldı. Kendi çıkarları için arkadaşlarını satan, onların üzerine basarak yükselmeye çalışan kişisiz ve bireyci gençler arttı.

Böyle bir ortamı 12 Eylül'ün üniversitelerdeki kurumu olan YÖK yarattı. Ve öğrenci gençlik hareketi '80 sonrası yeniden harekete geçtiği andan itibaren, mücadelelerinin hedefine YÖK'e çaktı. YÖK'ün kuruluşu olan 6 Kasım, öğrenci gençliğin protesto günü oldu. Kitle gösterileri, boykotlar ve işgallerle YÖK teşhir edildi. O yüzden de YÖK, 12 Eylül kurumları içinde en çok yıpranan kurum oldu. Burjuva partileri bile YÖK'ün kaldırılması gerektiğini söylediler. Fakat o günden bu yana bir takım rötüşlerle YÖK'ü ayakta tutmayı başardılar.

YÖK'ü yıkacak olan tek güç, üniversite gençliğinin mücadelesidir. Bir kez daha YÖK'ün kuruluşu 6 Kasım'da öğrenci gençlik "YÖK kaldırılсын" diyerek, parasız, bilimsel anadilde eğitim hakkını haykırdı. Ve YÖK'ün arkasında duran sistemi teşhir etti. YÖK'e ve YÖK'ü yaratan sisteme karşı tüm toplumsal kesimler, birleşik mücadeleye çağırdı.

AKP'ye alternatif Yeni CHP kuruldu

CHP'de taşlar bir türlü yerine oturmuyor. Daha Mayıs ayında yaşanan depremin etkisi geçmeden, bir deprem daha yaşandı. Önce uzun yıllardır başkanlık koltuğundan kopartılamayan Deniz Baykal'ın ayağı kaydırıldı. Sonra yine on yılı aşkın Genel Sekreter olan ve CHP'de en uzun dönem bu görevde bulunma rekorunu elinde bulunduran Önder Sav, koltuğundan oldu.

Mayıs ayında CHP'nin başına getirilmişti Kılıçdaroğlu. Büyük bir beklenti ve umut dalgasıyla... O güne dek CHP'nin başarısızlığı Deniz Baykal'a fatura edilmiş ve CHP, Deniz Baykal'dan "kurtarılmış"tı!

Kılıçdaroğlu ile CHP'nin büyük bir atılım yapacağı pompalandı hemen. Anketlerle de CHP'nin oy oranının sürekli arttığı söylendi. Ve Kılıçdaroğlu ilk ciddi sınavıyla, başkanlık koltuğuna oturduktan 5 ay gibi kısa bir sürede karşı karşıya kaldı.

12 Eylül'de yapılan anayasa referandumunu, Kılıçdaroğlu aşısının tutup tutmayacağını gösterecekti. "Anayasaya Hayır"ın başını çeken CHP, referandumdan yüzde 42 ile çıktı. CHP, bu oyların önemli bir kısmının kendisine ait olduğunu, MHP tabanının "evet" dediğini iddia etti. Böyle bile olsa, Kılıçdaroğlu faktörü, şişirildiği kadar CHP'yi yükseltmemişti. Daha önemlisi, Kılıçdaroğlu oyunu bile kullanamamıştı. İkamet ettiği yerdeki karışıklık ve AKP'nin bu durumu iyi takip etmesi, başkanına dahi oy kullandıramamış bir parti durumuna düşürmüştü CHP'yi.

Kılıçdaroğlu, referandum süreci boyunca Türkiye'nin birçok il ve ilçesini dolaştı. Hemen her gün bir yerlerde miting yaptı, konuştu. O yüzden de referandumun faturası, Kılıçdaroğlu'na değil, CHP teşkilatına kesildi. CHP'nin il teşkilatları, doğrudan Önder Sav'a bağlıydı. Dolayısıyla başarısızlığın sorumlusu da Sav'dı, Sav'ın başı kesilmeliydi!

Ancak Sav da Baykal gibi koltuğuna sınıksız sarılmıştı. Normal yollarla gitmesi mümkün görünmüyordu. Bu noktada devreye Yargıtay girdi. Eski-yeni tüzük tartışmaları arasında Kılıçdaroğlu'nun yetkileri artırıldı. Kılıçdaroğlu'na bu güzel pası, gole çevirmek kalıyordu sadece. O da öyle yaptı. Sav'ı dışarıda bırakarak kendi ekibini oluşturdu ve onları yeni MYK olarak ilan etti.

CHP'deki son dalgalanma, görünürde tüzük üzerinedir. Fakat herkes bilmektedir ki, asıl sorun Önder Sav'ın partideki ağırlığını kaldırmak, Kılıçdaroğlu ile CHP'yi istenilen kıvama ve düzeye çekebilmektir.

Burjuvazinin birden fazla düzen partisine ihtiyacı vardır. AKP'nin 8 yıldır işbaşında olması ve hala ona alternatif bir partinin çıkmaması, düzenin selameti açısından sıkıntı yaratmaktadır. CHP'nin AKP'ye alternatif bir parti haline gelmesi, en azından etkili bir anamuhalefet partisi olması istenmektedir. Bilindiği gibi sıkça düzeniçi "muhalefet boşluğu"ndan söz edilmekte, onun rahatsızlığı yaşanmaktadır. CHP'ye yapılan operasyon, bu boşluğu doldurmak ve gelecekteki hükümet adayını belirlemek içindir. 6 ay önce Baykal'ın alaşağı edilmesi, ardından Sav'ın geriletilmesiyle bu süreç tamamlanmış, Kılıçdaroğlu'nun önü temizlenmiştir.

Yeni CHP, gerçekten birinci parti konumuna gelebilecek midir, bu şüphelidir. Önümüzde 8 ay sonra yapılacak olan genel seçimlerde, CHP'nin oy oranını arttırmakla birlikte, AKP'yi geçemeyeceği ileri sürülmektedir. Ancak AKP'nin yıpranmışlık oranı ile CHP'nin önü açılacak ve burjuvazi at değiştirme gereği duyduğunda, seçeneksiz kalmayacaktır.

HES'lere karşı zafer: İkizdere SİT alanı oldu

Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Ekim ayının ortalarında, Rize'nin İkizdere Vadisi'ni Doğal SİT alanı ilan ederek koruma altına aldı.

Karadeniz'de uzun bir süredir, bölgede yapılması planlanan HES'lere ve barajlara karşı mücadele yürütülüyordu. Bölgedeki kitle örgütleri ve vadileri-dereleri korumak üzere kurulmuş olan platformlar, baraj inşaatında çalışacak olan şirketlere dönük eylemlerden, kitlesel mitinglere kadar, gerçekten güçlü ve etkili eylemler örgütlemişlerdi. Köylüler, yaşlı insanlar, çocuklukla sokaklara dökülen emekçiler, kendi yaşam alanlarını ve geleceklerini korumak için eylemler gerçekleştirmişlerdi. Bunun sonucunda, dünyada öncelikli koruma altında bulunan İkizdere Vadisi, HES'lerin talanından kurtarıldı, SİT alanı ilan edildi.

Yenilgiyi sindiremeyen başbakan, HES kurulacak alanların, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetki alanından çıkartılarak Çevre Bakanlığı'na verilmesini sağladı. Böylece alınan kararı boşa çıkarmak ve İkizdere'deki çalışmaları sürdürmek istiyor. Ancak İkizdere'de bir zafer kazanılmıştır ve HES'lerin talanına açılmış olan başka bölgelerde de mücadeleyi yükseltecek bir örneğe dönüşmüştür.

Daha önce de Munzur Vadisi'nde benzer bir süreç yaşanmış, yapılan etkili eylemlerin arkasından Danıştay kararıyla Munzur'a HES yapımı durdurulmuştu. Keza, Hasankeyf'in son derece değerli arkeolojik kalıntılarının sular altında kalması için pekçok eylem yapılmış ve Hasankeyf SİT kapsamına alınmıştı.

Bugün Türkiye'de hedeflenen 2300 HES projesi var. Bunların 700 tanesinin Doğu Karadeniz'de kurulması planlanıyor. HES'lerin tümü de, kurulduğu yerlerde doğayı kurutuyor, çölleştiriyor, doğal güzellikleri ve canlıları öldürüyor, derelerin suyundan faydalanarak yapılan tarımı yok ediyor. Ve sadece birkaç on yıl içinde, geride bir çöl ve bataklık bırakarak kendisi de yok oluyor. Bu nedenle, HES'lere karşı çıkmak, sadece içinde yaşadığımız doğal güzellikleri, endemik bitki ve canlıları değil, kendi geleceğimizi de korumak anlamına geliyor. Ve HES'lere karşı yürütülen mücadele, burjuvazinin kar hırsından daha güçlü olduğu sürece kazanım getiriyor.

Hasta tutsaklar için yürüyüşler

Hasta Tutsaklara Özgürlük Platformu'nun her hafta yaptığı yürüyüşler devam ediyor. 166. yürüyüş 29 Ekim tarihinde gerçekleştirildi. Taksim meydanından Galatasaray'a kadar yapılan yürüyüş boyunca "Hasta tutsaklara özgürlük", "Devrimci tutsaklar onurumuzdur", "Katil devlet hesap verecek", "Bedel ödedik bedel ödeteceğiz"

sloganları atıldı. Galatasaray Lisesi önünde basın açıklamasını ÇHD yönetim kurulundan Naciye Demir yaptı. Tecritin devam ettiğine ve tutsakların sağlık ve yaşam koşullarını bozduğuna dikkat çeken Demir, en son ölüm olayının Muş'ta Rasim Gencer'in kalp krizi geçirmesi sonucu yaşandığını söyledi. En son hasta tutsağın çıkmasına kadar eylemlerin devam edeceğini vurgulayan Demir'in konuşmasının ardından "Yaşasın devrimci dayanışma" sloganıyla eylem sona erdi.

Ayrıca TUYAB 24 Ekim'de bir yürüyüş gerçekleştirerek F tiplerinde yaşanan hak gasplarını protesto etti. 13'te Galatasaray'dan Tünel'e yapılan yürüyüşte sık sık "Devrimci tutsaklar onurumuzdur", "İçerde dışarda hücreleri parçala" sloganları atıldı.

Hanifi Avcı, önce “Haliç’te Yaşayan Simonlar” adlı kitabıyla; ardından “sol bir örgüte yardım etmek”ten tutuklanması ile, son aylarda adından en çok bahsedilen isim oldu.

Bu isim, ilk olarak Susurluk sonrasında mecliste oluşturulan komisyona gelip devlet içindeki çeteler hakkında bilgi vermesiyle duyulmuştu. 28 Şubat sürecinde görevden alınmasıyla ismi daha da parlattı. Polis içindeki cemaat örgütlenmesinde önemli bir yer tuttuğu belli oluyordu. AKP hükümeti ile birlikte yıldızı yeniden parladı. Önce Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı’na atandı. Sonra Edirne Emniyet Müdürü oldu. Gümrük’lerde yaptığı operasyon ile bir kez daha medyada geniş yer buldu. Son olarak da Eskişehir’de Emniyet Müdürü görevine getirilmişti.

Resmi görevleri böyle. **Bu görevler altında yaptığı işler ise, bir kısmını kitabında da yazdığı gibi, devrimcileri katletmek, işkence etmek, uzun yıllar cezaevinde kalacak şekilde belgeler hazırlamak... Bunun için izinsiz telefon dinlemelerinden tutun da her tür yasa-dışı yöntemi kullanmak... Polis içerisinde cemaat örgütlenmesini oluşturmak, cemaatçi polislerin terfi ettirilmesine önayak olmak...**

Bunlar, bizim iddialarımız değil. O çok övülen “Haliç’teki Simonlar” kitabında zaten kendisi itiraf ediyor. Ama tabii her aşamada kendini aklamaya çalışarak... Onun zamanında bu konularda yasal bir düzenleme yokmuş, o yüzden yasa-dışı dinleme yapmış! Teknik gelişmediği için işkence ile ifade almak zorunda kalmış! Katlettiği devrimciler de ya Silifke’deki kamulaştırmada öldürdükleri Recep gibi, “suda boğulmuş”; ya da 6 Mart’ta Bedri Yağan ve dört yoldaşının katliamında olduğu gibi, “zorunlu kalmış”! “*Bedri’nin dışarı çıkmasını bekledik, çıkma-yınca biz girmek zorunda kaldık*” diyor Avcı. Sonrası... Sonrası kitapta yok! Oysa herkes biliyor ki, eve girildi ve evdeki herkes katledildi. Ardından her birinin yanına bir silah bırakılarak, “*çatışmada öldüler*” denildi.

Hanifi Avcı’nın bizzat katıldığı daha bir çok böylesi katliam var. Zaten mücadelenin en yüksek olduğu dönemlerde Diyarbakır ve İstanbul’da polis teşkilatının istihbarat birimi gibi önemli bir mevkisinde bulunup da işkence ve katliamlar yapmamış olması düşünülemez. Bu çarpıklığı, Mehmet Eymür gibi “meslekdaşları” bile kabul edilemez buluyor. Hanefi Avcı’nın “sütten çıkmış ak kaşık” gibi konuşup-yazmasına bıyık altından gülüyorlar ve bunun gerçeklerle bağdaşmadığını itiraf ediyorlar.

* * *

Hal böyleyken, bir katilden “aydın”, “bilge” yaratma çabası ile karşı karşıya kaldık.

Yazdığı kitap ile Gülen cemaatinin polis teşkilatı dahil devletin birçok kurumunda nasıl örgütlenip faaliyet yürüttüklerini ifşa etmesi, başta “ulusalcı” sosyal-demokratlar olmak üzere, kendini “sol” olarak tanımlayan bir çok çevrenin sempatisini topladı. Tutuklanmasının ardından bu sempati, eylemli desteğe dönüştü. Aralarında Tarık Akan, Müjde Ar, Rutkay Aziz gibi sanatçıların bulunduğu bir grup, Hanefi Avcı’nın tutuklanmasını protesto eden gösteriler yaptı. Öyle bir hava yaratıldı ki, Hanefi Avcı sanki bir katil, bir işkenceci değil, cemaatin gadrine uğramış dürüst bir “devlet memuru”! Tutuklanmasına

Katilden “bilge” yaratılamaz!

gerekçe olarak da “sol” bir örgüt gösterilince, geçmişin eli kanlı polis şefi, “demokrat” bir polis memuruna dönüşüverdi!

Avcı bile “*ömrüm boyunca sol örgütlere karşı mücadele ettim, şimdi sol örgüte üye olmaktan tutuklanıyorum*” diyerek bu garip durumu ortaya koydu. Ama belli ki, onu bu biçimde tutuklayanlar, bir taşla birçok kuş vurma peşindeydi. O güne dek çevresinde cemaatçi, (kendi deyimiyle “muhafazakar”) bilinen bir polis şefinin, sol örgütlerle bağlantı içinde olması, o kesimlerden büyük bir tepki görecekti. Diğer yandan evli olduğu halde, bir kadınla ilişkisinin açığa çıkartılmış olması da, onun “muhafazakar” duruşuyla(!) çelişiyordu. **Avcı’yı iki zayıf yerinden vurmuşlardı: Kadın ve “sol”!**

Bu durum, “muhafazakar” kesimler ve cemaat içinde ne kadar tepkiye yol açıtıysa; “laik”, “ulusalcı” kesimlerce de o denli sahiplenme yarattı. Gülen cemaatinin Avcı’yı harcama operasyonuna karşı, cansiperhane Avcı’yı savunmaya geçtiler. Düz bir mantıkla, “*düşmanımın düşmanı benim dostumdur*” anlayışı ile hareket ettiler. Gülen cemaati, onların düşmanıydı, Avcı da cemaatin düşmanlığını kazanmışsa, neden “dostları” olmasındı!

Avcı’yı tutuklu bulunduğu Silivri’de ilk olarak CHP’li milletvekilleri ziyaret etti. Ardından içlerinde ünlü isimlerin de bulunduğu bir grup aydın ve sanatçı, Avcı’ya destek verdiler. **Burjuva medya dünyasında kendine devrimci-demokrat diyen birçok gazeteci de Avcı’yı destekleyen yazılar yazdılar, yayınlar yaptılar.** Hem de ona, “aydın”, “demokrat”, “bilge insan” gibi taltifler vererek... Hanefi Avcı’nın kitabını basan sözde solcu yayınevi, kitabın arkasında şunları yazıyor: “*Bulunduğu her görevde insana öncelik veren, her işi akıl ve bilimin ışığında sorgulayarak yapan ve her zaman vicdanı ile hareket eden bir polis bir bürokrat, bir bilge...*”

* * *

Hanefi Avcı’nın kitabı, yayıldığı gibi cemaate karşı yazılmış bir kitap da değildi oysa. Avcı, daha Polis Koleji öğrencisi iken, her Cuma namaza gittiği camide, cemaat tarafından örgütlendiğini kitabında anlatıyordu. Meslek hayatı boyunca da cemaatçi olarak bilenen polislere ne kadar yardım ettiğini, onların terfisine engel olanlarla nasıl çatıştığını ortaya koyuyordu. **Kitabın son bölümlerinde ise, açıkca cemaate karşı olmadığını, hatta yararlı bulunduğunu söylüyor.** Bütün yazdıklarından anlaşılan; Avcı’nın bir şekilde cemaate ters düştüğü ve onların şimşeklerini üstüne çektiğidir. Yani işin ucu, kendisine dokununca; kendi nasırına basılınca, bağırmağa başlamıştır.

Kendisini böyle bir “son”un beklediğini bilmektedir. “*Bana bu dünyada cehennemî yaşatacaklar*” demesi boşuna değildir. Kitabını da bu yüzden apar-topar baskıya vermiş, bu “son”u durdurmaya, en azından ötelemeye çalışmıştır.

Bu süre boyunca İçişleri Bakanlığı’ndan Başbakanlığa başvurmadığı kurum da yoktur. Her yere dilekçeler yazmış, kendini sağlama almaya çalışmıştır. Fakat “yakın arkadaşlarım” dediği ve “kefil” olduğu polis şeflerinin ayakları birer birer kaydırılıp görevlerinden alınınca, sıranın kendisine geldiğini anlamıştır. Onların şahsında aslında kendisini savunmaktadır. Ama tüm çabası boşunadır. Kime başvurduysa sonuç alamaz. Hatta işe resmiyet kazandırmak

için yazdığı dilekçeler bile dosyalara konmaz. **Tek çaresi; bir kamuoyu oluşturabilmek, bu kamuoyunu arkasına alabilmektir. Polislik mesleği boyunca sıkça birarada oldukları gazetecileri de kullanarak, ortaya bir kitap çıkarır.** Hanefi Avcı’nın ismi bile kitabın popülaritesini artırmaktadır. Bizzat içinde yer aldığı cemaat ilişkilerini ortaya dökmesi, kitaba ilgiyi daha da büyütecektir. Medyanın bir kısmının da desteği ile, kitap satış rekorları kırar.

Avcı, kitabı bir kalkan gibi kullanmak istemiştir. Hem önceki suçlarından aklanmak, hem de cemaatin olası saldırısından korunmak için... Fakat kitabına adını verdiği olayı anlatırken bile, devrimcilğe, yasa-dışı örgütlenmeye saldırmaktan geri durmaktadır. Bu kez elinde sopa değil havuç vardır. Falaka ve elektrik ile değil, “bağrına basarak” boğmaktadır devrimcileri. Sözde onların inançları uğruna her şeye katlanmasına saygı duymakta ve imrenmektedir. Ama gelin görün ki, onlar da kendi içlerindeki haksızlığa boyuneğmekte, hatta onun bir parçası olmaktadır. Yani “Simon”laşmaktadır.

Polislerin, direnen devrimcilere hayranlık duyması, bilinen bir gerçektir. Direnen insan, düşmanın bile saygısını kazanır. Ama bu durum, düşmanlıklarını ortadan kaldırmaz. Tıpkı Avcı’da olduğu gibi. **Hanefi Avcı, yıllarca bu düzenin bir polisi olarak, devrimcilere ve devrimci örgütlere karşı yürüttüğü mücadeleyi, kitabı ile de sürdürüyor. İdeolojik olarak saldırmakta, devrimcileri gözlerden küçültmeye çalışmaktadır.** Oysa tüm sömürü biçimlerine ve haksızlığa karşı başkaldıranlar, kendi içlerindeki haksızlığa da karşı çıkmasını bilmişlerdir. Bunun tonlarca örneği vardır. Örgütsel ayrılıkların önemli bir kısmı da, inançlarına, ideolojik-politik çizgilerine uygun bir pratiğin yaşanmıyor oluşuna duyulan tepkiyle gerçekleşmiştir.

Ama Avcı, düzene “av” olurken bile, devrimcilere karşı yine “avcı”lığını sürdürüyor. Cemaatin faaliyetlerini “gerekli ve yararlı” bulurken, devrimci örgütlere büyük bir kinle saldırmaya devam ediyor. Ayrıca Hrant Dink ve Malatya’daki cinayetleri, milliyetçi duygularla doldurulmuş gençlerin işlediğini iddia ederek, devleti aklamayı da elden bırakmıyor. Buna rağmen hiç sıkılmadan, kendisi Haliç’teki bataklıktan daha beter bir bataklığa bulanmış “Simon” iken, “Simon”lara karşı mücadeleden söz ediyor.

Düzen, Hrant Dink’in katili Ogün Samats’ı “çocuk”; düzenin solcuları da katil polis şefi Hanefi Avcı’yı “aydın” yapmaya çalışabilir. Ama bu çabalar, onların gerçek durumunu değiştirmez. Hiçbir aklama operasyonu ya da yasal düzenleme, katillerin insanlığın vicdanında yargılanmasını ortadan kaldıramaz!

Geçtiğimiz yıl bir yandan “Kürt açılımı” demagojisi sürerken, bir yandan da yüzlerce Kürt siyasetçisi, tek sıra halinde kelepçeli bir şekilde gözaltına alınarak tutuklanmıştı. Yahudilerin Nazi kamplarına götürülürkenki görüntüyü andıran bu tablo; “açılımın resmi” olarak tanımlanmış ve hafızalara kazınmıştı.

104’ü tutuklu, 152 Kürt siyasetçisi hakkında açılan dava, Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 18 Ekim’de başladı. İçlerinde belediye başkanlarının da bulunduğu tutuklular, 18 aydan beri ilk kez mahkemeye çıkarıldılar. Kürt siyasetçiler hakkında “devletin birliğini ve bütünlüğünü bozmak”, “örgüt üyesi ve yöneticisi olmak” iddialarıyla 15 yıl ile ağırlaştırılmış müebbet arasında değişen cezalar isteniyor.

Toplam 7 bin 578 sayfa tutan iddianame, asıl olarak sanıkların telefon görüşmelerinden oluşuyor ve anadilde eğitim dahil çeşitli eylemlere katılmış olmaları “suç delili” olarak gösteriliyor. Bu kadar uzun bir iddianamenin okunmasının duruşmaları gereksiz yere uzatacağından dolayı, sanıklar ve avukatları, “iddianamenin okunmaması” talebinde bulundular. Bunun üzerine mahkeme heyeti “iddianamenin özeti”ni okuma kararı aldı. Fakat bu özet de 900 sayfa ve sadece iddianamenin okunması haftalardır sürüyor.

Anadilde savunma hakkı

Davaya asıl damgasını vuran ise, sanıkların savunmalarını Kürtçe yapma isteği oldu.

Tutsaklar, Kürtçe savunma yapacaklarını bildirdiler ve mahkemenin tercüman bulundurmasını talep ettiler. Mahkeme heyeti, sanıkların ve avukatlarının bu talebini reddetti. Gerekçe olarak da, tutukluların Türkçeyi bilmelerini gösterdi. Oysa tutuklular, Türkçeyi bilmekle birlikte, kendilerini anadillerinde daha iyi ifade ettiklerini söylüyorlar ve savunmalarını anadilleriyle yapmak istiyorlar.

Bu talepleri reddedilmesine rağmen sanıklar, heyetin sorularına Kürtçe yanıt vermeye devam ettiler. Kimlik tespiti sırasında, mahkeme başkanı Kürtçe “Ez li virim (Buradayım) diye cevap verdiler.

Sanıklar savunmalarını Kürtçe yapmakta direnince, mahkeme başkanı, tutanaklara Kürtçeyi geçirmemek için “anlaşılmayan bir dil ile konuşuyorlar” diye yazdırdı. Bunun üzerine tutuklular, “bu yaklaşım bir halkın diline hakarettir” diyerek heyeti protesto ettiler ve mahkeme salonunu terk ettiler.

Sadece Diyarbakır’da değil, Mardin, Van, Adana gibi birçok ilde “KCK operasyonu” adı altında tutuklanan sanıklar, Kürtçe savunma yapıyorlar. Buralarda da mahkeme heyeti, sanıkların Kürtçe savunma talebini reddetti ve Türkçe savunma istedi. Adana’da Türkçe savunma yapmayacaklarını bildiren tutuklular için, zapta “susma haklarını kullandılar” diye geçirildi. Mardin’de ise Kürtçe savunma yapan üç kişi hakkında “sanıkların savunmalarını

KCK davası sürüyor “Kürtçeye kelepçe vurulamaz!”

rını Kürtçe yapmaları, örgütsel tavır takınma” olarak değerlendirildi ve “iyi hal”den yararlandırılmalarına karar verildi.

Kürtçe savunma yapmak, başlı başına bir “suç” olarak algılanıyor ve bu şekilde cezalandırılıyor. **KCK davası, “anadilde savunma hakkı”nı güncelleştirdiği gibi, devletin Kürtçeye yaklaşımında hala değişmeyen gerçek yüzünü de ortaya çıkardı.**

Polisler mahkeme salonunda

Duruşmalarda, bir başka kriz, sanıkların sorgusunu yapan polislerin mahkemeye gelmesiyle yaşandı.

Operasyona katılan, ev baskını yapan ve sivil kıyafetle mahkemeye gelen polisler, mahkeme salonuna girmişlerdi. Bu durumu fark eden tutuklu yakınları, aynı polislerin evlerini basan kişiler olduğunu söyleyerek rahatsızlıklarını avukatlara iletiler. Avukatlar da polislerin “mahkeme üzerinde baskı oluşturdukları ve yargılananları da etkiledikleri”ni belirterek, “yargılamanın demokratik bir tarzda yapılması için polislerin dışarı çıkarılmalarını” istedi.

Diğer yandan güvenlik güçlerinin sanık ve avukatları arasında “güvenlik kordonu” oluşturmaları ayrı bir gerginlik yarattı. Avukatlarla sanıklar arası teması engellemek için, jandarma “güvenlik kordonu” oluşturmuştu. Avukatlar, bu kordonunun kaldırılmasını istediler. Ancak bu talepleri de reddedildi. Bunun üzerine heyetle avukatlar arasında tartışma yaşandı.

Avukatlar, mahkeme heyetinin her taleplerini reddettiğini söylüyorlar. Sanıkla avukat arasında engel konulmaması gerektiği halde, mahkemede böyle bir engelin konulmasına tepki gösteriyorlar. Ayrıca özeti bile 900 sayfayı bulan iddianamenin okunmasının, sanıklara olduğu kadar, avukatlara da eziyet olduğunu belirtiyorlar. İddianame okunma sürecinde birçok sanık duruşmalara katılmıyor, gelenler ise getirdikleri kitabı okumayı tercih ediyorlar.

Tutuklular, mahkemeye gelme sürecinin de bir işkenceye dönüştüğünü söylüyorlar. Gerek ringlerde, gerekse bekleme sürelerinde, 4 saat geçirdiklerini ve tutuldukları yerin son derece sağlıksız olduğunu belirtiyorlar. Ancak heyet, ne sanıkların ne

de avukatların taleplerine kulak veriyor.

Tutsaklara özgürlük

Dışarıda ise, mahkemenin başladığı ilk günden itibaren eylemler sürdü. Davaya destek için gelen aileler, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi yanında çadır kurdular. **“Barış nöbeti” adını verdikleri eyleme, çok sayıda BDP’li milletvekili de katıldı.** Bir çok Kürt ilinde dava süresince gösteriler devam etti. “Siyasi Soykırıma Son, Halkın İradesine Özgürlük!”, “Kürtçeye Kelepçe Vurulamaz!”, “Zindanlar Boşalsın Tutsaklara Özgürlük!” pankartıyla yürüyüşe geçen kitleler, çeşitli eylemler yaptılar. Yaptıkları açıklamalarda, Kürt siyasetçilerine sahip çıkıldı ve “onlar hangi suçu işlemişse, biz de aynı suçu işlemeye devam edeceğiz” denildi.

Mahkemeyi, Türkiye’den ve dünyadan bir çok kuruluş izliyor. İtalya’dan gelen bir grup, İtalyanca, İngilizce, Türkçe, Kürtçe “Hepinize Özgürlük!” pankartı açarak hep birlikte “Çav Bella” şarkısını söylediler. Davaya, içerde ve dışarda ilgi büyük.

PKK’nin ateşkesi seçimlere kadar uzatırken ileri sürdüğü talepleri arasında; “KCK’lı tutukluların serbest bırakılması” da yer alıyor. Duruşmayı izleyen tüm kurumlar, tutukluların hepsinin serbest bırakılmasını talep ediyorlar. Bir kısmının bırakılıp, diğerlerinin tutuklu kalmasının bile, “diyalog ve müzakere” sürecini olumsuz etkileyeceği bildiriliyor.

Ancak mahkeme heyetinin iddianameyi okuma ısrarı bile, tutukluluk halini uzatmaya dönük bir çaba. Bu süre içinde avukatların yaptığı tahliye talepleri de heyet tarafından reddedildi.

Kürt siyasetçiler ise, KCK davasını, başta Kürtçenin her yerde kullanılması olmak üzere ileri sürdükleri talepleri, daha geniş kesimlere duyurmak için değerlendiriyorlar. Biri ortak, diğeri bireysel iki savunma yapacaklarını duyurdular. **“Demokratik Toplum Savunması” adını verdikleri ortak savunmada, davanın siyasi ve hukuki boyutu kadar, Kürtlerin tarihine ve bugün yaşanan gelişmelere yer veriliyor.** Kendilerinin “rehine” olduğunu söyleyen tutsaklar, “yargılanan Kürtlerin varlığıdır” diyorlar.

KCK davası, bir kez daha Kürtçenin kamu alanında kullanılması sorununu gündeme getirdi. Okulların açıldığı ilk hafta Kürt çocuklarının “anadilde eğitim hakkı” için bir haftalık boykotundan sonra, KCK davasının “anadilde savunma hakkı” talebi, Kürt halkının diline sahip çıkma ve onu her ortamda kullanma isteği ve çabasını ortaya koydu.

Devlet açısından ise, bir yanda TRT Şeş ile Kürtçe yayına başlayıp, “demokratikleşme”, “açılım” demagojisi yapılırken, bir yandan da anadilde eğitim ve savunma konusunda yasakçı tutumuyla, içlerine düştükleri açmazı sergilemiş oldular. Mahkeme heyetinin, tıpkı 12 Eylül mahkemelerinde olduğu gibi Kürtçe için, “anlaşılmayan bir dil” demesi, devletin faşist-şoven bakışını bir kez daha ele verdi.

Seçimlere kadar ATEŞKES!

mini ise eylemsizlik süresinin uzatılması oluşturmuştu. Öcalan'ın bu görüşmelerin ardından KCK'ya verilmek üzere bir mektup yazdığı

En son 31 Ekim tarihine kadar PKK tarafından uzatılan ateşkes, beklenildiği gibi genel seçimlerin yapılacağı 12 Haziran tarihine kadar uzatıldı.

KCK tarafından yapılan açıklamada, *"parlamento seçimlerinin sağlıklı geçmesi için 2011 genel seçimlerine kadar eylemsizliğin sürdürülmesine karar verilmiştir"* denildi. Bu "eylemsizlik süreci"nin kalıcı hale gelmesi için de devletten atmasını bekledikleri beş adım da bir kez daha yineleni.

Bunlar; **operasyonların durdurulması, Kürt siyasetçilerin serbest bırakılması, Öcalan'ın sürece aktif katılımının sağlanması, anayasa ve hakikatleri araştırma komisyonlarının kurulması ve seçim barajının indirilmesi** şeklinde sıralanıyor.

Ancak bunların içerisinde, seçim öncesi barajın düşürülmesi öncelik taşıyor. BDP eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, *"seçim barajı düşürse, birçok şey çözülür"* dedi. Çözüm yerinin *"mahkemeler değil, meclis olması gerektiği"*ni söyledi. Yüzde 10'luk seçim barajının yüzde 5'e düşürülmesi ile Kürt partilerinin meclise daha rahat girebilecekleri düşünülüyor. Hatırlanacaktır; **geçtiğimiz seçimlerde Kürt vekiller, barajı aşmak için "bağımsız aday" olmuşlar, seçildikten sonra mecliste grup kurmuşlardı. Bu kez parti kimlikleriyle seçime katılmak ve temsil edilmek istiyorlar.**

Kürt politikacılar, meclisin önemi üzerine bu kadar vurgu yaparken, milletvekilliği düşürülen DTP eşbaşkanları Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk'un anayasada yapılan değişikliklerle milletvekilliğine yeniden dönme hakkı kazandıklarını belirtip, meclise başvuruda bulundular. Fakat meclis başkanı bu talebi reddetti. Anayasa değişikliği ile partilerin kapatılmasının ve milletvekilliğinin düşürülmesinin biteceği balonu da, bu başvuru ile kısa sürede patladı.

Öcalan'la görüşmeler resmileşti

KCK'nın eylemsizlik sürecini seçimlere kadar uzatma açıklaması, aralarında Aysel Tuğluk'un da bulunduğu Öcalan'ın avukatlarıyla görüştüğü güne rastlaması, dikkatleri çekti. Bunun bir rastlantı olmadığı, Öcalan'ın görüşlerinin PKK'ya avukatlarla görüşme öncesinde ulaştırıldığını ortaya çıktı.

Öcalan, yaklaşık bir ay önceki avukat görüşmesinde, devletin yetkilileri ile olan görüşmenin kesildiğini, verilen sözlerin yerine getirilmediğini söylemiş ve *"31 Ekim'e kadar gelişme olmazsa aradan çekileceğini"* duyurmuştu. Bu tehditin işe yaradığı anlaşıldı. Öcalan, avukatlara, *"görüşmelerin yeniden başladığını"* ve *"diyalog sürecinden müzakereye geçildiğini"* söylüyordu.

Avukatların verdiği bilgiye göre, geçen süreçte Öcalan ile devlet yetkilileri arasında iki görüşme yapılmış, görüşmelerin temel günde-

ği ve görüşmeyi yapan heyete verdiği belirtiliyordu. Mektup, aynı gün KCK'ya ulaştırılıyor, KCK da bu mesaj üzerine eylemsizlik kararını seçimlere kadar uzattığını açıklıyordu.

KCK'nın yaptığı açıklama da bu süreci doğruluyor. Kendilerine *"kapsamlı bir mesaj iletilildiğini"* belirten KCK, *"önderliğimizin görüş ve perspektifleri yerinde bulunmuştur"* diyor. AKP hükümetinin *"gerçek demokratik bir çözüme açık olmayan zihniyet ve üslubuna rağmen"* bu kararı aldıklarını da belirtiyorlar. **Öcalan'ın da avukatlarına; "devletin çözümden yana olduğu, siyasilerin engel çıkarmaması gerektiği" yönünde açıklamaları vardı.** PKK, bir kez daha devlet içinde bir kesime yaslanma, "çözümde yana" olarak gördükleri kesimin elini güçlendirme çabasına giriyordu.

Bu trafikte çok net olarak ortaya çıkan ise, devletin Öcalan'la görüşmelerinin resmiyet kazanmasıdır. Hatta "diyalogdan müzakereye" geçilmekte olduğu bildirilmekte, Öcalan'ın mektubu, bizzat devlet eliyle KCK'ya ulaştırılmaktadır.

Taksim eylemi ve ihtiyatlı yaklaşım

Tam da PKK'nın "eylemsizlik süresi"nin dolduğu 31 Ekim'de Taksim'de bir "canlı bomba"nın patlaması ve onlarca polis ile sivilin yaralanması, eylemi PKK'nın yapmış olacağı fikrini kuvvetlendirdi. Buna rağmen gerek devlet yetkilileri, gerekse medya, bugüne dek hiç göstermedikleri şekilde, son derece ihtiyatlı bir yaklaşım sergilediler. Bombayı patlatan kişinin kimliği açığa çıktıktan sonra bile, *"PKK eylemi üstlenmedi"* diyerek bu ihtiyatlı yaklaşımı sürdürdüler. En fazla *"canlı bomba, PKK kamplarında eğitilmiş"* demekle yetindiler.

Bütün bu dikkatli yaklaşım, devletin de **PKK'nın ateşkesi uzatmasını beklediğini, bunu gölgeleyecek açıklamalardan kaçındığını gösteriyordu.** Nitekim patlamadan iki gün sonra KCK adına yapılan açıklama ile "eylemsizlik kararı"nın seçimlere kadar uzatıldığı duyuruldu. Öcalan ile KCK arasında "arabuluculuk" yapan heyet, belli ki, bu kararın alınacağını biliyordu. O yüzden ortamı gelecek açıklamalara ve medyanın şoven yaygarasına izin verilmedi.

Aksine önceki günlerde Murat Karayılan ile yapılan röportaj ön plana çıkarıldı. Ertuğrul Mavioğlu'nun yaptığı ve Radikal gazetesinde yayınlanan **röportajda Karayılan; sivillere dönük eylemlere artık izin verilme-yeceğini belirtiyor, geçmişteki sivil ölümleri için "gerekirse" özür dileyeceklerini bildiriyordu.** Oysa

Taksim eylemi, çevik kuvvet ekibini hedef almakla birlikte, siviller de yaralanmıştı. Taksim gibi bir yerde patlatılan bombanın sivilleri etkilememesi zaten düşünülemezdi. Bu durumda PKK'nın yöneticisi Karayılan, daha bir-kaç hafta önce söylediklerini yalanlamış oluyordu. Ya da bu eylem, Karayılan'ı ve PKK'yi zor durumda bırakmak isteyen güçler tarafından yapılmıştı. Ağırlıklı eğilim ikincisinden yana oldu.

Zaten uzun bir süredir *"PKK'nin içinde savaşın devamından yana olan gruplar var"* söylemi artmıştı. Hatta "derin PKK" gibi tanımlar yapılıyor, PKK'nın bunlar üzerinde kontrol kuramadığı söyleniyordu. Diğer yandan yeni kuşağın uzlaşmaya karşı çıktığı, devletin masaya oturacak son nesli iyi değerlendirmesi gerektiği, bu fırsatı kaçırmak üzere olduğu türünden sözler, bizzat Kürt siyasetçiler tarafından sıklıkla ifade ediliyor ve devleti pazarlık yapmaya zorlamak için kullanılıyordu. PKK'nın içinde uzlaşma çizgisine, zikzaklı politikalarına tepki duyanlar olabiliirdi kuşkusuz. Dahası **Kürt halkının mücadele azmi ve direnci, PKK'yi de zorluyordu.** Ancak bu durumu devletle pazarlıkta bir koz olarak kullanmayı da ihmal etmiyorlardı.

Taksim'deki olayı, "Kürdistan Özgürlük Şahinleri" TAK üstlendi. TAK, daha önce de bu tür eylemleri üstlenmişti. PKK, kendisine bağlı olduğunu kabul etmese de TAK, PKK'nın askeri kolu gibi hareket ediyordu ve TAK'ın yaptığı eylemleri, PKK örtük biçimde onaylıyordu. Fakat bu kez **KCK adına yapılan açıklamada, TAK'ın bu eylemi kınandı. Daha da ileri giderek, Taksim eylemini diyalog sürecini baltalama girişimi olarak değerlendirdiler ve "hesap sorulacağı"ni söylediler.**

Kısacası devletin ihtiyatlı yaklaşımı ile PKK'nın eylemi kınama ve "hesap sorma" tavrı birbiriyle örtüşmüş oldu.

Eylemi, gerçekten PKK'nın uzlaşmacı çizgisine tepkili Kürt gençleri mi örgütledi, yoksa PKK, bir kez daha devleti pazarlığa çekmek için mi böyle bir eyleme izin verdi, belli değildir. Ancak kesin olan şudur ki; **Kürt sorunu, devletin PKK ile anlaşması ile bitecek bir konu değildir.** KCK'nın seçimlere kadar uzattığı "eylemsizlik süreci" kalıcı hale de gelse, yürütülen "diyalog ve müzakere" bir anlaşma ile de noktalansa, -ki bu da kolay olmayacaktır-

Kürt sorunu varlığını koruyacak ve bunun savaşını verenler çıkacaktır. IRA ve ETA örnekleri ortadadır. Bu örgütlerin silahları bırakması kararı üzerine, içlerinde bazı gruplar ayrılarak mücadeleyi sürdürmüşlerdir.

Önemli olan bu mücadelenin, devrim ve sosyalizm perspektifiyle, birleşik bir tarzda yürütülmesidir. Aksi halde yenilmeye mahkumdur.

Moskova... 6 gün süren çarpışmaların, binlerce şehidin tırnaklarıyla sökülüp fethettiği kızıl başkent. Bugün 9 milyon nüfusunun 100 bini evsiz yaşıyor. Odessa, Karadeniz kıyılarında bir sanayi kenti. 1905'lerde Potemkin Zirhlisinin muhteşem direnişiyle sarstığı limanlar. Bugün o kıyılardan “baldrı çıplak” Ukraynalılar, NATO savaş gemilerinin geçişini izliyor. Ve Kızıl Meydan... Bir zamanlar tüm devrimci-komünist ve yurtseverlerin yüreklerinin çılgınca çarpışına ilham veren meydan... Bugün, Kızıl Meydan'da burjuvazinin deyimiyle, “canlanacakmış gibi” yatan Lenin'in mozolesini kaldırmayı planlıyorlar. Ama inadına Rus halkı, Lenin'in mozolesi önünde tekrar uzun kuyruklar oluşturuyor.

Uzun yılların, işgallere, saldırıların sınıandığı Sovyet halklarının kardeşliği..."Halklar hapishanesi"nden halklar bahçesine yükselişin çelikten harcı... Bugün ise ucuz iş gücü ve sömürü cennetine çevrilmiş durumda. Perde, kara petrole açılıyor, halkların kıpkırmızı kanyıla kapatılıyor. Karabağ'da 6 yılda 30 bin, Gürcü-Abhaz çatışmalarında bir yılda 10 bin, Rus-Çeçen savaşında iki yılda 60 bin insanın kanı aktıldı petrol yerine.

Ülkenin üzerlerine titrenilen gözbebekleri, onun gerçek sahipleri, onurlu Sovyet gençleri... Bugünün Rusya'sında onların geleceği yok!... Ama “tek dişi kalmış yaşlı komünistler katılıyor” dedikleri Ekim Devrimi kutlamalarında, her yıl artarak alanlara çıkıp, geleceklerini tutsak edenlere haykırdıkları umutları var.

Rusya'da artık yeni bir iş gücü kaynağı doğuyor: Çocuklar! Rus çocuklarının yüzde 90'ını sağlıksız. Okul yaşındaki çocukların kiloları on yıl öncesine göre beş kilo az. Kız çocuklarının yüzde 75'i , erkek çocuklarının yüzde 50'i, anne-baba olamayacak. Çernobil patlamasının etkileri, geleceklerini de ipotek altına aldı.

Sovyet çocukları bilmezdi böyle şeyleri. Çünkü doğdukları andan itibaren Sovyet ülkesi, bir anne gibi kollarında beslerdi onları. Şimdi ise fabrika çarklarıyla, ev diye yattıkları kaldırım taşlarıyla tanıştılar. Bir tek geleceğin Ekim Devrimlerinin parlattığı gözleri kaldı canlı olan. İçinde dünyanın Tan-yalarını, Veralarını çıkaran Sovyet kadın ordusu, ne yazık ki bugün, etini pazarlıyorlar kapitalizme.

Ortaçağ hastalıkları halkları kırıp geçiriyor. Azerbaycan ve Tacikistan'da sıtma, Rusya'da başta cilt enfeksiyonları olmak üzere birçok hastalık yayılıyor. Ve o dönem 72-75 olan yaşam süresi, şimdi 57'ye düştü. Rus halkının azımsanmayacak bir kısmı çöplükten besleniyor.

* * *

Ekim devriminin 93. yıldönümüne böyle giriyor Rus halkı. Kapitalizmin pençesinde inleyen tüm dünya işçi sınıfı ve halkları gibi... Burjuvazi ise, yine bir dünya ekonomik kriziyle karşılıyor bu yıldönümünü. Bugüne kadar kalemlerine mürekkep diye halkaların kanını dolduranlar, artık ne kapitalizmin ebediliğinden dem vurabiliyorlar, ne de “küreselleşme” masalını anlatabiliyorlar. Stalin'in ölümüne değin geçen 36 yıllık Sovyetler Birliği (SB) tarihinin ortaya çıkardığı büyük başarı, işçi ve emekçiler için esinlendirici bir ilham kaynağı, onlar için ise sonsuza kadar unutmak istedikleri korkulu bir rüya.

“Bir an için Bolşeviklerin üstünlüğü ele geçirdiklerini varsayalım. Bu durumda bizi kimler yönetecek? Belki aşçılar, pizola ve biftek uzmanları? Ya da belki itfaiyeciler? Ahırlardaki bakıcılar ve atlı araba sürücüler? Belki de dadılar, çocuk bezlerini yıkdıktan sonra aceleyle Devlet Konseyi Oturumlarına koşacaklar? Bunlar değilse kim? Devlet adamları kimler olacak? Belki makinistler, tiyatroları; su tesisatçıları, dış işleri ni; marangozlar, postaneleri çekip çevirecekler? Tarih, Bolşevik'lerin bu çılgın hırslına gerekli cevabı tek başına verecek” (Muhafazakar gazete NoveoVremia'dan alıntı-1917/ aktaran T. Cliff 3 sf:14)

Daha Ekim Devrimi'nin ilk günlerinde söylüyorlardı bunları. Çünkü, Bolşevik'lerin “çılgın hırsından” ve bu hırsın başarabileceklerinden ödleri kopuyordu. Aradan geçen yıllarda “öldü”ğünü ilan ettikleri sosyalizmin, “elveda” dedikleri proletaryanın, yüreklerine saldığı korku, bir an olsun terketmedi onları. Bunun için bulabildikleri en ince yöntemlerle saldırıyorlar, bunun için hafızalardan silmeye çalışıyorlar. AMA NAFİLE! SOSYALİZM UMUDU VE ÖZLEMİ BİTMEYECEK!

Kulağımızda tüm görkemiyle cınlaya Lenin'in yükselen sesiyle verdiği “ihtilal!.. Artık bekleyemeyiz” komutunun çağırısı var! Yenilgi anlarında bile ilham veren, proletaryanın zaferlerini düşündüren coşkun bir tarihimiz var! Dünya yüzünde emekçilerin cennetini yaratan Ekim Devrimimiz var!

“Nasıl olurda özel kişilerin ellerinde bulunabilir yiyecek-icecek maddelerinin alım satımı... Bir insan başka bir insanı nasıl sömürebilir, çalışmadan nasıl sırt üstü yaşayabiliyordu bir takım insanlar? İşte tüm bunları kafalarında canlandır-makta zorluk çekecek torunlarımız.” Böyle söylüyordu Lenin.

İşte size; böyle bir düşün ilk ve en zor adımının atıldığı işçi ve emekçilerin, halkların komünist partileri aracılığı ile yarattıkları capcanlı bir yaşam...

Sovyet Ülkesinde Yaşam...

Hiçbir yerde yaşam, Sovyet ülkesinde olduğu kadar sevilmezdi. Çünkü bu ülkede yaşamak hiç bıkmayacak kadar güzel, dört elle sarılacak kadar verimliydi. Madenci Petrovna, köylü kadın Fedya, yün işçisi İgnatof, tornaca Turin, dökmeçi İvan, demiryolu işçisi Davidov... İşte bu ülkenin gerçek sahipleri... Onlar biliyorlardı ki, Sovyet ülkesinde çalışmak demek, herkesin üzerinde oturabileceği kadar büyük bir halı dokumak ya da herkse yetecek kadar büyük bir pasta pişirmek gibi bir şeydi. Çünkü çalışmanın karşılığı, daha fazla sefalet ve açlık olarak geri dönmüyordu onlara. Tam tersi çalışmak hem zevkle sarıldıkları bir faaliyetti, hem de karşılığı tüm halka sürekli iyileşen yaşam koşulları olarak ödeniyor-

“Bin dokuz yüz on yedi ikinci teşrin yedi... Yumuşak ve derin sesiyle Lenin: "Dün erkendi, yarın geç zaman tamam bugün," dedi.. Yağlı çarklılarla yağlı işçiler: "Bugün!" dedi. Ölümü açlıktan öldüren siper: "Bugün!" dedi. Ağır, çelik, kara toplarıyla AVRORA: "BUGÜNI" dedi, "BUGÜNI" dedi..

..... Artık ne kışlık sarayda sarhoş eteklerin ipekli sesi, ne paskalya çanlarında deli duası çarın, ne Sibirya yollarında zincir iniltisi... Artık votka kadehlerinde ıslanmıyacak sarı sarkık bıyıkları pameşçiklerin. Kara toprağın üstünde bir avuç kan gibi yanmıyacak, bakır sakalları açlıktan ölen mujiklerin. Artık kararmıyacaktı karlı sokaklar kara bir rüzgar gibi geçen Çarın kazaklarından. Sarkmıyacaktı işçi kadınların kanlı saçları: kara kalpaklı kazakların mızraklarından. Yandı kanatları iki başlı kara kartalın, düştü yere, öldü. Buzlu Baltık denizinin kıyısında bir pencere örtüldü. Açıldı bir pencere.... Bin dokuz yüz on yedi ikinciteşrin yedi..."

Nâzım Hikmet

du. Büyük Sovyet ülkesinin ulusal gelirinin yüzde 75'i onların ihtiyaçlarına ayrılmıştı çünkü. Geri kalan yüzde 25'ide yeni ekonomik yatırımlara. Bu ülkede ne işe alınmak için arkadaşlarını eze eze kamyon kasasına doluşan işçilerin beklediği işçi pazarları vardı, ne de emekli kuyruğunda küt diye yere yığılan yaşlılar. Sovyet ülkesinde 1930'da tek bir işsiz kalmamıştı. Çarlık döneminde 12 saatten fazla çalışan işçilerin iş günü saatleri Ekim Devriminden sonra sürekli aşağıya çekildi. Ve 1927'ye gelindiğinde işçiler artık günde 7 saat çalışıyorlardı. '30'lu yılların sonuna doğru 6 saate çekilmesi planlanıyor, ama savaşın yaklaşması ve bunun gerektirdiği yüksek üretim hayata geçmesine izin vermiyordu.

Fabrika ve işletmelerde işgünü kısalıp emek üretkenliği artıyordu. Böylece daha fazla vardiyyalar oluşuyor, hem işsizlik ortadan kalkıyor. hem de işçilerin dinlenme, sosyal-kültürel etkinlikler gibi ihtiyaçları için zaman kalıyordu. İşçiler ekonominin planlanmasına katılıyor, işçi üniversitelerinde, istedikleri meslek üzerine uzmanlaşabilecekleri teknik liselerde, gece okullarında eğitim görüyorlardı. Ve bu verimli toprak, onların yüzyılladır gömülü duran yaratıcılıklarını açığa çıkarıyor, emek kahramanlarına, çalışmanın çelikleştirdikleri işçi mühendislere, teknisyenlere çeviriyordu.

“Her yıl Sovyetler Birliği, çoğu üretimde rekorlar kıran kahramanlar çıkarıyordu ortaya. 1935'te en çok duyulan ad, daha iyi bir üretim yöntemi bulan bir madencinin, Stahanov'un adıydı. 1835'lerin ikinci yarısında Stahanovistler ülkeyi sarmaya başladılar. Aynı zamanda yüzlerce yerde yeni makinalar üzerinde çalışan işçiler, öteki işçilerin kendilerini izlediklerini bilerek, üretimin standartlarını parçaladılar. “Donbas'taki bazı madenciler, Ruhr üretimine iki kat aşmışlardır. Gorki oto fabrikalarındaki demirci, Ford'un koyduğu standartları kırıp atmıştı. Leningrad'taki kimi kundura yapımcıları Çekoslovakya'daki Bata fabrikalarının rekorunu yüzde 50 fazlasıyla aşmıştı.” (Stalin Dönemi Anna Strong Sf: 78)

Bu coşkun çağrı üretim araçlarına sahip olmanın ve yepyeni bir dünya kurmanın gururu ile ülkenin her tarafına yayılıyordu. Çünkü diyordu Stalin, *“fazla gürlültü ve gösteriş yapmaksızın tesisleri ve fabrikaları, maden ocakları ve demiryollarını, kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftliklerini inşa eden, yaşam için gerekli olan tüm malları yaratan, tüm dünyayı besleyen ve giydiren işçiler ve köylüler-yeni yaşamın gerçek kahramanları ve yaratıcıları bunlardır.”* (Eserler Cilt 13 İnter yay. Sf: 227)

Sovyetlerde Sosyal Güvenlik

“Yeni yaşamın gerçek kahramanları ve yaratıcıları” doğumlarından ölümlerine kadar sosyalist devletin güvencesi altında yaşıyorlardı. Daha devrimin ilk günlerinde çıkarılan kararnamelerden biri “sosyal sigortalar üzerine”idi.

“1-Bütün ücretli işçilerle şehirlerdeki ve köylerdeki fakara halk istisnasız sigorta edilecektir.

2-Sigorta; çalışma yeteneğini kaybetme, hastalık, yetersizlik, ihtiyarlık, doğum, dulluk, öksüz kalma ve işsizlik gibi bütün alanları kapsayacaktır.

3-Sigortanın bütün masrafı işverenlere yükletilecektir.

4-Çalışma yeteneğinin kaybedilmesi ya da işsizlik halinde, en azından gündelik ücret tutarında tazminat verilecektir.

5-Bütün sigorta kurumları tamamıyla işçiler tarafından yönetilecektir.”

Rus Cumhuriyeti Hükümeti adına Çalışma Halk Komiseri: Aleksandr Şliyaapnikov” (Aktaran John Reed, Dünyayı Sarsan Ongün)

Sosyal güvenlik, Sovyet ülkesinde ne “sırttaki kambur”du ne de işçileri soyup soğana çeviren bir kurum. Para olmadığı için hastanede rehlin kalmak tedavi sırası beklerken ölmek, fiyatından dolayı ilaç alamamak ne demektir, Sovyet işçi ve emekçi bilmezdi bunları. Onlar için inşa edilmiş yüz binlerce hastanede en gelişkin yöntemlerle tedavi yapılırdı ve işçiler sosyal sigorta kurumları için tek kuruş ödemezlerdi. Sakatlandıklarında tüm bakım, tedavi ve masrafları karşılanır, çalışamaz durumda iseler de emeklilik sürelerinin dolması beklenmeksizin emekli edilirdi. Emekliler, kapitalizmin tam tersine, Sovyet ülkesinde çalışmalarının karşılığını saygı ve rahatça geçirebilecekleri yıllarla alırlardı

Sovyet çocukları sağlıklı ortamlarda ve en seçkin eğitimler tarafından kreşlerde bakılır, ucuz süt ve besin sağlanırdı. Kadınlar için ise ortak çamaşırhaneler, yemekhaneler kurulup onun özgürleşmesinin önemli köşe taşları konulmuş olurdu. Onların Sovyet ülkesindeki dünyaları, dört duvarı olan mutfakları, evleri çoktan aşmıştı. *“1940 yılında on iki bin kadın, Sovyet Bilimler Akademisinde araştırmacı olarak çalışıyordu. Hükümet ve parti çalışmalarının yönetici mevkilerinin yüzde 20'sinde kadınlar bulunuyordu. Ayrıca çeşitli cumhuriyetlerdeki bir çok örgütün seçimle işbaşına gelen mevkilerinde en azından 428. 520 kadın görev yapıyordu.”* (Stalin-J. T. Murphy Sf 23)

Sovyet ülkesi, özürölüler için kelimenin tam anlamıyla yaşanabilecek bir ülkeydi. Ama bunun da ötesinde onlar Sovyet ülkesinde insan gelişiminin en güzel örneğini oluşturur. Tüm yetenekleri ve kapasiteleri ile üretken bir yaşama davet edilirdi. Bu yüzden binlerce bilim adamı çıktı aralarından. Özürölülerin çalışabilecekleri düzenekte olan özel işyerleri, fabrikalarda özel atölyeler açılıyor, kullanabilecekleri otomobil gibi araçlar üretiliyor, tedavileri için merkezler açılıyor, protez vb. şeyler ücretsiz karşılanıyor, okul eğitimleri için özel okullarda meslek eğitimi veriliyordu...

Sovyet ülkesinde “başımı sokacak tek bir göz evim olsa” sıkıntısıyla yaşayan tek bir emekçi yoktu; çocukların oynayabileceği parkları, gençlerin bedensel yeteneklerini geliştirecekleri spor alanları; hemen başvurabilecekleri üç adım ötesindeki hastaneleri, ortak çamaşırhaneleri ile işçi ve emekçiler için, işyerlerine yakın, bir kent gibi düzenlenmiş yerleşim siteleri vardı. Sovyet ülkesinde emekçiler, sıcak, sulu ve kaloriferli, sıhhi tesisat, ısıtma, gaz ve öteki donanımların ücretsiz yapıldığı, ihtiyaç duydukları konfor ve estetikte inşa edilen evlerde yaşıyorlardı. En önemlisi de emekçilerin evleri, birbirleriyle en sıcak ve verimli ilişkileri geliştirebilecekleri temelde inşa ediliyordu. Sovyetler Birliği’nde onarılan ve yeniden yapılan evler 102 milyon 800 bin metrekarelik bir alanı kapsıyordu. Yeni kurulan kent sayısı ise 900’ü aşıyordu.

Bu muhteşem tablo, emperyalistlerin ‘29’ Kriziy-le kıvrandıkları dönemde 20 yılda alındı. Çünkü emekçiler, bu savaşım içinde arınmıştı. Stalin’in belirttiği gibi, “milyonların görebildiği açık hedeflerden doğan gönüllü bir disiplin”le, sağlam bir ruh ve güçlü bir atılımla kendini çelikleştirmişti. Bu yüzden dört elle sarıldı Sovyet ülkesine. Ona yönelik her tehditte tek bir yürek olup ayağa kalktı. Kimsenin gerçekleşmesine inanmadığı 5 yıllık kalkınma planlarını zamanından önce tamamladı. Onmilyonlarca şehit verip, eşsiz kahramanlar yaratarak tüm dünyayı Nazi vahşetinin kollarından çekip aldı. Mutlak tamamlanacak yolu işte böyle açtı...

Sovyet Ülkesinde Yaşamın Binbir Rengi

Sovyet ülkesinde tiyatro, sinema, konser, bale, opera salonları tüm halkın akımına uğruyordu. Çünkü bu salonlar gösterişli yıldızlarından, şatafatlı seyircilerinden arınmış; tüm öğreticiliği ve geliştiriciliğiyle işçilere emekçilere sunulmuştu. Kaba ve nasırlı elleriyle hem makinada çalışıyor, hem bir tiyatro perdesini coşkuyla alkışlıyorlardı.

Kendisi için en renkli yaşamı kuran bu Sovyet ülkesinde büyük düşler dokuyordu işçiler. Dahası her fabrikada bir tiyatro grubu kuruluyor, işçilerin kendileri oyun yazıp oynuyordu, aynı zamanda da kendilerine özgü bir de yayın çıkarıyorlardı. Çarlık Rusya’sında tüm ülkede 153 olan tiyatro salonu sayısı 1941’de 926’ya çıkmıştı. Ve bu tiyatrolarda SB’nde değişik halklar tarafından konuşulan 50 değişik dilde oyun oynanıyordu. Sovyet ülkesinin sinemacıları da iç savaşlarda yetişiyor, dünyanın sayılı ve seçkin filmlerini üretiyorlardı. Dünyada ilk sinema okulu 1919’da Moskova’da açıldı ve ‘40’lı yıllara gelindiğinde tiyatro ve sinema eğitimi veren okul sayısı 170’i aşıyordu. Ve yine dünyada sesli ve renkli filme geçen ilk ülkelerindendi Sovyetler Birliği.

Sovyet ülkesinde hangi taş hangi taşın üstüne konulursa her biri onlar için, yani, “yeni” yaşamın gerçek kahramanları ve yaratıcıları için en özenli, en rahat kullanabilecekleri şekilde, en yüksek teknikle, en konforlu biçimde ülkenin her yerinde inşa ediliyordu. Hem de estetik açıdan en gelişkin yöntemlerle. Dünyanın en güzel metro istasyonları hala bugün de Moskova ve Petrograd’dadır. İşçilerin deyimiyle, “saraylar yeraltına inmiş”ti bu ülkede. Emekçiler, Neva ve Moskova nehirlerinin altından geçen sayısız metro hattından, duvarları süsleyen 1905 resimlerini izleyerek yolculuklarını yapıyorlardı. Müzelerde tüm tarihsel kesitleri anlatan, kılı kırk yararak büyük bir dikkatle toplanmış eserleri konu-

şuyorlardı kendi aralarında. Çar ve onun hizmetçilerini ve tüm heykel, afiş gibi şeylerin kaldırılması için 1918’de yayınlanan kararnameden sonra, onların yerine ülke çapında devrim ve onu andıran ne varsa işlenmiş eserler alıyordu. Çünkü Sovyet ülkesinde her şey onlar içindi. Ayaklarını bastıkları her yolun, ellerini deydikleri her aletin, gözlerini diktikleri her duvarın kalitesi, görselliği yükseliyordu. Her şey onlara ve emeklerine layık hale getiriliyordu.

Sovyetlerde Eğitim

Çarlık Rusya’sında ortaçağ karanlığına mahkum edilen halklar, Ekim Devrimi’yle aynı zamanda eğitim ve kültürde de bir devrim gerçekleştirdiler. Devrim öncesi Rusya’da halkın yüzde 80’i okuma yazma bilmiyordu. Hele ki Rusya’da yaşayan diğer halklar arasında bu oran inanılmaz düzeydeydi. Devrimden sonra tüm Rusya’da “Okuma Yazma Bilmemeyi Ortadan Kaldırma Komisyonları” kuruldu. En ücra köşelerde ev ev, köy köy yürütülen bir savaştı bu . yüzlerce ulusun yaşadığı Rusya’da 56 dilde- isteyen Rusça isteyen kendi dilinde- eğitim gördüğü geniş bir ağ oluşturuldu.

1930’a gelindiğinde Rusya’da halkın yüzde 81.2’si; diğer halkların yüzde 70’i okuma yazma biliyordu. Ülkenin neredeyse her köşesinde kütüphaneler yükseliyordu. SB’ndeki halk kütüphanelerinin sayısı 1914’e oranla 62 kat artıyordu. Rus klasikleri 435 dilde 167 milyon 742 bin adet, dünya klasikleri ise 158 dilde 15 milyon 763 bin adet basılıyor, bu kütüphanelerin raflarında emekçilere sunuluyordu. “Yıllar boyu engellenmiş eğitime duyulan açlık, devrimle birlikte çılgın bir patlamaya dönüştü. İlk altı ay boyunca, yalnız Smolini Enstitüsü’nden her gün kamyonlar katarlar dolusu kitap ve yayın dışarıya taşındı, ülke kitaba doydu. Rusya, bir yazıyı materyali suya hasret kızgın toprak misali, sınırsız bir hararetle emdi. Bunlar masal kitapları, gerçeklerin tarif edildiği gerçek masalları, insanları körelten bayağı romanlar değil, toplumsal ve ekonomik teorilerin verildiği yayınlar, felsefe kitapları, Tolstoy, Gogol ve Gorki’nin eserleriyle” (John Reed, Dünya-yı Sarsan On Gün Sf: 12)

Sovyet halkları coşkun bir enerjiyle eğitime sarıldılar. Çünkü bilimseldi, çünkü kendileri içindi. Bu sınırsız emeğin karşılığını fazlasıyla alıyordu Sovyet ülkesi. SB’deki bilim adamlarının sayısı tüm dünyada ki bilim adamlarının Dörtte birine ulaşıyordu. Ülkede 9 milyon teknisyen vardı.

Sovyet ülkesinde; gençler, Sverdlof Üniversitesi’nde Kalinin’den doyumsuz güzellikte söylevler dinliyor; genç adayları Bauman yöresindeki tam teşkilatlı orta okullarda, bizim ülkemizde tutuklama nedeni olan kitapları ders konusu olarak okuyor; çocuklar, okul öncesi eğitimleri için açılmış 23 bin çocuk yuvasında öğrenime hazırlanıyor; Kızıl Ekim

metalurji fabrikasının işçileri, işçi fakültelerinde gerçek eğitimle tanışıyor; Dimitrov maden işçileri, mesleki kurslarda uzmanlaşıyor; yaşlı köylü kadınlar, toplumların tarihini cilt cilt kitaplardan öğreniyor; Komsomollar, Lenin Okulları’nda ML’i kavırıyor; parti kadroları, ML yüksek okullarında çelikleşiyordu...

Sovyetler, ortaçağ karanlığından sosyalist toplumun merdivenlerinde sınırsız bir aydınlığa böyle koşuyorlardı. “Her gece saat 6’dan 12’ye dek Mag-nitogorsk tramvayı ve otobüsleri koltuklarının altında kitapları ve defterleriyle okuldan eve, evden okula koşuşturan, Leibnitz, Hegel ya da Lenin üzerine tartışmalar yapan, dizlerinin üzerinden problem çözen Newyork metrosundaki sınava giden lise öğrencileri gibi hareket eden yetişkin öğrencilerle dolu olurdu. Ama ne sınav zamanıydı, ne de bu öğrenciler okul çağındaki çocuklardı. Bu, birkaç yüzyıllık yitirilmiş zamanı gidermeye çalışan Sovyetler Birliği halkının ivedisinden başka bir şey değildi.” (John Scott, Urallar’ın ötesinde/ Aktaran J. T: Murphy-Stalin Sf: 229)

İşte böyle bir ülkede eğitim; bilimsel ve kültürel gelişmenin insanlık adına doruklara tırmanması demekti.

“Buz Kırılmış, Yol Açılmıştır”

“Bu ilk zafer, nihai zafer değil henüz, Ekim Devrimimiz bu zaferi emsalsiz cefalar ve güçlükleri, işitilmemiş acılar içinde ve kendi payımıza büyük başarısızlık ve hatalarla gerçekleştirdi.(...) Biz başlangıcı yaptık. Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna vardırırlar bunun önemi yok. Önemli olan buzun kırılmış, yolun açılmış ve gösterilmiş olmasıdır.”

Yeni bir çağı, proleter devrimleri çağını bu sözlerle açıyordu Lenin. Milyonlarca insan öldü bu savaşta, yüzlerce dönemeçten geçildi, onlarca saldırı göğüsleildi. Coşkun devrimciler, duraklamalar gördü, zaferler, yenilgiler tattı. “Bu kan denizinin uf-kunda kızıl bir güneş doğana dek burarlardan geçilerek varılacaktı zafere. Ekim Devrimi, bu kavganın en sert, en büyük çarpışmasıydı.

Buzu kırıp yolu açtı çünkü, milyonlardan oluşan emek ordusu, Bolşevik partinin komutasında yürüyordu. Yıllar boyu, en küçük atölyelerde dahi onlarla birlikte soluk alıp veren, keskin dönemeçlerde hedefi gösteren, her zafer ve yenilgide dersler çıkarıp önlerine seren, aynı zamanda onlardan öğrenen çelikten bir partisi vardı onların.

Proleter örgütlenmenin mucizelerini gerçekleştirdiler. Çünkü işçi ve emekçiler biliyorlardı ki, savaşlardan harap olmuş bu topraklarda yeni bir yaşam kurulacaktı. Eşit ve özgür yaşayacaklardı. Acılar ne kadar büyük olursa olsun, yaratacakları bu örnek, tüm insanlığa bir esin ve güç kaynağı olarak sonsuza kadar parlayacaktı. Ve yine biliyorlardı ki, Lenin hala, “Kremlin’de bir saray hizmetçisi için yapılmış küçük bir dairede yaşıyordu. İkinci kış herkes gibi onun da evini ısıtacak herhangi bir gereci yoktu.” (V. Serge, “Bir Devrimcinin Anıları” Aktaran, T. Cliff-3 Sf: 115)

“Nina Kemanova, Rainer Dağı’ndan iki kat yüksek bir irtifadan, buz gibi bir boşluktan paraşütle atlamış ve bir dünya rekoru kırmıştı. Yere indiğinde söylediği sözler, Sovyet gençleri arasında slogan olarak benimsendi: ‘BİZİM ÜLKEMİN GÖKLERİ, DÜNYANIN EN YÜKSEK GÖKLERİDİR’” (Stalin Dönemi, Anna Strong Sf:81-82)

Büyümede 16. sırada, insani gelişimde 80.

Birleşmiş Milletler, 2010 yılına ilişkin "insani gelişim raporu"nu açıkladı. Bu rapor, her ülkede genel olarak kitlelerin eğitim, sağlık vb hizmetlere erişim düzeyi, yaşam standartları gibi insani haklardan faydalan-

ma derecesini ölçüyor ve bu kriterlere göre ülkeler sıralaması gerçekleştiriyor.

2010 yılına ilişkin olarak 160 ülke üzerine yapılan bu değerlendirmede, Türkiye 80. sıraya ancak yerleşebildi. İran, Tunus, Ekvador gibi, ekonomik gücü Türkiye'den daha geride olan pekçok ülke, "insani gelişim endeksi"ne göre yapılan sıralamada Türkiye'nin üzerinde yer aldı.

Rapor çok çarpıcı! Dünyanın 16. büyük ekonomisi olduğu iddia edilen ve G-20 ülkeleri arasında yer alan Türkiye'de, kitleler eğitim, sağlık, barınma vb en temel yaşam gereklerine ilişkin olarak, dünyanın en geri ülkelerinin halkları kadar zor durumda yaşıyorlar.

Şişirilmiş büyüme rakamları

Krizin ilk dalgasının kısmen geriye çekilmesinin arkasından, Türkiye burjuvazisi, Türkiye'nin ekonomik göstergelerini yüksek göstermek için büyük bir çaba harcadı.

Gerçekten de dışarıdan bakıldığında, Türkiye'de ekonomi son derece iyi gidiyor. Türk parasının değeri artıyor, döviz kuru yükseliyor, borsa 70 bin civarında geziniyor, milli gelir 10 bin dolar düzeyine çıkmış durumda... Ve hepsinden önemlisi, kriz sonrasında açıklanan büyüme rakamları, Türkiye'nin Çin'den sonra, krizden en az etkilenen ve en hızlı büyüyen ülkesi konumunda olduğunu iddia ediyor. Buna emlak fiyatlarının yeniden uçmaya başlaması gibi dolaylı ve tüketim çılgınlığının yeniden tırmanışa geçmesi gibi sosyolojik faktörleri de ekleyebiliriz.

Oysa bu tablo son derece yanıltıcıdır. Çünkü rakamlar ve iyimser tablolar, gerçek ekonomi, gerçek üretim üzerinden değil, sanal rakamlar üzerinden kurulmaktadır.

Tüm dünyada, burjuva ekonomistlerce, son onbeş yılın, özellikle de son on yılın geçerli parametreleri, "para politikaları" üzerine kuruludur. Maliye bakanlarının görevi, para politikalarını yönetmekle sınırlandırılmıştır. Ve başarıları/başarısızlıkları da borsa-faiz-döviz-enflasyon rakamlarına bağlı olarak tanımlanmaktadır. Buna göre mesela borsa yüksek, enflasyon düşük, döviz kuru değerli ise, o ülkenin maliye bakanı başarılı bir maliye bakanıdır.

Bu arada üretim rakamları nedir, sanayiye ne kadar yatırım yapılmaktadır, tarımda kendine yeterlilik düzeyi sürmekte midir vb sorular sorulmamakta, ekonominin bu cephesiyle ilgilenilmemektedir. Borsa yükseliyor, tüketim çılgınlığı ortalığı kasıp kavuruyor mu? Cevap "evet" ise, bu yeterlidir. Bu durum, ekonomik büyüme rakamlarını da olumlu göstermektedir. Son yıllarda, Türkiye dahil pekçok ülkenin ekonomisine damgasını vuran "Amerikan modeli" budur.

Oysa sözü edilen "para politikaları", ekonominin içini boşaltan, ama balonunu şişiren bir etki yaratmaktadır. Borsa değerleri ile döviz kuru birbirine bağlantılıdır. Borsa yüksek olduğunda ülkeye sıcak para girişi artar. Kısa yoldan büyük kar elde etmek isteyen sermaye (yani sıcak para), borsanın yüksek olduğu ülkelere akar. Sıcak paranın gelişi, borsanın ve yerli paranın daha da değer kazanmasına neden olur.

Yerli paranın değerinin yükselmesi, ülkenin ihracat üstünlüğünü kaybetmesine ve ithalatın artmasına neden olur. İthal edilen mal, ülkede üretilen maldan daha ucuza gelmeye başlar. Bunun üzerine sanayici (ya da tarımcı) yatırımdan ve üretimden vazgeçmek zorunda kalır. İthalatın artmasının doğrudan sonucu, yerli üretimin, yerli sanayinin çökmesi demektir.

Sanayi çökmesine rağmen işsizlik rakamlarının fazla bozulmamasının nedeni, yüksek borsa ve para değerleri nedeniyle hizmet sektörüne akan devasa işgücüdür. Yüksek borsa ve döviz kurunun yarattığı iyimserlik ortamı, ekonomideki balon ile birlikte, kitlelerin iyimserliğini de büyütmektedir. Bu da tüketimi artırır. Evini, evindeki mobilyaları değiştiren, tatlillerini uzatan, daha önce sahip olmadığı şeyleri satın almaya yönelen kesimlerin sayısındaki artış inanılmaz boyutlara yükselir. Bu tüketim düzeyi, hizmet sektörünü büyütür. Gerek finans sektöründe, gerekse turizmde, genel olarak tüketim alanlarında işgücü arayışı artar, bu durum işsizlik rakamlarını emer.

Borsa yüksek, yerli paranın döviz kuru değerli, gayri safi milli hasıla yüksek, sıcak para yatırımcıları karlı, ithalatçı memnun, hizmet sektörü büyük, kitleler iyimserdir. Ekonomi bir "saadet zinciri" üzerine inşa edilmektedir ve hiçbir sağlam temele dayanmadan yükselmektedir. Ekonominin en sağlam ayağı olan üretim ise giderek azalmakta, ülke kendi kendine yeterlilik düzeyinden hızla uzaklaşarak ithalata bağımlı hale gelmektedir.

"Saadet zinciri" koptuğu anda ise, yıkım büyük olmaktadır. En başta ekonominin geneli bir "borç ekonomisi"ne dönüşmektedir. Hem devlet, hem de tek tek "tüketiciler" büyük bir borç batağındadır. Yüksek ithalat-düşük ihracat, cari açığın ve dış borcun büyümesi anlamına gelir. "Tüketiciler" in de harcamaları büyük, gelirleri düşük, taksitleri çoktur. Bir aşamada taksitlerini ödeyemeyecek hale geldiklerinde, bütün varlıklarını kaybetmekle karşı karşıya kalırlar. Ekonomideki balonun çok yükseldiği dönemlerde, bir nedenle bu balonun patlaması ve yarattığı bütün "refah" atmosferini havaya uçurması ihtimali son derece yüksektir.

Bir nedenle sıcak para geri kaçtığı anda, borsa dibine vurur. Borsanın dibe vurması, borsanın yarattığı iyimser havayı bozar. Borçlar patlar, hizmet sektörü çöker, kitleler bir anda yoksullaşır, borçlarını ödeyemez duruma gelen şirketler iflas eder vb.

Refah değil, ekonominin gerilemesi

Türkiye'nin son yıllarına damgasını vuran tablo da budur. Borsa yüksek, milli gelir yüksek, TL'nin değeri yüksek, ama ekonominin durumu vahimdir. Borsaya giren sıcak para ve kamu mallarının satışından elde edilen gelir (Türkiye'de 2002 sonrasında yapılan özelleştirmeler, ülkenin kuruluşundan 2002 yılına kadar yapılan tüm özelleştirmelerin toplamından fazladır) mali parametreleri yüksek göstermektedir. Ancak bu durum ekonomideki çöküntüyü ve temelsizliği gizleme-

ye yetmemektedir. Son günlerde yapılan iki açıklama bunun göstergesidir.

Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan, TÜSİAD ile yaptığı görüşmede, "yeni bir krize hazır olmalıyız" dedi. Milli gelirin 10 bin dolar, borsanın 70 bin seviyesinde olduğu bir dönemde yapılan bu açıklama, Türkiye'de şişmekte olan ekonomi balonunun patlama aşamasına geldiğini ya da yaklaştığını, devletin de bu durumun farkında olduğunu gösteriyordu.

İkinci açıklama, ihracatın durumu ile ilgilidir. ASO (Ankara Sanayi Odası) üyesi bir sanayici, "birkaç yıl öncesine kadar ihracatımızın hammaddesinin yüzde 70'i yerli üretimdi, bugün ise, ihracat hammaddemizin yüzde 80'i ithal mala dayanmaktadır" açıklamasını yaptı. İhracat rakamları ne kadar şişkin olursa olsun, bu ihracatın bile ithalata bağımlı hale geldiğini gösteren önemli bir ifadedir bu. Çünkü TL değer kaybetmeye başladığında, ithalat pahalı hale gelir. Ancak ülkedeki üretim zayıfladığı ya da kimi sektörlerde çöktüğü için, ithalat zorunludur artık. Bu da ekonomiyi yeni bir çıkmaza sokar.

Övgüler nedensiz değil

Türkiye ekonomisi, son yıllarda "batılı" burjuva ekonomistlerden büyük övgüler almaktadır. "Dünyanın 16. büyük ekonomisi" gibi sıfatlar, bu övgülerin somutlanmış halidir. Türkiye'nin doğru yolda olduğu, doğru işler yaptığı, Erdoğan hükümetinin ekonomi politikalarının başarılı olduğu vb. üzerine sayısız güzellemeler, alkışlar yağmaktadır "batı dünyası"ndan üzerimize.

Bu yağmurun tek amacı, emperyalist ülkelerin Türkiye'den daha fazla kar elde etmek istemeleridir. Övgüler arttıkça borsa yükselmekte, borsadaki yabancı sermaye de kar elde etmektedir. Övgüler arttıkça, özelleştirmeler hız kazanmaktadır. Övgüler arttıkça, kitleler gerçekten iyi bir ülkede yaşadıklarını, gerçekten ekonominin iyi olduğunu düşünerek umutlarını, beklentilerini, tüketimlerini ve bunun doğal sonucu olarak borçlarını artırmaktadırlar.

BM insani gelişim raporu bu nedenle ayrı bir önem kazanmaktadır. Türkiye'de kitlelerin ezici bir çoğunluğu eğitim, sağlık, barınma, ulaşım gibi doğal ihtiyaçlarına erişmekte büyük zorluklar yaşamaktadır. Bunlar en temel insani ihtiyaçlar kapsamındadır ve BM raporunda da böyle ele alınmaktadır. Ancak her şeyin özelleştirildiği ülkemizde, paran kadar sağlık, paran kadar eğitim, paran kadar barınma, paran kadar ulaşım söz konusudur. Parası az olanın ise bunlara ulaşma hakkı yoktur.

Bu durum, bir yanıyla gelir dağılımındaki uçurumun büyümesiyle bağlantılıdır. Ülkenin zenginleşmesi, gerçekte, bir avuç zenginin daha da zenginleşmesi demektir. Ancak gerçek ekonominin, üretimin iyiye gitmesi, ülkenin refah düzeyinin yükselmesi, bir biçimde kitlelere de yansımaları bulur. Türkiye'de ise, büyüme rakamlarının bir bölümünü, sosyal devletin tasfiyesi yani özelleştirmelerin, sosyal güvencedeki ve çalışma hayatındaki sosyal hakların gaspı oluşturmaktadır. Sadece bu bile, son yıllarda elde edilen "ekonomik başarı"nın, büyümede değil, kötü durumu perdelemeye elverişli olduğunu gösteren önemli bir veridir.

Ve bu tablo içinde, "ekonomik büyüklük"te 16. sıraya yerleştirilen Türkiye'nin, BM insani gelişim raporunda 80. sırada yer almasını anlamak zor değildir.

Tarım sektörü yıkım yaşırsa...

Bu yılın ortalarında, Tarım Bakanı Mehdi Eker, "Türkiye Tarım Havzaları Üretim Ve Destekleme Modeli" kapsamında, 200 kişilik teknik ekibin iki-üç yıldır "toprakların toplulaştırılması" konusunda çalıştığını açıklamıştı. Bu çalışmaya göre, toprak yapısı bilinmeyen 25-26 milyon hektarlık tarım alanının toprak analizi yapıldı. Böylece, Tarım Bakanının dediğine göre, **Türkiye'de 190 doğal tarım havzası belirlenmiş, yönetilebilirlik açısından da bu sayı 30'a indirilmişti.** Açıklamasında, bundan dolayı "şimdi çiftçiye hangi alanda hangi ürünü üretmesi gerektiğini rahatlıkla söyleyebileceğiz" diye de ekliyordu.

"Toprağın toplulaştırılması" çalışmalarının gerekçelerini de şöyle açıklamıştı Tarım Bakanı: *"Bizim Medeni Kanunun temeli 1926'da İsviçre'den alınan örneğe dayanıyor. İsviçre 1930'da kendi kanunu değiştirmiş. Bizde de Medeni Kanun'da değişiklikler olmuş. Ancak, mirasla ilgili maddelerde 1926'da alınan örneğe hep sadık kalınmış. ... Şu anda Türkiye'nin tarım alanlarının 2 milyon hektarlık bölümü miras yoluyla çok küçük parçalara bölündüğü için işlenemez halde."*

Aynı açıklamada, 1961-62'den 2002 sonuna kadar 440 bin hektar alanın, ama 2003-2008 döneminde (yani AKP Hükümeti döneminde) 566 bin hektar alanın toplulaştırıldığını ve hatta 300 bin hektara yakın alanın toplulaştırma çalışmalarının devam ettiğini söylüyor. Böylece Tarım Bakanı'ndan **Cumhuriyet tarihinin yaklaşık 40 yılda gerçekleştirdiği toplulaştırma faaliyetini, AKP Hükümeti'nin 5 yılda (hem de daha fazla hektar toprağı toplulaştırma) gerçekleştirdiğini** öğrenmiş bulunuyoruz.

M. Eker, bunları öyle bir anlatıyor ki, böbürlenmesi bitmiyor: *"2008'de ortaya koyduğumuz GAP Eylem Planı çerçevesinde 1 milyon 185 bin hektar alanda ihale yaptık. Toplulaştırma altyapısı konusunda özel sektöre (ihale ile) iş veriyoruz. Biz planları çıkarıyoruz, hizmeti özel sektörden alıyoruz. GAP'ta 2012 sonunda 2 milyon hektar alanda toplulaştırma işlemi tamamlanmış olur."*

Bu açıklamalar, tarım ve hayvancılıkta yaşanan sorunların kaynağını oluşturmaları açısından özel bir önem taşımaktadır.

Tarımda emperyalist emirler

Öncelikle, emperyalist tekellerin Türkiye tarımı ile ilgili şartlarını yeniden hatırlamamız gerekiyor:

- ✓ Üretim alanlarındaki parçalı ve küçük ölçekli tarım tarzından büyük ölçekli tarıma ("Optimum İşletme" büyüklüğüne) geçilerek toprağın büyük toprak sahiplerinin elinde merkezileşmesi.
- ✓ Yüzde 40 oranında seyreden tarım çalışanlarının yüzde 10 oranına hatta daha altlara çekilmesi.
- ✓ Toprakta makineleşmenin gelişmesi.

✓ Aracı kurumların tasfiye edilmesi ve pazar alanlarının tekellerin denetimine sokulması.

✓ Ürünler ve tarım girdilerinin envanterinin çıkarılması, böylece hangi ürünün ekileceğine tekellerin karar vermesi ve tohum, gübre vs. gibi tarım girdilerinin denetiminin tekellerin elinde toplanması.

nün ekileceğine tekellerin karar vermesi ve tohum, gübre vs. gibi tarım girdilerinin denetiminin tekellerin elinde toplanması.

İşte **bütün bu emirler, "toprağın toplulaştırılmasını", yani küçük mülk sahiplerinin elindeki toprakları gasp ederek büyük toprak sahiplerinin elindeki büyük işletmelere dahil edilmesini gerektirmektedir.**

Böylelikle, özellikle '80'lerden bu yana uygulanan liberalizasyon politikalarına yasal düzenlemeler getirerek, bu politikaları geliştirme ve pekiştirme, dolayısıyla toprakta tekelleşmeyi sağlamlaştırma yolunda ilerlemeyi hedeflemektedirler. Çünkü sermaye sahiplerinin elinde toprak ne kadar çok merkezileşir ve emperyalist rekabete tabi olursa o ölçüde azami kar artacaktır. Tarımda toprağın parçalı hali ve küçük üretimden "optimum işletme" büyüklüğüne geçiş yapılması, doğası gereği uzun bir süreç alacağından, on yıllara yayılan politikalarla uğraşmak zorunda kaldılar. Dolayısıyla bu durum yasal düzenlemelerde gecikmelere yol açtı. Ama özellikle AKP hükümeti eliyle yasalar peş peşe yürürlüğe sokuldu.

Şimdi "büyük dönüşüm süreci" dedikleri pekiştirme işine hız verdiler. Tarım yasasının maddeleri bu nedenle emperyalistlerin dayatmalarından oluştu ve tarımsal hizmetler özel sektörün eline verilerek, tarımdan devlet desteği tümüyle çekilmiş oldu. Tarım toprakları ve hayvancılık sektörü, emperyalist ve yerli tarım tekellerinin elinde azami kar için çalışınca, emekçi kitlelere de ölüm ve yıkım düştü. En temel gıda maddeleri fahiş fiyatlarla satılmıyor sadece, geniş halk kitleleri hastalıklı ve virüslü gıdalara talim ettiriliyor. Et ve süt gibi insan sağlığı için olmazsa olmaz gıdalar üzerinde yıllardır oynanan oyunlar, son dönemde akıl almaz boyutlara ulaştı.

"Çiftçi Kayıt ve Hayvan Kayıt Sistemi" ile topraklar ve hayvanların kayıt altına alınması da emperyalistlerin dayattığı bir uygulama. Çünkü "alternatif ürün" ancak bu politika ile istedikleri düzeyde yaşam bulacak. Tarım Bakanının da söylediği gibi, şimdi çiftçiye hangi ürünü hangi alanda üretmesi gerektiğini rahatlıkla söyleyebilecekler. **Kayıt altına alınan her şey "sözleşmeli çiftçilik" ve "alter-**

natif ürün" ile yapılan üretim demek olacak. Üretimin temelini de zaten bu politikalar oluşturuyor.

Yani, **"sözleşmeli çiftçilik" ve "alternatif ürün" politikaları ile küçük toprak sahipleri üretim yapamaz hale gelecek ve yığınlar halinde geçim derdi için kentlere akacak. Bir kısmı da tarım işçisi haline gelip boğaz tokluğuna çalışmak zorunda kalacak.** Bu durum uzun süredir böyle. Fakat süreç alabildiğine hızlandırılmak isteniyor.

Yani, ucuz işgücü ve uzun çalışma saatleri ve son derece kötü çalışma koşullarında tarım tekellerine büyük karlar getiren üretim... Son yıllarda sadece kent işçilerinin değil, kır işçilerinin de ücretleri düştü. Zaten çok ağır olan çalışma koşulları her geçen gün kötüleşmeye devam ediyor.

Yani, tarım istihdamının yüzde 10'lara çekilmesi, dolayısıyla tekniğe dayalı ve büyük toprak sahiplerinin elinde toplanmış kapitalist çiftliklerde yapılan üretim... Tarım Bakanının da tescil ettiği gibi, sadece 2003-2008 yılları arasında 566 bin hektar alan toplulaştırıldı ve bu, '60'lı yıllardan 2002 yılına dek yapılan toprağın toplulaştırılmasından daha büyük bir rakam. Aynı zamanda, toprağını büyük toprak sahiplerine kaptıran yığınla küçük toprak sahibi olduğunun da göstergesi. Kaldı ki, **2002 yılında tarımdan geçenlerin sayısı yaklaşık 7,5 milyon iken, 2009 yılında bu rakamın 5 milyon 200 bine kadar düştü. Böylece tarım alanından son 7 yılda kopanların sayısı, 2 milyonu geçti.**

Çıkan ve çıkacak olan, tüm yasa veya yasalarda yapılan değişikliklerle, bu süreç hızlandırılıyor. Örneğin, Gıda Kanunu, ya da Belediyeler Kanunu, Mera Kanunu, Lisanslı Depoculuk Kanunu, Tarım Satış Kooperatiflerinin Yeniden Yapılandırılması Kanunu, Tarım Sigortaları, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı kanunları...

Tarımın bugünü, 1980'lerde örülmeye başlandı

Tarım ve hayvancılığın yıkımı ve tasfiyesi programı, özellikle 1980'lerden itibaren sistemli bir şekilde uygulanmaya devam ediyor. '80'li yıllarda, hayvansal ürünler için düzenleyici devlet kurumları olan Et ve Balık Kurumu (EBK), Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ve yem sanayinin (YEM-SAN) özelleştirilmesi; sıfır gümrükle et ve canlı hayvan ithalatının serbest bırakılması, kirli savaş sonucu uygulanan yayla yasakları, köy yakmalar, hayvanların telef edilmesi ve zorunlu göçlerle hayvancılıkta büyük bir yıkım gerçekleştirildi. Öte yandan bu ortamda **Koç, Sabancı, Pınar, Süzer, Tikveşli gibi et ve süt ürünlerindeki en büyük holdingler, köylülerin hayvansal ürünlerini yok pahasına kapatıp karlarını misli misli katladılar.**

Tarım Satış Kooperatifleri ise, köylü adına alınan kredileri ve köylünün alinteri ürünlerini kapitalist çiftliklere ucuza aktaran politikacıların arpalığı haline getirildi. Tarım Satış Kooperatifleri aracılığı ile tam hasat zamanı piyasaya ucuz ürün sunarak veya büyük miktarda ithalat yaparak, henüz ürünler toplanmamışken bol ürün yaratıp fiyatları düşürerek, tekellere kar kapısı, köylünün tarlada kalan ürünü ve yoksullaşması pahasına yaratıldı. Taban fiyatları, enflasyon ve maliyetlerin altında belirlenerek, üreticinin çıkarları yok sayıldı. "Hal Yasası" ile üreticinin ürününe hem de yüksek oranlı vergi keserek, son derece ucuz fiyatlarla adeta el koyuldu. Şeker

fabrikalarını özelleştirerek, pancar üreticilerini yok edip tatlandırıcı holdinglerinin serveti büyüttü. Tütün, şeker, çay gibi temel ürünlerde uygulanan kotalarla, geniş köylü kesimleri üretimin dışına atıldı. Ve yüzde 100'lere varan faizlerle aldığı kredileri ödeyemediği için, her şeyini hacizde kaybedip göç etmek zorunda bırakıldı.

Böylece, tarım ve hayvan ürünleri ihracatçısı bir ülke durumundan, ithalatçı bir ülke haline gelen bir Türkiye'nin kapıları açıldı. Canlı hayvan, lop et, mercimek, pirinç ithal edilirken, giderek neredeyse bütün ürünler dışarıdan fahiş fiyatlarla satın alınmaya başladı. Et ve hayvan kaçakçılığının teşvik edilmesi ise, büyük tarım tekelinin karlarına kar katmasına yol açarken, kitleler hastalıklı etlere mahkum edildi. Şimdi artık çocuklarımız hastalıklı etlerle, melaminli süt tozu ile yapılan yoğurtlarla, GDO'lu patates cipsleriyle büyüyor.

En pahalı et Türkiye'de

TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) rakamları, 1980-2009 yılları arasındaki dönem arasında, büyük ve küçükbaş hayvan sayısının, olağanüstü düşüşler yaşadığını gösteriyor. 1980'de büyükbaş hayvan sayısı, yaklaşık 17 bin baş iken, 2009'da 10 bin 811 başa; küçükbaş hayvan sayısı, 1980'de yaklaşık 67 bin iken, 2009'da 26 bin 878 baş hayvana düşüyor.

Özellikle 2007'den bu yana, krizi fırsata çeviren tarım tekelileri daha fazla zenginleşirken, yoksulluk alabildiğine arttı ve artık sofralarımızda kırmızı etin esamisi okunmuyor. Oysa buralarımızda çocukları, büyüklerin beslenmesi için alınması gereken günlük olarak 80 gram kadar kalori miktarının, 20 gram kadarının kırmızı etten alınması şartken, aylarca, hatta yıllarca alamamış oluyor. Çünkü istatistikler, Türkiye'de kişi başına düşen yıllık et miktarının 8 kilodan oluştuğunu gösteriyor. Bu rakamın ortalama olduğunu ve ekmek bile bulamayan binlerce insanı düşünürsek, yıllarca et yüzü görmeyenler olduğunu tahmin etmek zor olmaz. Bir de kişi başına düşen yıllık et miktarının ABD'de 95, Avrupa ülkelerinde 75 kilo olduğu gerçeğini gördüğümüzde, ülkemizdeki kişi başına düşen yıllık et miktarının ne kadar düşük olduğu, bir tokat gibi iner yüzümüze. Çünkü Türkiye, aynı zamanda dünya standartlarına göre sadece en az değil, en pahalı et yiyen ülke durumunda.

Et fiyatlarının yükselmesi, ithalatın meşrulaştırılmasının da bahanesi oldu. Oysa ithalat zorunluluğu, emperyalist tarım programlarıyla tam bir uyumluluk içindedir. Ve söylendiği gibi, **ithalatla fiyatlar düşmeyecek, aksine anlık düşürmelerle kitleler yanıltılacaktır.** Nitekim öyle de olmuştur. Et fiyatları tekrar yükseldi ve yaklaşan kurban bayramı nedeniyle kimse kesilecek canlı hayvan bulamıyor. Canlı hayvan fiyatlarının artırılması yetmezmiş gibi, kitlelerin gelenekleri ve inançlarıyla dalga geçmesine "kurban için canlı hayvan alıp kesmek yerine insanlara para yardımı yapmaları" telkin ediliyor. Bir tebliğle sadece canlı hayvan alımı için düşürülen gümrük vergisinin tekelilerin yararına olduğu, bugün gün yüzüne çıktı bile. **İthal iznini 20 firmaya vererek, bu firmaların et piyasasını belirlemesine yol açtılar.** Her adım, tekelilerin çıkarı için atılıyor.

Yaz aylarından bu yana tonlarca et ithalatı yapılıyor. Bu durumun, hem hayvancılığı, hem de süt ve süt ürünleri endüstrisini tümüyle bitme noktasına vardıracağı kesindir. İthalat, emperyalistlere dolarlarca döviz ödemek demektir. İthalat, yerli üretimin bitmesi ve emperyalist tarım tekelileri tarafından ithalat koşullarının daha fazla ağırlaştırılması demektir. Hastalıklı et, virüslü et ürünleri demektir. Açlık, sefillik demektir. Ve bu sömürücü düzen yıkılmadıkça, insanlığın geleceği tehdit altında demektir.

Gıda tekelileri insanlığı öldürüyor!

Ekim ayının 19'unda Washington'da, Türkiye-ABD arasındaki model ortaklığın kapsamı içerisinde, "Stratejik

Ekonomik ve Ticari İşbirliği Çerçevesi" ilk toplantısı

nı eşbaşkanlar düzeyinde yaptı. Toplantıya Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ve dış ticaret sorumlusu Zafer Çağlayan katıldı. ABD adına ise, Ticaret Temsilcisi Ron Kirk ile Ticaret Bakanı Gari Locke katıldı toplantıya. Bu toplantıda ABD'nin üzerinde önemle durduğu konulardan biri GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) ile ilgili yeni yönetmelik, diğeri de Türkiye'ye ilaç satan şirketlerin Türk Sağlık Bakanlığı yetkilileri tarafından denetlenmesi oldu.

Hatırlanacağı gibi, 26 Eylül 2009'da gıda ve yem amaçlı GDO ve ürünlerin ithalatı, işlenmesi, ihracatı, kontrol ve denetimine ilişkin yönetmelik, resmi gazetede yayımlanmıştı. Bu yönetmelikle sözde GDO'lu ürün ve tohumların girişi yasaklanıyor ve belli bir düzenleme getirilerek GDO'lu ürün ve tohumlara karşı hassasiyetlerini göstermiş oluyorlardı.

Kuşkusuz kamuoyunda oluşan kanı bu yönünde değildi. Aksine bu yönetmelikle GDO'lu ürünlerin rahatlıkla girmesi ve üretilmesi için yasal düzenleme yapıldığı düşünülüyordu. Tarım Bakanı Mehdi Eker, okuduğu masallara inanmadıkça, sıkışıkça sıkıştı ve gaf üstüne gaf yaptı! "20 ülkede üretimi ve ticareti yapılan GDO'lu ürünler için bir mevzuat oluşturmak üzere bir yönetmelik çıkardık." Böyle dedi M. Eker. Eh, 20 ülke üretim ve ticaret yaptığına göre Türkiye de GDO'lu ürün üretebilir ve ticaretini yapabilir-di!

ABD, sözkonusu toplantıda GDO'lu ürünler ve ilaç şirketleri için Türkiye'nin kolaylık göstermesini istediğine göre, var olanlarla da yetinmediği ortada. Toplantıda "Amerikan-Türk İş Konseyi" kurulması kararlaştırıldı ve amacı da ABD Ticaret Bakanı Gari Locke tarafından "hükümetlere tavsiyelerde bulunacak" şeklinde açıklandı. Bütün bu gelişmeler, ABD'den yeni isteklerin geldiğine dair kuşku bırakmıyor.

Önce kanun sonra yönetmelik çıkması ve bir kanunla GDO'lu ürünlerin üretimi ve ticaretinin yasaklanması gerekirken, bir yönetmelik ile GDO'lu ürünlerin ülkeye girmesi yasal hale getirildi. **Şu anda 32 çeşit GDO Türkiye'ye giriyor. Yem bitkisi ve yağ üretiminde kullanılan kolza bitkisi, pamuk ve kanola ile soya, şeker pancarı, mısır, patates, ayrıca maya ve bakteri biyokütlesi, bunlar arasında. Mısır ve soya, binlerce gıda maddesinde kullanılıyor ve dahası soya, bebek maması ve çikolatalar da dahil kekler, tatlılar, cikletler pek çok ürünün içine giriyor.**

Daha fazla ürün girmesi için de binbir dalavere dönüyor. Tarım tekelileri, dünya ülkelerine bu yönde baskı yapmaya devam ediyor. Tek başına ABD'li tarım tekeli Monsanto, GDO'lu ürün pazarının yüzde 95'ini kontrolü altında tutuyor ve bizzat ABD hükümeti eliyle Türkiye de dahil pek çok ülkeye anlaşmalar ve yasalar yaptırıyor.

* * *

Bu yılın Mayıs ayı sonunda Başbakan Erdoğan Brezilya'ya gittiğinde tarımda işbirliği yaptı. Holding sahipleri tarım yatırımlarıyla yakından ilgilendiler. Özellikle de Brezilya'daki otomotiv sektöründen tarım sektörüne geçiş yapan işadamlarını da örnek almışlar kendilerine. Ve daha çok da Brezilya'nın hayvancılık alanındaki başarılarını dikkatlice incelemişler. Epeydir tarım ve hayvancılık sektörünün karlı alan olduğu keşfedilmişti zaten. Brezilya ise, tarımsal üretimini son on yılda yüzde 400 oranında artırarak tam bir patlama yapmış. Nasıl mı? Patates cips olarak satılıyormuş örneğin. 50 kilo patates yerine 4 kilo cips satılarak daha çok istihdam ve katma değer yaratıyormuş. Yine Brezilya, GDO'lu ürünler konusunda da oldukça tecrübeli. En çok da neyi inceledikleri belli...

Bakanlar Kurulu'nun, sıfır gümrükle 2010 sonuna dek 2,5 ton süt tozu ithal edilmesi kararı, 6 Ekim 2010 tarihli resmi gazetede yayımlandı. Bu süt tozu, melamin içeriyor, melamin içerdiği için de yoğurdu koyulaştırmak üzere tarım tekelileri tarafından özel olarak tercih ediliyor. Sadece yoğurta değil, bebek mamaları, bisküvi, çikolata, kurabiye gibi pek çok ürün içinde kullanılıyor. Sütün kaynamaktan dolayı azalan bölümünü süt tozu kullanılarak katılaştırılan yoğurtla gidermek, masrafı düşürmek ve daha fazla kar elde etmek için yapılıyor ve her üründe de kar esas alınıyor. Süt tozunun içerdiği melaminin sağlığa zararlı olmasının hiç önemi olmuyor. Bütün mesele kar esasında düğümleniyor.

* * *

Gıda Yasası 12 Haziran 2010'da çıktı ve 1995'den bu yana yürürlükte bulunan gıda ile ilgili tüm işletmelerde gıda mühendisi bulundurulması zorunluluğunu ortadan kaldırdı. Denetim, Tarım Bakanlığı'na bırakıldı ve böylelikle Türkiye'de bulunan 40 bin gıda işletmesi, 4 veya 5 bin kadar kontrol elemanının insafına terk edildi. Zaten iş bulmakta zorlanan gıda ve ziraat mühendisleri de işsizler ordusunda yeni bölükler oluşturdu.

Gıda güvenliği her açıdan kısıkaç altında ve insan sağlığını tehdit eden sayısız tehlikeler barındırıyor. En büyük tehdidi, gıdayı tekeline almış üç-beş tarım tekeli oluşturuyor. Eski ABD Dış İşleri Bakanı Henry Kissinger, bir zamanlar "Petrolü kontrol ederseniz, koca kıtaları kontrol edersiniz, gıdayı kontrol ederseniz halkı kontrol edersiniz" diye bir lafı boşuna söylemedi.

Halklar ayağa kalktığında ve kendi kaderini eline aldığı anda hiçbir kontrol sökmeyecek...

Türban ve “özgürlük”

Türban konusu yine gündemin ön sırasına oturdu.

Böylece burjuvazinin işçi ve emekçilere dönük saldırı sa-ğanağı gözlerden uzak tutuldu, bu yönde işçi ve emekçilerde başlayan hareketlilik, boğuntuya getirildi

ve bir kez daha -bu kez türban üzerinden- “dinci-laik” çelişkisi ön plana geçirildi.

Dinci kesime göre türban, kadının “kılık-kıyafet özgürlüğü”, “demokratik bir hakkı” idi. Kemalist laiklere göre ise, “cumhuriyet ilkelerinin çiğnenmesi”, “şeriatın geri getirilmesi” anlamını taşıyordu. Biri diğerini “yasakçı” ilan edip özgürlükçü kesilirken, diğeri, gericiliğe karşı sözde ileriyi, bilimselliği savunuyordu...

Patronlar kulübü TÜSİAD ise, türbana değil, onun bu dönemde, bu biçimde getirilişine karşı olduğunu belirtmiştir. Ekonomik krizin sancısı başlamışken, buna bir de siyasi krizin eklenmesi, dolayısıyla azami karlarının düşme tehlikesi, onları endişelendirmektedir. **Yoksa burjuvazi için sömürdüğü kadın işçilerin türbanlı ya da türbansız olması önemli değildir.** Önemli olan, azami kar elde etmek için işçilerin en ağır çalışma ve yaşam koşullarına katlanması, buna boyun eğmesidir.

Hal böyleyken bu kez türban üzerinden geliştirilen “dinci-laik” çelişkisine taraf olunabilir mi? Biri diğerine karşı “özgürlükçü” veya “ilerici” görülerek, desteklenebilir mi?

Böyle bir saflaşmada, devrimcilerin taraf olması düşünülemez. Onlar her iki kesimin de gerçek yüzünü kitlelere göstermekle yükümlüdür. İlk başta türbanın kadının özgürlüğü ile hiçbir ilgisi olmadığı, aksine kadını dinci-gericiliğin kör kuyusuna çekmeye çalıştığı ortaya konmalı, bu yöndeki demagogiler teşhir edilmelidir. Kadının bir tek saç telinin bile görünmesini “günah” sayan, “erkekleri kıskırtmak” adına örtünmeye zorlayan bir zihniyet, nasıl “kadın hakkı”, “kadın özgürlüğü” olabilir? Bu durum, “bireysel özgürlükler” kisvesi altında nasıl savunulabilir? **Kadın hakları ve özgürlüğü, kadın-erkek eşitliği doğrultusunda ileriye atılan adımlarla gerçekleşir.** Bugüne dek de hep böyle olmuştur. Varolan eşitsizliği daha da derinleştiren, aradaki mesafeyi daha da açan uygulamaları “özgürlük” adedip savunmak mümkün değildir.

Gelin görün ki, bir şeyi olduğunun tam zıddı biçimde gösterip, kitleleri manipüle etmekte ustalaşmış demagoglar, türban konusunda da tüm hünerlerini sergiliyorlar. Tıpkı en fazla “barış” çığırtkanlığı yaptıkları dönemde emperyalist savaşın ve işgallerin yaşanması; “demokrasi” dedikleri dönemde baskı ve şiddetin artması gibi, “kadın özgürlüğü” diyerek kadının etrafındaki duvarları daha da yükseltiyorlar.

İşin ilginç yanı, “kılık kıyafet özgürlüğü” ya da “inanç özgürlüğü” nedense sadece kadınlar için sorun ediliyor. Sanki İslamın erkeklere koyduğu bazı şartlar yokmuş gibi. Örneğin “inançlı” erkek öğrenciler, üniversiteye takke-cüppe veya çember sakalla girme konusunda hiç de ısrarlı davranmıyorlar. Yani **erkek öğrenci, İslamın şartlarına uyup uymamak**

ta serbest iken, kız öğrenci mutlak uymak zorunda! Bu bile sorunun “inanç özgürlüğü” olmadığı, kadını “ikinci sınıf” gören gerici zihniyetin doğal bir uzantısı olduğunu göstermiyor mu?

Üniversitelerde asıl sorunun “paralı eğitim” başta olmak üzere baskıcı-faşist eğitim sistemi ve uygulamalar olduğu, toplumun genelinde ise, işsizlik, yoksulluk, gelecek belirsizliği vb. sorunların ilk sırayı aldığı kimse için sır değil. Burjuva araştırmacıların bile yaptıkları kamuoyu yoklamalarında, “başörtüsü” en arka sırada yer alıyor. Keza **“başörtüsü” yasağının dan dolayı üniversiteye gidemeyen öğrenci oranı yüzde 1 iken, yoksulluktan dolayı okuyamayan kız öğrenci oranı yüzde 50'lere varıyor.**(*) Öte yandan başörtüsü ile kızını okutmak isteyen ailelerin büyük çoğunluğunun tuzu kuru. Birçoğu Başbakan Erdoğan'ın kızları gibi Amerika'da, Avrupa'da okuyorlar. Yoksul ailelerin çocukları ise, başörtüsü olsun-olmasın, zaten üniversiteye gidemiyor. Dolayısıyla bu sorun iddia edildiği gibi ne üniversitenin, ne de halkın sorunu.

Hal böyleyken, mecliste tek “sosyalist” olduğunu söyleyen ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras, DTP milletvekilleri, “bireysel özgürlük” adına AKP-MHP gericiliğinin türban blokuna eklemelendiler. Sadece DTP ve Ufuk Uras mı? Birçok devrimci hareket de türbanı “bireysel özgürlük” kapsamında ele alıp savunabili. Ya da kamuda “hizmet alan”, “hizmet veren” gibi hukuki ayrımlarla, üniversitelerde “kamusal hizmet aldığı için” türbanın serbestisinden yana oldular.

Oysa **türban tartışması, hukuksal alanın çoktan dışına taşmış, siyasal bir konudur.** Kaldı ki, burjuva hukuka göre, her şeyin kitabına uydurulduğu da bilinmez değildir. Başbakan Erdoğan bile türbanı savunurken “velev ki siyasal simge olsun, buna yasak olur mu” diyordu. Oysa bu ülkede salt Kürt ulusunu temsil eden renkler yüzünden ne çok davalar açıldığı, sarı-kırmızı-yeşil saç bandıyla meclis kürsüsüne çıkan Leyla Zana'nın 10 yıl cezaevinde yattığı kimse için sır değil. Bırakalım siyasal simgeyi, akademik-demokratik taleplerini dile getirdikleri, hatta halay çektikleri için bile öğrencilerin disiplin soruşturmasına uğradığı biliniyor.

Türbanın hukuki-idari bir sorun olmanın çok ötesinde, burjuva kliklerin kendi aralarındaki egemenlik yarışında önemli bir siyasal figür haline geldiği bu kadar açıkken, bunu devrimci kesimlerin “özgürlük” ya da hukuk kapsamında ele alıp tavır belirlemesi, sorunun boyutunu görmemesi ya da hafifsemesi demektir. Türbanın sadece üniversitelerle sınırlı kalmayıp orta öğrenime, “kamusal alan” denilen her tarafa yayılacağı ortadadır. Kız öğrenci “inancı gereği” örtünüyor ve bu “bireysel özgürlükler” kapsamında ele alınıyorsa, ortaöğrenimde de, çalışma alanında da serbest olması gerekir. Kendi içinde tutarlılık bunu gerektirir. Nasrettin Hoca gibi “şurası değdi, burası değmedi” hesabıyla işin içinden çıkılmaz.

Öyleyse ne yapılmalıdır? Kemalist laikler gibi yasaklarla mı hareket edilmelidir?

Yasakların çözümü olmadığı açıktır. 85 yıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin diğer yasakları gibi, kılık-kıyafet yasağı da tutmamıştır. Aksine burjuva laiklik savu-

Aşağıdaki yazı, Proleter Devrimci Duruş dergisinin Mart 2008 tarihli 63. sayısında yayınlanmıştır. Geçen zaman, tartışmalarda da, türban konusunun yapay gündem olarak zaman zaman ısıtılmasında da çok fazla değişiklik olmadığını gösteriyor. Konunun güncel öneminden dolayı, yazıyı yeniden yayınlıyoruz.

nuculuğu, tersten dini akımları güçlendirmiştir. **Dinci gericiliğe karşı mücadele, burjuva laiklik cephesinden yapılamaz. Çünkü burjuva laiklik, ilerici özelliğini yıllar öncesinde yitirmiştir. Kemalist laiklik ise zaten baştan sorunludur.**

Tarih boyunca tüm sömürücü sınıflar, halkı cehalet içinde bırakıp sömürünün gerçek nedenini gizlemek için dine, dinsel önyargılara sarıldılar. Kapitalizm ise, inançla gerçeklik arasında bir ayırım yaparak, inancı kişilerin vicdanına bırakıp dünyevi yaşamı akıl ve deneye göre düzenlemeye koyuldu. Bilimsel ve teknik gelişmenin önünü açmak, azami kar elde etmek bunu gerektiriyordu. Bunun için dini kendi amaçlarına uygun hale getirmeye soyundular. Almanyada Luther, Fransa'da Calvin'in başını çektiği dinde reformculuk böyle gelişti. Burjuvazi güçlendikçe, feodalizme karşı daha radikal bir mücadeleye girişti. Feodal iktidarın en önemli dayanağını oluşturan kiliseye cepheden savaş açtı. Burjuva demokratik devrimler, “Aydınlanma Çağı” böyle başladı. Laisizm de bu zeminde gelişti. Fakat **burjuvazi, iktidarı ele geçirdikten sonra gericileşti. Kendisinden önceki egemen sınıfın kültürel mirasına ve dine sarıldı.**

Burjuva demokratik devrimin yapılmadığı ve ya tamamlanmadığı ülkelerde ise, işbirlikçi burjuvazi, feodal sınıflarla ittifak yaparak feodal ideoloji ve kültürü, dolayısıyla dini korudu ve geliştirdi. Türkiye'de de böyle oldu. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, üstyapıda gerçekleştirilen reformlardan biri, hatta en radikalı, laikliktir. Türkiye Cumhuriyeti, okullarda burjuvazinin ihtiyacına göre bir eğitim sistemi kurmak istedi. Ülkenin kapitalizme doğru evrimiyle birlikte yeniden şekillenen sınıf ilişkileri, bunu gerektiriyordu. Fakat Kemalist laiklik, Batı'dan farklı olarak yukarıdan aşağıya doğru ve baskıyla gerçekleşti. Öte yandan **geleneksel düşünce ve değer yargıları, kapitalist gelişme düzeyine denk düşmeyen bir yaygınlığa sahipti. O yüzden de laiklik, toplumun ezici çoğunluğu tarafından benimsenmedi ve dini akımlar her dönem taban buldu. Zaten emperyalizmle kurulan bağlar ve işbirlikçi burjuvazi ile feodal sınıfların ittifakı, dinin sürekli biçimde yaygınlaşmasının zeminiydi.**

Ülkemizde kapitalizmin hızlı biçimde gelişmesine paralel olarak dini akımlar da aynı hızla gelişip serpilmiştir. **Ekonomik ve sosyal bir altüst sürecine giren yığınlar, bunun nedenlerini kavramakta zorlandıkça, kapitalizmin ahlaki ve kültürel yozlaşmasına karşı tutunacak bir dal olarak dine sarıldılar.** Sınıf örgütlenmelerinin de yaygın ve etkin hale gelememesi, yıkıma uğrayan kitleleri, geleneksel düşünce tarzına uygun olarak dine yöneltti. Fakat aslolan, devletin dini teşvik etmesidir. Buna rağmen **sınıf mücadelesinin görece gelişkin olduğu yıllarda, dinci gericiğin kitle tabanı daralmıştır. Tersten yenilgi yıllarında ise, dinci-gericilik daha da artmış, işçi-emekçi kesimleri kaplamıştır.**

Özellikle 12 Eylül sonrası toplumsal muhalefeti önleyebilmek için dinci gericilik bilinçli olarak körüklenmiş, sendikalar ve çeşitli kitle örgütleri kapatılırken, tarikatların gelişmesine uygun zemin yaratılmış-

tır. Okullarda din dersinin anayasal bir zorunluluk haline gelmesi, İmam hatiplerin, camilerin ikiye-üç katlanması bu dönemde olmuştur. Şimdilerde türban konusunun ülkeyi böldüğünü, bu yüzden “ıstırap içinde” olduğunu söyleyen Demirel’in başbakan olduğu dönemler, imam-hatip okullarının en fazla çoğaldığı dönemlerdir. Keza... dinci akımların en fazla önünün açıldığı dönemin, askeri cunta dönemi olduğu gerçeği, gözlerden saklamaktadır.

O yıllar, emperyalizmin bölgedeki hesapları, “Türk-İslam sentezi” olarak tanımlanan bu politikayı gerektiriyordu. Yükselen devrimci dalgaya karşı dinci akımların güçlendirilmesi, ABD’nin Ortadoğu için geliştirdiği “yeşil kuşak” projesine de uygundu. Bugün ise, 11 Eylül’le birlikte Ortadoğu’da odaklanan yeni emperyalist savaş, “medeniyetler çatışması” şeklinde sunuluyor. ABD Başkanı Bush, Afganistan ve Irak işgalini “haçlı seferi”ne benzetip, dini ayrımları kışkırttı. Ortadoğu’da kendine bağımlı ülkelerde “ılımlı İslamı” teşvik etti, “model ülke” olarak da Türkiye’yi seçti. AKP, böyle bir konjonktürde kuruldu. AKP’nin işbaşında bulunduğu toplam 5 yıl boyunca dinci gericiiliğin daha da gelişeceği sır değildi. Öyle de oldu.

* * *

Bu kısa tarihçe bile, türbanın basit bir kılık-kıyafet sorunu olmadığını, dünyada ve ülkemizde bir bütün olarak karşı-devrimin hesaplarının bir sonucu olduğunu görmeye yeter. Aynı şekilde **burjuva laikliğin, dinci gericiiliğe panzehiri olamayacağını, aksine onu körükleyen bir rol üstlendiğini gösterir.** Buna karşılık sınıf mücadelesinin yükseldiği, devrimci etkinin arttığı yıllarda dinci gericiilik gerilemekte, kitle tabanını yitirmektedir. Dolayısıyla **dinci gericiiliğin gerçek panzehiri, sınıf mücadelesidir; devrim ve sosyalizm bilincinin yaygınlaşmasıdır.**

ML program; bilimsel, materyalist dünya görüşü temeli üzerinde yükselir. Kitlelerin bilincini körelten din sisinin dağılması için de, onun tarihsel ve ekonomik kökenlerinin açıklanmasını gerektirir. Ancak, hiçbir zaman burjuva laiklerin yaptığı gibi, dini sınıf mücadelesinden kopuk bir şekilde ele almaz. İşçi ve emekçilerin “kapitalizmin karanlık güçlerine karşı kendi mücadelesiyle aydınlanmadıkça” dinin etkisinden kurtulamayacaklarını bilir.

Komünistler, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasının yani laikliğin olduğu kadar, “inanç özgürlüğü”nün de savucusudurlar. Lenin “Sosyalizm ve Din” adlı makalesinde bunları açıkça ortaya koymuştur. *“Herkes istediği dini izlemek ya da dinsiz, ateist olmakta tamamen özgür olmalıdır. Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayırım yapılmasına kesinlikle göz yumulamaz. Resmi belgelerde bir vatandaşın dininden söz edilmesine de son verilmelidir. Kiliseye ve dinsel kurumlara hiçbir devlet yardımı yapılmamalı, hiçbir ödenek verilmemelidir.”*

Hatta Lenin, din adamlarına da çağrı yapmakta, *“ideolojinize güveniyorsanız, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını istemelisiniz”* demektedir. *“Ya samimisinizdir -o zaman kilisenin devletten ve okulun kiliseden tamamen ayrılmasını, dinin koşulsuz ve sınırsız özel mesele olmasını savunursunuz. Ya da bu tutarlı özgürlük talebini kabul etmezsiniz -o zaman hala engizisyon geleneklerine tutsaksınız, o zaman hala devlet görevlerine ve devlet arpalıklarına bağlısınız, o zaman silahınızın düşünsel gücüne inanmıyorsanız, devlet iktidarının sizi satın almaya devam etmesine izin veriyorsunuz demektir. O zaman tüm Rusya’nın sınıf bilinçli işçileri size amansız*

bir savaş ilan ederler.” (Din Üzerine -İnter yay. sf.10)

Son türban tartışmaları, burjuvazinin laiklik konusunda olduğu gibi, “inanç özgürlüğü” konusunda da ne denli ikiyezlü olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. **Ateist ve Alevi inancındaki ailelerin yıllardır talep ettikleri “zorunlu din dersinin kaldırılması” her defasında duy-mazdan gelinmekte, rafa kaldırılmaktadır.** Keza yıllar yılı farklı dinsel inanışlardaki topluluklar horlanmış, baskı altına alınmıştır. Son örneklerini Trabzon ve Malatya’da yaşadığımız gibi hunharca işlenen cinayetlerle katledilmişlerdir.

* * *

Türban, madem ki siyasal bir sorun haline gelmiştir; ona karşı mücadele de siyasal zeminde yürütülmelidir. Günümüzde dine karşı mücadeleyi en köklü biçimde yürütecek olanlar, komünistlerdir. Burjuvazinin laikliği hele bizim gibi ülkelerde zaten defoludur ve dini daha da körüklemekten başka işe yaramaz. Dolayısıyla **hem dinsel gericiiliğe, hem de Kemalist laikliğe karşı mücadele etmekle karşı karşıyayız.** Bunun da tek yolunun sınıf mücadelesini yükseltmekten, işçi ve emekçileri bu mücadele içinde eğitip bilinçlendirmekten geçtiğini biliyoruz. Bütün dikkatimizi bu noktaya toplamalı tüm enerjimizi buna harcamalıyız. **Dincilerle laikler arasındaki dalaşla kaybedecek zamanımız olmalıdır.** Burjuva kliklerden birine yedeklenmek anlamına gelen iki yanlıştan birini seçmek gibi bir zorunluluğumuz yoktur.

“Bireysel özgürlük” adına gericiiliğin simgesi olan türbanı savunmak, doğru değildir. Bize düşen; iki anlayışın da sahtekarlığını ve gerici yüzünü teşhir etmek, kendi kanalımızı açmaktır. Olayın en somut yaşandığı üniversitelerde öğrencilerin akademik-demokratik sorunlarını esas alarak “özerk-demokratik üniversite” mücadelesini yükseltmek, bu doğrultuda öğrencileri örgütlemek, eyleme seferber etmektir.

Elbette hangi kesimden gelirse gelsin, devrimci değerlere ve faaliyetlere herhangi bir saldırı ve engelleme durumunda, dün olduğu gibi bugün de gereken yanıt verilmelidir. Şu da unutulmamalıdır ki, **dinci gericiilikle her türden milliyetçilik, devrim dalgası yükseldiğinde kol kola girip devrimci öğrencilere saldıracaklardır.** Tarih bunun örnekleriyle doludur. Dinci akımlar, ‘60’lı yıllardan itibaren komünizm düşmanlığı ile şekillenmişler ve devrimci harekete karşı ideolojik bir silah, vurucu bir güç olmuşlardır. Dincilik de milliyetçilik de (şimdilerde ulusalcılık da) karşı-devrimin silahlarıdır. Bunları bilerek hareket etmeliyiz.

(*) Binnaz Toprak ve Ersin Kalaycıoğlu’nun yaptığı araştırmaya göre; kızların üniversiteye devam edemeyişinin nedenleri şöyle sıralanıyor: Giriş sınavını kazanmayış yüzde 29.8 (ki bunların büyük çoğunluğu eğitimdeki eşitsizlikten, yani yoksulluktan kaynaklanıyor-bn) sınava giremeyip bir işte çalışmaya başlaması, yüzde 14.0; daha fazla okumasına ailesinin izin vermemesi, yüzde 10.5; sınavı kazandı ama ailesinin durumu elverişli değildi, yüzde 6.3; sınavı kazandığı halde evlenip öğrenimi bıraktı, yüzde 14.6; sınavı kazandığı halde uzak olan üniversite şehrine gidemedi, yüzde 1.9; anarşi yüzünden yüzde 2.2; türban yüzünden yüzde 1.1 TİSK’in yaptığı bir araştırmaya göre ise, 15-19 yaş grubundaki her 100 kızın 47.5’i; 20-24 yaş grubundan 100 kızın 58.3’ü evde oturuyor.

CNN Türk’ün geçtiğimiz ay yaptığı bir araştırmaya göre de üniversite mezunu erkeklerin dörtte biri işsizken, üniversite mezunu kız öğrencilerin yaklaşık yarısı, yüzde 47’si evde oturuyor.

Zorunlu din dersine karşı Alevi mitingleri

Zorunlu din dersinin kaldırılması talebiyle 9 Ekim’de Ankara’da 24 saatlik oturma eylemi gerçekleştiren Aleviler, ikinci eylemlerini 6 Kasım günü İstanbul Kadıköy’de gerçekleştirdiler.

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği’nin çağrısıyla bir araya gelen binlerce kişi, Tepe Natulius önünde toplandı. Kortejler oluşturularak "Eşit yurttaşlık için laik ve demokratik bir ülke istiyoruz", "Devletin Alevisi olmayacağız" yazılı pankartlar açarak Kadıköy iskele meydanına yürüyüş gerçekleştirdi. Yürüyüş sırasında "Zorunlu din

dersine hayır", "Devletin Alevisi olmayacağız", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Diyanete değil eğitime bütçe" sloganları atıldı.

İskele meydanında ilk konuşmayı PSAKAD Genel Başkanı Fevzi Gümüş yaptı. Gümüş konuşmasında Alevi kültürü üzerindeki baskıların son bulmasını, din dersinin kaldırılmasını isterken, diyanete ayrılan bütçenin eğitime ayrılması ve eşitsizliğin giderilmesi gerektiğini belirtti. Ayrıca İzmir’de iki hafta sonra yapılacak oturma eyleminin de duyurusu yapıldı. ABF Genel Başkanı Ali Balkız’ın konuşmasının ardından Pınar Sağ’ın türküleriyle semahlar çekildikten sonra Kadıköy İskele meydanında 24 saatlik oturma eylemine başlandı.

“Zorunlu din dersi”nin kaldırılması için AİHM’e başvuruda bulunan aileler, bu davayı kazanmıştı. Ancak AİHM’in kararına rağmen AKP hükümeti tarafından bu talep dikkate alınmadı. AKP, üniversitelerdeki türban yasağını bir baskı unsuru görürken, Alevi çocuklarına okutulan din dersini savunuyor, bu konuda verilen mahkeme kararlarını bile görmezden gelebiliyor. Ankara’daki oturma eyleminin ardından da Devlet Bakanı Faruk Çelik, “Ne derdiniz var din derisiyle, niye kalksın din? Din ile bu milletin bir problemi yok” diyerek hem bu talebe bir kez daha rest çekmiş, hem de sorunu çarpıtmaya, toplumun diğer kesimlerini Alevilere karşı kışkırtmaya kalkışmıştı.

Bu Faruk Çelik ki, AKP hükümetinin “Alevi açılımı”nı yürüten, bu doğrultuda “Alevi Çalıştay”ı’nı örgütleyen kişidir. AKP ile birlikte “Alevi Kurumlar Konfederasyonu” kurma çabası içinde olan İzzettin Doğan ise, “zorunlu din dersi kaldırılсын diye eylem yapanlar Alevi değildir” diye buyurmuştur. Her dönem faşist ve gerici partilerle çalışmış İzzettin Doğan gibiler, başta zorunlu din dersinin kaldırılması, diyanetin lavedilmesi gibi, Alevilerin demokratik taleplerinin hep karşısında yer almışlardır.

Alevilerin bu demokratik talepleri desteklenmelidir. Ancak devletten icazet bekleyerek, AİHM kararlarından medet umarak, bu hakların alınamayacağı da artık görülmelidir. Esasında yaşanan süreç, bunu tüm açıklığı ile ortaya koymuştur da. Buna rağmen Alevi dernekleri, hala mitinglerle yetinmektedir. Oysa zorunlu din dersine karşı olan tüm ailelere, çocuklarını bu derse göndermeme çağrısı yapılabilir. Tıpkı Kürt ailelerin anadilde eğitim için yaptıkları boykot türü eylemler gerçekleştirilebilir.

Zorunlu din dersinin kaldırılması için, bu hakkın fiilen yaşama geçirilmesi gerekmektedir. Alevi dernekleri, bunu yaşama geçirmek için harekete geçmelidir. Talepleri duyurmaktan, elde etmeye uzanan süreç, ancak bu şekilde yaşam bulabilir.

Fransa'da her yerde eylem!

Fransa'da Ekim ayı büyük eylemlere sahne oldu. Kitleler, sokaklara döküldü, grevler, işgaller, protestolar gerçekleştirdiler. Adeta bütün Fransa eylem alanı oldu. Devletin korkuyla, işçi ve emekçilerin grurla seyrettikleri ve seyreden herkeste "yeni-den '68" duygusunu uyandıran bu eylemler, Fransa'da tüm hayatı etkiledi.

Eylemlerin nedeni, Sarkozy yönetiminin hazırladığı yeni "reform" paketi. Kriz patlak verdiğinde şirketleri kurtarmak için devletin kasasını sonuna kadar açan Fransız devleti, şimdi de oluşan büyük bütçe açıklarını kapatabilmek için işçi ve emekçilerin haklarından kesintilere gitmek istiyor. Reform paketi asıl olarak bunu hedefliyor. Paketin en önemli maddesi ise, emeklilik yaşının kademeli olarak 60'tan 65'e yükseltilmesi. Ayrıca kamuda binlerce kişinin işten çıkarılması da paketin önemli unsurlarından birisi.

Sarkozy, bu yasayı gündeme getirirken, son yıllarda özellikle Avrupa ülkelerinde çok sık duymaya başladığımız söylemleri kullanıyor. Genel olarak Avrupa'da nüfusun artık daha fazla yaşlanıyor olduğunu, emeklilik maaşlarını genç kuşak emekçilerin ödeyeceğini, genç kuşak üzerine böyle bir yük binmesini önlemek için bu "reform"ların zorunlu olduğunu vb anlatıyor.

Oysa gerçek bu değil. Emeklilik yaşının artırılması, yaşlandıkları için çalışmayacak duruma gelecek işten atılacakların emekli olamamasını, böylece zaten emekli maaşı da alamamasını getirecek. Ya da emekli olma yaşına gelmeden önce öleceği için "mezarda emekli"lerin sayısında patlama olacak. Veya emekli olması gerektiği halde yaşı dolmadığı için çalışmaya devam edenler, genç kuşakların iş alanına girmesinin önüne engel olacak, onlar emekliye ayrılmadığı için, gençlere "yer açma" görevlerini yerine getiremeyecekler ve genç işsiz oranı artacak. İş hayatına daha geç girmek zorunda kalan gençlerin ise, emeklilik yaşı daha da ileriye itilmiş olacak vb.

Yani emeklilik yaşının ileriye atılmasının, ne gençlere, ne de artık emekliye ayrılması gereken yaşlılara hiçbir faydası yok. Keza, pakette yer aldığı halde fazla tartışılmayan "kamudan binlerce kişinin işten çıkartılması" maddesinin de öyle.

Bütün bunlara ek olarak, devlet "servet vergisi"ni kaldırmaktan da söz ediyor. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun açık oluşturduğunu, bu açığı kapatmak için reform yapmak ve işçi-emekçilerden daha fazla gelir elde etmek zorunda olduğunu iddia eden devlet, burjuvazinin vergilerini azaltmayı, vergi muafiyeti kapsamını genişletmeyi ve çeşitli bütçe kolaylıkları sunmayı hedefliyor. Devlet, işçi ve emekçilerin sofrasını küçültmek, yaşam standartlarını daha fazla aşağıya çekmek, geniş kitleleri yoksulluğa mahkum etmek istiyor. Oysa burjuvazinin azami karından alınacak

paketiyle hedeflenen gelir, üç yılda 100 milyar dolar civarında. Oysa burjuvazinin servetinden yapılacak kesintiler, bundan çok daha kısa bir sürede çok daha fazla birikim oluşturabilecek düzeyde. Keza, kriz patlak verdiğinde her ülkede banka ve tekel kurtarma operasyonlarına birkaç yüz milyar dolar harcanmıştı. Fransa'da iki haftada tekellere aktarılan kurtarma paketi 120 milyar euro değerindeydi. Yani üç yılda kitlelerden elde edeceği "tasarruf" miktarından fazla. Burjuvazi krizden kurtarılmıştı; bugün bu kurtarmanın faturası kitlelere ödetilmek isteniyor. Burada devletin "burjuvazinin egemenliğinin aracı" olduğu gerçeği bir kere daha karşımıza çıkıyor.

Daha önce Türkiye'de ya da birkaç yıl önce Almanya'da benzer söylemleri çok fazla duyduk. Her seferinde de şunu gördük: Burjuvazi ve onun sözcüleri "sizin iyiliğiniz için" nakaratını, sadece ve sadece gerçek yüzlerini saklamak için maske olarak kullanıyorlar. O maskenin arkasında ise, kriz patlak verdiğinde tekellere peşkeş çekilen yüz milyarlarca dolarlık bir servet, seçim kazanmak için bu tekellerde alınan gizli "bağış" bütçeleri, herbiri yolsuzluk batağına batmış, bir gecede zenginleşmiş ve menşei belirsiz servetler edinmiş hükümet görevlileri vb var.

Ancak Fransa'da kitleler, devletin bu politikalarına karşı mücadele ediyor, kendi yaşam haklarını savunuyorlar. "Reform" değil "saldırı" getiren bu paketi işlemez hale getirmek için çok güçlü eylemler gerçekleştiriyorlar.

"Bizler emeklilerin askerleriyiz"

Bu sözler, emeklilik yaşının yükseltilmesine karşı eylem yapan liselilerin sloganına dönüşmüş durumda. Liseliler, emeklilerin yaşlı oldukları için çatışamayacaklarını, kendilerinin onlar yerine polisle çatışmaya hazır olduklarını anlatıyorlar bu sloganla.

"Devrimler ülkesi" Fransa'da burjuvazinin korkulu rüyası, öğrenci hareketiyle işçi hareketinin birleşmesidir. Ve son iki aydır Fransız öğrencileriyle işçileri, bu korkulu rüyayı kabaşa dönüştürmüş durumda. Fransa'nın her yerinde patlıyor eylemler, her yerde protestolar gerçekleşiyor, genel grevlere milyonlarca insan katılıyor ve grevlere katılanlar evlerinde oturmuyor, sokaklara çıkıyor, gösteriler yapıyor, polisle çatışıyorlar. Grev nedeniyle toplanmayan çöpler yığınlar halinde üstüste konularak barikatlar kuruluyor, gençler çöp konteynırlarının üzerine çıkarak yığınlara konuşmalar yapıyorlar.

Sendikalar, Mart ayından Ekim ayına kadar yedi defa ülke genelinde genel grev ve kitlesel eylemler gerçekleştirdiler. Sadece Eylül ayı içinde üç genel grev hayata geçirildi. Her bir eyleme milyonlarca işçi ve emekçi katıldı. 7 Eylül günü gerçekleştirilen eyleme 2.7 milyon kişi katılmıştı, 23 Eylül günü yapılan eyleme 3 milyon. 2 Ekim günü 3 milyon kişi sokakla-

ra döküldü, 12 Ekim'de 3,5, 16 Ekim'de ise 3 milyon kişi... Ekim ayında gerçekleştirilen grevler giderek güç ve etkisini artırdı, ülkenin bütün dengelerini yerinden oynattı, devleti sarstı, ekonomiyi felç etti.

Grevlerden en çok etkilenen alan ulaşım ve enerji sektörü. Grevler boyunca trenler ve toplu taşıma araçları genel olarak, havaalanlarında seferlerin büyük bölümü iptal edildi, limanlar felç oldu.

Petrol işçilerinin Eylül ayının son günlerinden itibaren başlattığı grevler ise, Fransa'da ciddi bir yakıt sıkıntısı ortaya çıkardı ve genel olarak Avrupa'da yakıt fiyatlarını artırdı. Total şirketine ait Fransa'daki 12 petrol rafinerisinden 11'inde faaliyet durdu. Eylemciler sadece petrol rafinerilerinde işi durdurmakla kalmıyor, rafinerilere ulaşımı da engelleyecek tarzda eylemler gerçekleştiriyorlar. Böylece polisin yakıt depolarına müdahalesini de engellemiş oluyorlar. Hükümet yakıt sıkıntısı konusunda oluşan paniği giderecek açıklamalar yapmaya çalışırken, Exxon Mobil şirketi durumun kritik olduğunu belirtiyor.

19 Ekim greviden itibaren gerçekleşen grevlerle, 10 üniversite, 1200 liseden öğrenciler aktif olarak katıldılar. 19 Ekim greviyle birlikte polisin saldırıları da sertleşti. Eylemlerin yapıldığı yerlerin çoğunda çatışmalar çıktı, sayısız eylemci yaralandı, binlerce kişi gözaltına alındı.

"Diz çöktüreceğiz sana!"

Öğrenciler, eylemlerinde Cumhurbaşkanı Sarkozy'ye dönük olarak bu sloganı yükseltiyorlar. Sarkozy hükümetinin şimdiye dek karşılaştığı en zor sınav olduğu söyleniyor. Halkın yüzde 71'i eylemleri destekliyor ve önemli bir bölümü de eylemlere doğrudan katılıyor.

Yaşananlar, son dönemde Fransa emekçilerinin ekonomik sıkıntılarının çarpıcı bir ifadesi. 2009 yılında Fransa'da 256 bin kişi işten çıkarıldı; işten çıkarılanların 168 bin 200'ü sanayi işçisiydi. Krizden doğrudan etkilenen ve krize karşı patron rehin alma eylemleri başta olmak üzere çok sayıda eylem gerçekleştiren Fransız emekçileri, çok ciddi bir işsizlik sorunu ile karşı karşıyalar. Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırma Kurumu INSEE'nin Kasım 2008'de yayınladığı bir rapora göre, ülkede sosyal eşitsizlik giderek büyüyor. Sosyal devlet yapısıyla bilinen Fransa'da, kriz sonrası işsizlik ve enflasyon ile birlikte, yoksullar daha da yoksullaştı. Özellikle yakıt ve gıda fiyatlarındaki artış, yaşam koşullarını daha fazla zorlaştırıyor.

Fransa'da 2010 Mart ayında gerçekleştirilen bölgesel seçimlerde Sarkozy'nin partisi hezimetle uğrar-ken, sol ittifakın seçim zaferi kazanması, Fransızların arayışlarının nereye yönlendiğini gösteriyor. Tarihteki ilk sosyalist devlet olan Paris Komünü'nün yaratıcısı, Lyon Barikatlarının direnişçisi, Fransız Devriminin önderi, Fransız işçi ve emekçileri, bugün yeni bir direniş sayfası daha açıyorlar. Fransız İstihbarat Kurumu (RG) ise, siyasi partilerin zayıfladığı, radikal hareketlerin güçlendiğini, hatta silahlı militan bir kuşak doğduğunu anlatıyor raporlarında. 2006'da İlk İstihdam Yasası ve 2007'deki üniversite reformuna karşı yapılan eylemlerin önderi konumundaki genç kuşağın, yeni militan-silahlı bir hareket başlatmakta olduğunu söylüyor.

Devrimler ülkesi Fransa, bugün de yeni bir toplumsal hareket odağı olmanın işaretlerini gönderiyor.

küçük kırıntılar bile, devletin sözünü ettiği açıkları birkaç kere kapatacak miktarlar oluşturabiliyor. Reform

Obama'nın seçim fiyaskosu

ABD'de 2 Kasım günü yapılan ara seçimlerde, Obama'nın partisi Demokratlar, büyük bir hezimet yaşadı. Cumhuriyetçi Parti, seçimleri beklendiği gibi zaferle tamamladı.

Temsilciler Meclisi'nde çoğunluğu kaybeden Demokrat Parti, Senato'da da önemli düzeyde güç kaybetti.

Seçimler, Obama için güvenoylaması niteliği taşıyordu.

"Değişim" sloganı ve büyük

umutlar ile başkan seçilen, hatta daha ilk günden anlamsız bir biçimde "Nobel Barış Ödülü" verilen Obama'nın güç ve destek kaybettiği ortaya çıktı.

Aslında bir süredir bunun işaretleri de görünmeye başlamıştı. Mesela tekellerin Cumhuriyetçi Parti'ye daha fazla bağış yapmaya başladıkları sır değildi. Obama, tekellerin kendisinden beklediklerini yerine getirememişti.

Birincisi; Obama, Bush'un saldırgan politikalarının beceriksizce kırdığı potların, panzehiri olarak başkan seçilmişti. Ancak Obama'ya tavsiye edilen "yumuşak güç" uygulamasında, fazla tavizkar ve uzlaşmacı olduğuna karar verildi. Aslında bu tablo Obama'nın 'suçu' ya da tercihi değildi. Dünya hegemonyasını elinde tuttuğu dönemlerde ABD emperyalizmi, çoğu zaman zor kullanmaya gerek kalmadan, isteklerini, bağımlı ülkelere yaptırabiliyor; yani "yumuşak güç" kullanabiliyordu. Hegemonyasını kaybetmiş bir ABD için "yumuşak güç" kullanımı, tavizkar olmak dışında mümkün olamazdı zaten.

İkincisi; Obama'nın siyah ve müslüman bir aile kökenine sahip olmasını, bir avantaj olarak görmüşlerdi. Siyah ve "müslüman" Obama ile Afrika, Ortadoğu ve Asya'nın müslüman ülkelerine daha rahat girebileceklerdi. Üstelik 11 Eylül sonrasında kendi elleriyle yarattıkları "medeniyetler çatışması" tablosunda, müslüman halklarla ilişkilerinde daha "barış yanlısı" bir görünüm sergileyebileceklerdi. Böylece Bush tarafından kırılıp dökülen pekçok ilişkiyi tamir edebileceklerdi. Ancak bu beklenti de gerçekleşmedi. Çünkü bir taraftan dünya halkları, Obama'nın sadece derisinin siyah, ama içinin işgalci ve istilacı "beyaz adam" olduğunu anlamışlardı, tuzağa düşmediler, ABD'ye kucak açmadılar. Hem de ABD'nin kendi içindeki gerici-ırkçı-dinci "beyazlar"ın, Obama'nın "gizli müslüman" ve "sosyalist" olduğu yolundaki iddiaları ve tepkileri, Obama'dan uzaklaşmayı hızlandırdı. Seçim döneminde ortaya çıkan "Çay Partisi", aşırı sağcı-ırkçı tepkileri ve Obama'ya karşı direnişi ifade ediyordu.

Üçüncüsü; Obama'nın kriz döneminde hazinenin bütün olanaklarını tekellerin hizmetine sunmasına rağmen, kitle desteğini almak üzere hazırladığı sağlık reformu gibi adımlar, burjuvazinin tepkisini çekti. Ancak kitle desteğini de oluşturamadı. Obama, başa geldiği günden itibaren ne kitlelerin beklentilerini karşılayabildi, ne de burjuvazinin çıkarlarını tam olarak koruyabildi. Sonuçta aldığı seçim yenilgisi, Obama'nın yönetim yenilgisinin ifadesi oldu.

Bu arada ABD'nin 11 Eylül sonrasında başlayan başarısızlık ve hegemonya kaybı, aşağı doğru inişini sürdürdü. İçeride kriz kitleleri beklenenden çok daha fazla vurdu. ABD Nüfus Planlama Da-

iresinin verilerine göre, yoksulluk sınırı altında yaşayanların sayısı kriz öncesi 39.8 milyondan, 43.6 milyona çıktı. ABD'nin hem başarısız savaşlarına, hem de krizle birlikte çöken ekonomik modeline, kitlelerin tepkileri büyüdü. Ve krizin ikinci dalgasının çok daha şiddetli bir biçimde kapıya dayandığına ilişkin veriler-kaygılar artıyor.

Dışarıda ise, ABD Afganistan'da Taliban'ı yene-meyince, pazarlıklara başladı. Savaşarak kazana-mayınca, parayla satın almaya çalışıyor şimdi. Irak'ta da aynı yöntemi kullanmış, direnişi pazarlıklarla bitirmişti. Ancak direnişin bitmesi, Irak'ta ABD hegemonyasını kurmaya yetmemişti. Tersine, ABD'nin en büyük düşmanı İran, ABD işgali altındaki topraklarda güç ve etkinliğini artırmıştı. Bugün de Irak'ta seçim sonrası hükümet kurma çalışmaları ABD'nin değil, İran'ın etkisi altında yürütülüyor, İran, Ortadoğu'da Irak-Suriye-Lübnan Hizbullah'ı ve Filistin Hamas'ı üzerinden kurduğu "Şii direniş cephesi"ni güçlendirmek üzere adımlar atıyor.

Bütün bunlar ve ara seçim sonuçları, Obama'nın ve ABD'nin önümüzdeki dönemde "yumuşak güç" söylemlerinden ve son yıllara damgasını vuran görece "durgunluk" döneminden, yeniden saldırgan politikalara yönelmekle karşı karşıya olduğunu gösteriyor. Ekonomik-siyasi-askeri ciddi sıkışmalar yaşayan ABD yönetimi, kendisine bir kapı aralamak için yeni adımlar atmak zorunda kalacak.

İlk olarak 1997 yılında ortaya atılmış, 11 Eylül saldırılarından sonra daha ciddi olarak gündeme getirilmiş ama uzun süredir rafa kaldırılmış olan Füze Kalkanı projesinin yeniden tartışılmaya başlanması, bu durumun bir ifadesidir aslında. **ABD Füze Kalkanı'nı ne zaman gündeme getirirse, hangi ülkeye kurmak istese, kitlelerin büyük tepkileri ile karşılaştı ve geri adım atmak zorunda kaldı.** Kimi zaman da Rusya'nın baskısı ile o ülkeler Kalkan'dan vazgeçtiklerini açıkladılar.

Türkiye'ye Füze Kalkanı'nın kurulması, başından beri ABD'nin gündeminde, ancak benzer nedenlerle Türkiye'de de hayata geçirememişti. Bugün ise, üstelik de çok ısrarlı biçimde sistemin kurulması için bas-tırıyorlar. ABD'nin Türkiye'ye "Füze kalkanına katıl-

mazsanız, ilişkiler zarar görür" dediği, kalkanın Türkiye için bir "bağlılık testi" niteliği kazandığı söyleniyor. **Kasım ayın-da Lizbon'da yapı-**

lacak NATO Zirvesi'nde Türkiye'yi ikna etmek için bütün kartların masaya konulacağı açıklanıyor.

Türkiye henüz net bir cevap vermiş değil. Aslında AKP hükümeti sistemin Türkiye'ye de kurulmasını istiyor. Ancak bir taraftan İran füzelerinin menziline de olması, diğer taraftan Rusya'yı kızdırmak istemesi, üstelik bir de bu dönemde yeni başlayan Çin ile askeri ilişkiler gibi unsurları düşünerek, olumlu bir yanıt da veremiyor. Son sözler NATO Zirvesi'nde söylenecek, kararlar orada verilecek.

Zirve'de çıkacak karar bir yana, ABD bundan sonra savaş hazırlıklarına hız verecek, 11 Eylül'den bu yana kaybettiği hegemonya ilişkilerini yeniden kurmak için tüm gücüyle harekete geçecektir. Türkiye'nin Füze Kalkanı konusunda vereceği karar ise, ABD'nin politikalarına yedeklenmeye ne kadar istekli olduğu ile ilgili olacak.

Şili madencileri günüşiğine kavuştu

Şili'de San Jose maden ocağında 5 Ağustos tarihinde bir göçük yaşanmış, madendeki 33 işçi, ilkyardım galerisine sığınarak hayatta kalmayı başarmıştı. Sonra yerin 700 metre altında uzun bekle-yiş başladı. Yerin altında madenciler, yerin üstünde aileler... Kurtarma çalışmalarının aylarca süreceği söylenmişti.

Tam 69 gün beklediler. Yerin 700 metre altına bir tünel kazıldı. Onların sığabileceği büyüklükte bir kapsül hazırlandı. Ve 13 Ekim günü, günüşiğinden etkilenmemeleri için özel önlemler alınarak, madenciler teker teker yukarıya çıkmaya başladılar.

Bu arada işçiler, kurtarma sırasında bir sorun yaşamamak ve hareket kabiliyetlerini korumak için düzenli olarak spor yaptılar, kapsüle sığabilmek için zayıfladılar. En önemlisi ise, yaşamlarını kolektif bir biçimde örgütlediler. Çok sınırlı olan yemeklerini paylaştılar, işbölümü yaptılar, nasıl zaman geçireceklerine dair kurallar koyarak bunu hayata geçirdiler. Kolektif davranma yeteneği taşıyan tek sınıf olan işçi sınıfı, yerin yedi kat altında kapkaranlık bir mahzende bile, bu yeteneğini ortaya çıkardı. Böylece sadece hayatta kalmayı değil, akıl ve beden sağlıklarını korumayı da başardılar.

Yaşadıkları kaza, medyada büyük yankı bulunca, onlarla ilgili sayısız plan yapıldı. Film çekimleri, reklam senaryoları, çarpıcı iş teklifleri ile akbabalar sürüsü, madenci ailelerin kapılarına dayandı. Yaşanan kazayı ve dramı paraya çevirmek için üşüş-tüler işçilerin başına. Ama içeriden çıkan bir madencinin, sınıfının yalnlığı ile söylediği sözler, bir şamar gibi patladı hepsinin suratına: "Ben madenciyim, film artisti değil! Ve madende çalışmaya devam edeceğim!"

Şili'de madenciler kurtarıldı. Ama ülkemiz de dahil olmak üzere dünyanın pekçok yerinde madenlerde yaşanan göçükler, işçilerin mezarına dönüşüyor. Çöken toprak, madencileri de yutuyor. Ve tıpkı Türkiye'de olduğu gibi, devlet "bu onların kaderi" diyerek tam bir umursamazlıkla davranıyor. Şili'de ise, kitlelerin cuntaya bile geri adım attıran direnişçi geleneği, insan hayatının daha değerli olmasını sağlıyor.

☆ 8 Kasım 1941-Arnavutluk Komünist Partisi kuruldu

☆ 9 Kasım 1918-Alman Proletaryası'nı ayaklandı 4 Kasım'da Kiel'de başlayan Alman Devrimi, 5-6 Kasım'da Kuzey Almanya'nın liman şehirlerine, 7-8 Kasım'da ise Batı ve Güney Almanya'ya yayıldı. Berlin, Hamburg, Oldenburg, Frankfurt, Hannover, Münih gibi büyük şehirler olmak üzere bir çok kentte işçi ve asker konseyleri kuruldu. Geniş kitleler üzerinde Spartakistler'den daha fazla etkiye sahip olan SPD'nin "parlamentar demokrasi"den yana ve sosyalist devrime karşı olması nedeniyle, iki ay süren devrim yenilgiyle sonuçlandı. Spartakistler'in önderleri Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg, devrimin yenilgiye uğramasından iki ay sonra 15 Ocak 1919'da katledildiler.

☆ 9 Kasım 2009- HÖC temsilcisi Eyüp Baş şehit düştü.

☆ 18 Kasım 1937-Dersim isyanında Seyit Rıza'nın asılması

☆ 19 Kasım 2010- TKİP militanı Alaattin Karadağ şehit düştü.

☆ 19 Kasım 1981- Toplumcu şair Enver Gökçe öldü

☆ 19 Kasım 1942- Stalingrad karşı taarruzu başladı "Bir adım bile geri gidilmeyecek!"

Stalin başkanlığındaki Savunma Halk Komiserliği'nin yayınladığı bu talimat üzerine Stalingrad halkı, kadın-erkek, genç-yaşlı demeden 140 gün boyunca Stalin-grad'dı Nazi orduları karşısında büyük yiğitlik örnekleri sergileyerek savundular. 140 günlük kıyasıya bir direnişin ardından, Nazi ordularının ilerleyişinin engellendiği ilk durak Stalingrad oldu.

Stalingrad direnişi, Nazi faşizminin sonu, Kızıl Ordu'nun ise faşizmin burçlarına ilerleyişinin başlangıcı oldu.

☆ 20 Kasım 1910- Meksika Devrimi başladı

Demokratik bir içeriğe sahip olan Meksika Devrimi'nde Francesco Pancho Villa, kuzeydeki ayaklanmaya, Emiliano Zapata ise güneydeki ayaklanmaya önderlik ettiler. Pancho Villa ve Zapata'nın önderlik ettiği toprak-sız köylüler, burjuvaziyle girdikleri iç savaş 1915'e kadar sürdürdüler.

☆ 21 Kasım 1831-İlk proleter başkaldırı Lyon Ayaklanması

Ekim şehitleri Osman Yaşar Yoldaş'ın mezarı başında anıldı. Anma konuşmasında şehitlerin yarattığı değerler ve örgütün mücadelenin gelişimine katkıları anlatıldı. Anmanın arkasından Mehmet Fatih Öktülmüş, Ataman İnce ve Haydar Başbağ'ın mezarları başında da saygı duruşu gerçekleştirildi.

16 Kasım 1973-Politeknik direnişi

1967 yılında Yunanistan'da ABD desteğiyle gerçekleşen Albaylar Cuntası'na karşı üniversite öğrencilerinin örgütlediği protesto gösterileri Politeknik Üniversitesi'nin işgal edilmesiyle doruğa ulaştı. EEF (Yunanistan Üniversiteli Öğrenciler Birliği) önderliğinde gerçekleşen protesto gösterilerinde işgalci öğrenciler elektronik parçalardan oluşan bir radyo vericisi yaparak Atina halkına seslendi. Okul duvarına "ABD Dışarı", "NATO Dışarı" sloganları yazan öğrenciler, "Dikkat, Dikkat! Burası Politeknik. Tüm halkımızı mücadeleye ve bize destek vermeye çağırıyoruz." anonslarıyla Atinalı emekçileri cuntaya karşı direnişe destek vermeye çağırdı. 15 ve 16 Kasım'da polisin yönelttiği saldırıları geri püskürtten öğrenciler, 17 Kasım'da tank ateşine maruz kaldı. Okulun duvarını tank ateşiyle delen faşist cunta, 36 öğrenciyi katletti. Açılan tank ateşi ve 36 şehite rağmen öğrenciler, sonuna dek barikatları sağlamlaştı- rıp çatıştılar. Politeknik Direnişi, faşist cuntanın yıkılması yönünde düzenlenen gösterilerin başlangıcı niteliğindedir. Yunan halkının gösterileri sonucunda tutuklanan öğrenciler 3 ay sonra serbest bırakıldı.

☆ 28 Kasım 1820- Engels'in doğumu

☆ 29 Kasım 1944- Arnavutluk Halk devriminin zaferi

☆ 1 Aralık 1934-SBKP MK üyesi Kirov öldürüldü Kirov'un ölümü üzerine, parti içindeki karşıdevrimci sızmaları açığa çıkarmak amacıyla büyük bir temizlik hareketi başlatıldı.

☆ 9 Aralık 1895-Dolores İbarruri doğdu İKP MK üyesi İbarruri, İspanya İç Savaşı'nda radyodan İspanya halkına direnme çağrısı yapıyordu: "Diz çöküp yaşamaktansa ayakta ölmek yeğdir. Non Passaran!" İspanya İç Savaşı boyunca bitmeyen enerjisi ve kararlılığıyla İspanya halkının Franco faşizmine karşı savaşmasında cesaret ve güç kaynağı olmuştu.

☆ 9 Aralık 1987- Filistin İntifadası başladı.

☆ 10 Aralık- Dünya insan hakları günü

☆ 13 Aralık 1980-Erdal Eren 17 yaşında idam edildi

☆ 16 Aralık 1933-Dimitrov Leipzig Duruşmasında ünlü savunmasını yaptı

Alman meclis binası Reichstag'ın yakılması provakasyonuna karıştırdıkları iddiasıyla tutuklanan Bulgaristan Komünist Partisi önderi Georgi Dimitrov, yargılandığı Leipzig mahkemesinde faşizmi yargılayan ünlü savunmasını yaptı. Dimitrov, bir yandan iktidarda bulunan Hitler faşizminin tahlilini yaparken bir yandan da faşizmi yargılayarak onu kendi ininde bozguna uğrattı Hitler faşizminin hesaplarını altüst etti.

☆ 19 Aralık 2000 Cezaevleri katliamı

☆ 21 Aralık 1879-Stalin doğdu

☆ 24 Aralık 1978- Maraş katliamı

☆ 31 Aralık 1848-Bulgar şair Hristo Botev doğdu

Kasım-Aralık Ayında Şehit Düşen İhtilalci Komünistler

24 Kasım 1976-İsmail Gökhan Edge

Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yetiştirdiği genç devrimci, Diyarbakır zindanlarında işkenceyle katledildi.

21 Kasım 1979-Ali Algül

İMT'de yer alan ve TİKB'nin ilk üyelerinden olan Ali Algül, Halkın Kurtuluşu tarafından katledildi.

9 Aralık 1979-Hamit Tekin

15-16 Haziran direnişi dahil dönemin bütün işçi eylemlerine katıldı, sınıf içinde çalışma yürüttü, Devrimci Sendikal Birlik'nin kuruluşunu yaptı. Halkın Kurtuluşu tarafından katledildi.

11 Aralık 1980-Metin Aydın

Osman Yaşar Yoldaş'ın öldüğünde "Adana'nın Osman'ı ben olacağım" demişti. Bir eylem hazırlığındayken Kiremithane Mahalesi'nde polisler tarafından çevrildi ve saatlerce süren bir çatışmada, tıpkı Osman gibi, direniş destanı yazdı.

21 Aralık 1983-İsmail Cüneyt

TİKB MK üyesi İsmail Cüneyt, 21 Aralık 1983'te Gayrettepe işkencehanelerinde işkenceci cellatlar tarafından kurşuna dizilerek katledildi. Örgütün ihtiyaçları temelinde kendini yenileyip aşmanın bir simgesi olan İsmail Cüneyt, TİKB'nin kurulmasından emekçi kitleler içerisinde kök salmasına kadar hemen her alanda bir çok görevler üstlenmiş ve her zaman bunların üstesinden başarıyla gelmesini bilmiştir. O nedenle örgüt içindeki adı "Stalin Memet" idi. Her tür anti-ML anlayış karşısında uzlaşmaz olduğu kadar faşist diktatörlük karşısındaki uzlaşmaz ve savaşçı tutumu, işkenceci cellatların boy hedefi haline gelmesine neden olmuş ve bu yüzden yakalanır yakalanmaz kurşuna dizilerek katledilmiştir.

TÜRKİYE-ÇİN İLİŞKİLERİ

ABD-İsrail ve Türkiye, yıllardır periyodik olarak Konya'da "Anadolu Kartalı" adıyla askeri tatbikatlar düzenliyorlar. Ancak bu yıl ilk defa, Türkiye tatbikata İsrail'in katılmasını istemedi. Bunun üzerine ABD, İsrail katılmadığı koşulda kendisinin de tatbikatta yer almayacağını açıkladı. Sonuçta, ABD ve İsrail ile yapılması planlanan tatbikat, belirlenmiş olan tarihte ve belirlenmiş olan sahada Türkiye ve Çin ortaklığı ile yapılmış oldu. Tatbikat, Çin ile Türkiye arasında yapılan ilk askeri tatbikat olmasıyla da tarihsel bir başlangıcı ifade ediyordu. Bu tatbikat aynı zamanda bir NATO ülkesiyle Çin'in yaptığı ilk tatbikat olma özelliğini de taşıyordu.

on dönemde Türkiye ile Çin arasındaki ilişkiler askeri ve ekonomik çeşitli boyutlarda, gündemde yoğunlaşarak yer almaya başladı. 20 Eylül-4 Ekim tarihleri arasında Konya'da yapılan askeri tatbikatın arkasından, Çin Başbakanı Türkiye'ye bir ziyarette bulundu ve önemli anlaşmalar imzalandı.

Türkiye ile Çin arasındaki ilişkiler çok güçlü değil. Türkiye'nin diğer emperyalist ülkelerle kurulu tarihsel ilişkileri Çin'le sözkonusu değil. Ancak '90'ların ikinci yarısından itibaren, Çin'in dünyadaki etkisinin artması ile birlikte Türkiye ile Çin arasındaki ilişkiler de derinleşmeye başladı. Son yaşanan gelişmelerden başlayarak bunlara bir bakacağız.

ABD yerine Çin ile askeri tatbikat

Ashında ABD-İsrail ve Türkiye, yıllardır periyodik olarak Konya'da "Anadolu Kartalı" adıyla askeri tatbikatlar düzenliyorlar. Ancak bu yıl ilk defa, Türkiye tatbikata İsrail'in katılmasını istemedi. Bunun üzerine ABD, İsrail katılmadığı koşulda kendisinin de tatbikatta yer almayacağını açıkladı. Sonuçta, ABD ve İsrail ile yapılması planlanan tatbikat, belirlenmiş olan tarihlerde ve belirlenmiş olan sahada Türkiye ve Çin ortaklığı ile yapılmış oldu. Tat-

bikat, Çin ile Türkiye arasında yapılan ilk askeri tatbikat olmasıyla da tarihsel bir başlangıcı ifade ediyordu. Bu tatbikat aynı zamanda bir NATO ülkesiyle Çin'in yaptığı ilk tatbikat olma özelliğini de taşıyordu.

Tatbikat için Çin'den, 3 bin 500 km civarında menzile sahip ve dünyanın en gelişmiş savaş uçaklarından sayılan Rus yapımı SU-27 ve Mig-29 savaş uçakları geldi. Bu kadar uzun bir mesafeyi uçarak gelmesi mümkün olmayan uçakların, Pakistan ve İran'da yakıt ikmali yapmak üzere mola verdiği ortaya çıktı. Hem İran, hem de Pakistan, bu uçakların hangi amaçla Türkiye'ye geldiğini resmi yazışmalarla öğrendiler ve bunu bilerek ikmal ve geçiş izni verdiler.

Son dönemde "Türkiye uzaklaşıyor-Doğu'ya kayıyor" üzerinden değerlendirmeleri sıkça ve belli bir terdirginlikle yapan ABD açısından, bu tatbikat büyük bir önem taşıyordu. Ancak tatbikata tek müdahalesi, Türkiye'nin F-16 uçaklarını kullanmasını engellemek oldu. F-16'ların teknolojisini Çin'den gizleyen ABD, Çinli pilotların F-16 kodlarını öğrenmelerini sağlayacak biçimde bir ilişki kurulmasını önlemiş oldu.

Ekonomik "tarihi" anlaşmalar

Türkiye ile Çin arasındaki askeri tatbikatın bitmesinin hemen ar-

kasından, Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Wen Jiabao, 150 kişilik kalabalık bir heyetle birlikte Türkiye'ye adeta çıkarma yaptı. 8 Ekim 2010 tarihinde imzalanan anlaşmalar ve yapılan açıklamalarda, her iki ülkenin de bu ziyarete ve son dönemde yaşanan gelişmelere büyük önem verdiği görülüyordu. Jiabao, iki ülke arasında "stratejik ortaklık" kurulmasını hedeflediklerini söylüyor.

ABD ile Türkiye arasında on yıllardır sözü edilen "stratejik ortaklık"ın gerçekte "ABD'nin çıkarlarını savunmada ortaklık" olduğunun teşhir olmasının arkasından, son dönemde, önce bahar aylarında Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştiren Rusya hükümeti, arkasından Ekim ayında Çinli yöneticiler, Türkiye ile "stratejik ortaklık" kurmak istediklerini söylüyorlar. Konuşmaların ve bu hedeflerin önemine uygun bir tarzda, yapılan protokol ve görüşmelerde, daha özel bazı uygulamalar da gerçekleştirildi.

Yapılan anlaşmaların en önemlisi, Çin ile Türkiye arasındaki ilişkilerin TL ve Yuan üzerinden yürütülmesi konusunda oldu. Çin, son yıllarda diğer ülkelerle arasındaki ilişkilerin, iki ülkenin para birimleri üzerinden yürütülmesine özel bir önem veriyor. Böylece hem doların ve buna paralel olarak ABD'nin dünya üzerindeki hakimiyetini kırmış oluyor, hem de kendi ekonomisini ve ticaret kurallarını dünyaya yaymış oluyor. Bunun yanı sıra, dolar dışında para birimlerinin kullanılması, Çin'in elinde bundan ve Çin ekonomisi açısından da büyük bir tehlike oluşturduğu iddia edilen 2 trilyon dolarlık rezervin de Çin için bir tehdit olmaktan çıkmasında da önemli bir etki yaratıyor. Türkiye ziyaretinde, Çin hükümeti, Türkiye ile olan ilişkilerinde de bu adımı atmış oldu. Wall Street Journal gazetesinin, bu haberi, "Türkiye ve Çin doları dışlıyor" başlığı ile vermesi, Çin'in bu tutumunun ABD cephesinde nasıl bir panikle karşılandığını gösteriyor.

İki ülke arasında pek çok önemli alanda ekonomik ilişki yürütülüyor. Mesela ulaştırma alanında Es-

kişehir-İstanbul ve Ankara-Sivas hızlı tren projeleri Çin ile birlikte gerçekleştiriliyor. Bundan sonra yaklaşık 5 bin km'lik bir demiryolu ağının da kurulması hedefleniyor.

Bir başka ilişki hattının kömür madenleri üzerinde yürütülmekte olduğu, Mayıs ayında Zonguldak'ta gerçekleşen maden kazası üzerinden basına yansımıştı. Halen göçük altın da bulunan iki madencinin cesedinin çıkartılması için Çinli bir firmanın gelmesi bekleniyor. Ve Zonguldak'ta Çinli kimi firmaların maden ocaklarının taşeronluğunu yapmakta olduğu söyleniyor.

İki ülke arasındaki ticaret hacmi, kriz öncesinde 17 milyar dolar düzeyindeydi. Krizden bu yana ise, 12.6 milyar dolara geriledi. Beş yıl içinde bunun 50 milyar dolara, on yıl içinde ise 100 milyar dolara ulaştırılması hedefleniyor. Ve Çin tarafı, bu ticaretin “fazla açık olmadan, dengeli bir biçimde sürdürülmesine özen göstereceklerini” söylüyor. Bu vurgu önemli; çünkü “ticaret hacmi”, ithalat ve ihracatın toplamını ifade eder. Bu dengenin hangi ülkenin lehine, hangi ülkenin aleyhine olduğu ise, büyük önem taşımaktadır. Çok fazla ithalat yapmak da ticaret hacmini yüksek kılar, ancak ithalatı yapan ülkenin zararına bir ilişki sözkonusu olur. Çin ise, bir “denge”den söz ederek, daha baştan iyi ilişkiler kurmak istediğini vurgulamış oluyor.

Demiryolu, köprü ve enerji konusunda Çin, Türkiye’de önemli yatırımlar gerçekleştirmek istiyor. Nükleer, termik ve hidroelektrik enerji santrallerinin kurulması, bunun başında geliyor. Keza demiryolu ağının güçlendirilmesi, yenilerinin inşa edilmesi ile “modern İpekyolu’nun canlandırılması” ve turizmin güçlendirilmesi, iki başbakanın çok üzerinde durduğu konular arasında. Ayrıca iki ülke arasında karşılıklı olarak “kültürel yıllar” ilan edilmesi, yine karşılıklı “kültür evleri”nin kurulması da, “dostluk ve güveni artırıcı” adımlar olarak gündeme getiriliyor.

“Terörle mücadele” konusunda işbirliği yapılması, zaten 11 Eylül sonrasında herhangi iki ülke arasında imzalanan anlaşmaların vazgeçilmez maddeleri arasında yer alıyor.

Ve hepsinden önemlisi, Çin, Tür-

Yapılan anlaşmaların en önemlisi, Çin ile Türkiye arasındaki ilişkilerin TL ve Yuan üzerinden yürütülmesi konusunda oldu. Çin, son yıllarda diğer ülkelerle arasındaki ilişkilerin, iki ülkenin para birimleri üzerinden yürütülmesine özel bir önem veriyor. Böylece hem doların ve buna paralel olarak ABD’nin dünya üzerindeki hakimiyetini kırmış oluyor, hem de kendi ekonomisini ve ticaret kurlarını dünyaya yaymış oluyor. Bunun yanı sıra, dolar dışında para birimlerinin kullanılması, Çin’in elinde bulundan ve Çin ekonomisi açısından da büyük bir tehlike oluşturduğu iddia edilen 2 trilyon dolarlık rezervin de Çin için bir tehdit olmaktan çıkmada da önemli bir etki yaratıyor. Türkiye ziyaretinde, Çin hükümeti, Türkiye ile olan ilişkilerinde de bu adımı atmış oldu.

kiye’nin “uluslararası platformda güç ve etkinlik sahibi duruşu”ndan söz ederek ve İran’ın nükleer çalışmaları konusunda izlediği ABD karşıtı çizgiyi de överek, İran konusunda Türkiye’nin arkasında olduğunu belirtmiş oluyor.

Sincan artık “sorun” değil

Bugüne kadar Türkiye ile Çin arasındaki ilişkilerde en önemli pürüz ve gerginlik noktası, Çin Halk Cumhuriyeti sınırları içinde yer almakla birlikte bağımsızlık iddia ve talebi bulunan Sincan Özerk Bölgesi (Doğu Türkistan) idi.

Çin, Sincan’ı kendi toprak bütünlüğü içinde tanımlamakta ve ayrılıkçı taleplerini her defasında sertçe bastırmaktadır. Ancak Türkiye’nin, Sincan’da yaşamakta olan Uygur Türkleri’nin ayrılıkçı hareketini desteklediğini ve güçlendirdiğini düşünmektedir. Türkiye’de yaşayan 300 bin Uygur asıllı Türkiye vatandaşının yürüttüğü siyasi faaliyet, bunun bir parçası olarak görülmektedir.

İşin aslında, Çin’in bu tespiti doğrudur ve tarihsel bir altyapısı da vardır. 1884 yılında Çin devletinin işgaline uğrayan Doğu Türkistan’daki ayrılıkçı hareket, son demlerini yaşamakta olan Osmanlı İmparatorluğu’nun son padişahı II. Abdülhamit (1842-1918) tarafından desteklenmişti. Bu destek, tarihsel kökenini Türkistan coğrafyasına dayandıran Türkiye’nin, Pan-İslamizm ve Pan-Türkizm ideolojilerine dayanmaktadır. Sonrasında bölgede yaşanan bütün ayaklanmalar, 1933 ve 1944 yıllarında Doğu Türkistan’da kısa ömürlü bağımsızlık ilanları vb. Türkiye’nin dikkati ve ilgisini çekmiştir.

‘90’lı yıllardan itibaren ise, Türkiye’nin Uygurlar’a ilgisi yeni bir evreye girmiştir. Bu dönem, **Türkiye, “Adriyatik’ten Çin Denizi’ne Türk dünyası” gibi argümanlarla daha atak ve yayılmacı hedefleri olan bir dış politikaya yönelmiştir.** Bu politikanın arkasında, Sovyetlerin etkisinden uzaklaşan bu bölgede ABD’nin kendi hegemonyasını kurma, bu amaçla Türkiye’yi bir ileri karakol ve bir maşa olarak kullanma çabaları vardır. **Türkiye, el attığı ya da desteklediği her alana, ABD’nin taşero-**

nu olarak girmiştir. Azerbaycan’la “iki devlet-tek millet” propagandasına dayalı olarak kurulduğu iddia edilen ilişkilerin arka planında da ABD vardır; Rusya sınırları içindeki ayrılıkçı Çeçen hareketine verilen desteğin arkasında da... Sincan Uygur Türkleri ile o dönemde kurulan ilişkiler de bu kapsamdadır. Türkiye, Uygur Türkleri’nin Çin’e karşı mücadelesini desteklemiş, örtük biçimde yanlarında yer almıştır.

Özellikle 1997 yılı, Doğu Türkistan sorununun ABD tarafından dünya kamuoyunun gündemine sokulduğu bir yıl olmuştu. Uluslararası Af Örgütü, Human Rights Watch gibi kurumlar, Doğu Türkistan’daki halkların yaşadıkları insan hakları ihlalleri ve Çin’in baskı politikalarına karşı sayısız rapor yayınladı. Türkiye de bu dönemde Doğu Türkistan’daki harekete ve Türkiye’deki Uygur derneklerine destek veriyordu.

Ancak **Çin’in giderek büyüyen bir güç olması ve Uygur Türkleri konusunda Türkiye’ye gösterdiği tepki, Türkiye’nin zaman zaman geri adımlar atmasına da neden oldu.** Mayıs 1998’de dönemin Başbakan Yardımcısı Bülent Ecevit’in gerçekleştirdiği Çin ziyaretinden itibaren, Çin Türkiye’nin karşısına Sincan sorununu çıkardı. Çin’le ticari ilişkileri geliştirmek isteyen hükümet ise, ilk olarak Aralık 1998’de Türkiye içinde yürütülmekte olan Doğu Türkistan ayrılıkçı faaliyetlerine kısıtlama getiren 36 No’lu gizli genelgeyi yayınlamak zorunda kaldı. 1999 yılında ise Çin Halk Kongresi Başkanı Li Peng ve 2000’de Çin Devlet Başkanı Jiang Zemin’in Türkiye ziyareti sırasında, Doğu Türkistan faaliyetlerine karşı tedbirlerin alındığı ve Türkiye’de Çin’i bölme faaliyetlerine izin verilmeyeceği konusunda güvence verildi. 2000 yılında ise hükümet, Çin’in talebi üzerine, dönemin İçişleri Bakanı Saadettin Tantan’ı Çin’e göndererek suçluların iadesine ilişkin bir anlaşmaya imza attı. 2001 yılında, Çin Devlet Başkanı Jiang Zemin’in Türkiye ziyareti sırasında, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile “terörizme karşı ortak mücadele” deklarasyonu yayınlandı. DSP, ANAP ve MHP hükümetinin çalışma programına “Çin Halk Cumhuriyeti ile iliş-

kilerimizin çok yönlü olarak geliştirilmesine özen gösterilecektir” şeklinde özel bir ibare de konulmuştu. **’99 ile 2002 yılları arası Türkiye ile Çin arasında adeta bir “bahar dönemi” olarak tanımlanmaktadır.**

2002 sonrasında ise, Doğu Türkistan konusunda Türkiye’den esen rüzgar yeniden ABD etkisini taşıyordu. 11 Eylül saldırılarının arkasından dünyada esmekte olan savaş rüzgarlarında, Türkiye, ABD’nin yanında yer alma konusunda istekli görünüyordu. 11 Eylül sonrasında, Afganistan ve Irak savaşları ile ilgili olarak diğer ülkelerin desteğini alamayan ve birçok alanda tek başına kalan ABD, Çin’e karşı “insan hakları” bahanesiyle yürüttüğü bu “psikolojik savaş”ı da yürütmeye başladı. Ve daha önce Çin ile ilgili “insan hakları ihlalleri” raporlarını uluslararası kurumlara hazırlatırken, 11 Eylül sonrasında kendi hazırladığı raporları kamuoyuna sundu. Tüm dünyada “teröre karşı mücadele” çığırtkanlığını yaptığı 2001-2004 yılları arasında hazırlanan “Global Terörizm Raporu”nda, 30’dan fazla Doğu Türkistan örgütünün “terör örgütü” olmadığına özel olarak vurgu yapılmıştı.

2004 sonrasında ise, Türkiye için Çin ile olan ticari ilişkiler, Doğu Türkistan’daki Uygurların da, onlara dönük ABD politikalarının da önüne geçti. Bu dönemde devlet, Doğu Türkistan konusunda Çinlilerin yanında olduklarını ve Çin politikasını desteklediklerini her fırsatta ifade etmeyi ihmal etmedi.

Mesela Ocak 2004’te Çin’i ziyaret eden Erdoğan, “her türlü terörizme karşı olduklarını ve bu konuda Çin ile işbirliği yapılabileceğini” belirten bir konuşma yaptı. Açıklama öylesine etkileyiciydi ki, Çin basını, Türkiye’nin “Doğu Türkistanlı teröristler”e karşı politikasını ayakta alkışladıklarını belirten yazılar yazdılar. 2005 yılında Dışişleri Bakanı Abdullah Gül’ün Çin ziyareti sırasında da Çin, Türkiye’nin Tayvan’a dönük “Tek Çin Politikası” ve Doğu Türkistan sorununa atfen “Çin’in toprak bütünlüğü” konusundaki tutumuna teşekkür etti.

2009 yılının Temmuz ayında Doğu Türkistan’ın başkenti Urumçi’de başlayan hareket, ilişkilerin yeniden

Türkiye Çin ile ilişkilerini güçlendirmek istediğinde, Doğu Türkistan (Sincan) konusunda Çin’in istediği sözleri sarfediyor, Uygurlara desteğini durduruyordu. Çin’le ilişkilerin sınırlı olduğu, ABD çıkarlarına yedeklendiği dönemlerde ise, Uygur hareketi için örtük açık desteğini ortaya koyuyordu. Bütün bunlar, “Türklerin birliği Türk dünyasının kurulması” gibi söylemlerle ‘90’lı yıllarda bölgede ABD çıkarlarının savunuculuğunu yapan ve ulusal hareketlere destek veren ya da kışkırtan Türkiye’nin, ticari çıkarlarının belirleyici olduğunu gösteriyor. Uygur Türkleri ise, emperyalist güçlere dayanarak ayrılıkçı hareketlere girişen bütün ulusal azınlıklar gibi, emperyalistlerin çıkar dengelerinin oyuncağı halinde, kimi zaman büyük eylemlere girişip, kimi zaman Çin baskısı altında tek başına kalmanın çaresizliğini yaşadılar uzun yıllar boyunca.

gerilmesine neden oldu. Erdoğan, Çin’in tutumunu “adeta bir soykırım” olarak niteledi ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, “Çin mallarının boykot edilmesi” çağrısını yaptı. Aynı gün Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan “Türkiye’nin Çin Halk Cumhuriyeti’nin iç işlerine karışmak gibi bir niyeti yoktur, olmamıştır” açıklaması ise, Türkiye’nin Çin ve ABD ilişkileri konusunda genel olarak yaşadığı dalgalanmanın ve Türkiye’nin Çin’le gerginlik yaratmamayı tercih ettiğinin göstergesi oldu.

Türkiye Çin ile ilişkilerini güçlendirmek istediği dönemlerde, Doğu Türkistan (Sincan) konusunda Çin’in istediği sözleri sarfediyor, Uygurlara olan desteğini durduruyordu. Çin’le ilişkilerin daha sınırlı olduğu, ABD çıkarlarının Çin’le çatıştığı kimi dönemlerde ise, Uygur hareketinin güçlenmesi için örtük-açık desteğini ortaya koyuyordu.

Bütün bunlar, “Türklerin birliği Türk dünyasının kurulması” gibi söylemlerle ‘90’lı yıllarda bölgede ABD’nin çıkarlarının savunuculuğunu yapan, bu arada “bağımsızlık yanlısı” ulusal hareketlere destek veren ya da kışkırtan Türkiye’nin, ticari çıkarları sözkonusu olduğunda bütün bunları bir kenara bırakabileceğini gösteriyor.

Uygur Türkleri ise, emperyalist güçlere dayanarak ayrılıkçı hareketlere girişen bütün ulusal azınlıklar gibi, emperyalistlerin çıkar dengelerinin oyuncağı halinde, kimi zaman büyük eylemlere girişip, kimi zaman Çin baskısı altında tek başına kalmanın çaresizliğini yaşadılar uzun yıllar boyunca.

Çin Başbakanı Wen Jiabao’nun Ekim ayında gerçekleştirdiği ziyaretten hemen önce Çin’e giden Dışişleri Bakanı Davutoğlu’nun Uygur sorununa ilişkin olarak Çin’e “Çin’in egemenliğini ve toprak bütünlüğünü tehdit eden eylemlere karşı, Türkiye’nin gereken önlemleri alacağı”na ilişkin verdiği sözler, Jiabao’nun Türkiye ziyaretinin çok sorunsuz ve bol anlaşmalı geçmesini sağladı. Bu son gelişme, Türkiye’nin artık Çin ile olan ilişkilerini güçlendirmeyi ABD’nin bölgeye dönük politikalarından daha fazla önemseydiğini,

Çin’le yakınlaşmayı tercih ettiğini göstermiş oldu.

Yeni İpekyolu’nu yaratmak

Çin’in Doğu Türkistan’ı bu kadar önemsemesinin ve başka ülkelerde ilişkilerde bu bölgeye yaklaşım konusunu başat sorun haline getirmesinin nedeni, bölgenin jeo-stratejik önemi-**dir. Doğu Türkistan, Çin’in Batı’ya açılan kapısıdır.**

Çin için tarihi İpekyolu özel bir önem taşımaktadır. Bu yol, doğunun mallarının batıya taşınmasının aracı olmuştur. Bugün de **Çin, batıya daha rahat ulaşmak, ürünlerini batı pazarlarına daha rahat göndermek amacıyla, karayolları ve demiryolları oluşturmak istemektedir. Doğu Türkistan, bu yolların güzergahı üzerinde son derece stratejik bir öneme sahiptir.** Doğu Türkistan’ın Başkenti Urumçi’nin hava alanı 2006 yılından bu yana uluslararası hava alanına dönüştürülmüştü. Bugün de uluslararası transit havaalanı haline getirilmektedir. Urumçi, aynı zamanda Orta ve Güney Asya’da ileri üs görevi yapabilecek bir konuma sahiptir.

Diğer taraftan, **Kafkas petrol ve doğalgazının Çin’e daha kolay ulaşabilmesi için yapılacak boru hatları projeleri için de Doğu Türkistan kilit önemdedir.**

Doğu Türkistan’ın kendisi de önemli yerüstü ve yeraltı zenginliklerine sahiptir. Bütün bu özellikleri, ABD’nin gözünü bu bölgeye dikmesinde önemli bir etkidir. Aynı nedenlerle Çin de bu bölgede ayrılıkçı bir hareketin büyümesine izin vermemek, bu bölgenin kendisinden kopma noktasına gelmesini engellemek için her yöntemi kullanacaktır. Bu nedenle Doğu Türkistan’daki harekete destek verdiği sürece Türkiye ile ilişkilerine de güvensizlik ve mesafe damgasını vurmaktadır.

Türkiye ŞİÖ’ye alınmadı

Türkiye’nin Şanghay İşbirliği Örgütü’ne (ŞİÖ) girmek için yaptığı başvurunun reddedilmesi, Çin’in Türkiye’ye olan güvensizliklerinin en somut ifadesidir.

ŞİÖ, 1996 yılında, Rusya ve Çin’in önderliğinde, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan’ın katılı-

miyla “Şanghay Beşlisi” ismiyle kuruldu. Örgütün isminin Çin’e ait olması, örgüt üzerindeki Çin etkisini göstermeye yeter. 2001 yılında, 11 Eylül saldırılarından sadece birkaç ay önce Özbekistan’ın katılmasıyla örgütün ismi de ŞİÖ olarak değiştirildi.

2001 sonunda ABD’nin Afgan savaşının başlamasıyla, örgütün dengelerinde bir sarsılma ortaya çıktı. ŞİÖ’ye üye iki ülke, Özbekistan ve Kırgızistan ABD’ye topraklarını açtılar, askeri üs verdiler ve bu nedenle Afgan savaşında fiilen ABD’nin destekçisi olarak konumlandılar.

2004 yılında Moğolistan, 2005’te ise Pakistan, Hindistan ve İran ŞİÖ’ye gözlemci statüsüyle katıldı. Böylece ŞİÖ, 10 ülkeden oluşan büyük ve etkili bir örgüte dönüştü. Çin’in hedefi, ŞİÖ’yü NATO’ya alternatif bir güç haline getirmek ve kendi NATO’sunu kurmaktır. 2005’teki katılımlarla örgütün üye ülkelerinin kapsadığı alan 37 milyon km²’ye, yani Avrasya’nın yüzde 74’üne ulaştı. Nüfusu ise 2.7 milyar ile dünya nüfusunun yüzde 40’ını temsil etmeye başladı. ŞİÖ, BM Güvenlik Konseyi’nin beş daimi üyesinden ikisini (Çin ve Rusya) bünyesinde barındırarak, siyasi temsil boyutuyla da önemli bir güç oluşturmuştu. Keza dünyada nükleer silahlara sahip olan ülkelerin (ABD, İngiltere, Fransa, Rusya, Çin, Hindistan, Pakistan, Kuzey Kore, İran) yarısı bu örgütte yer almaktadır. ŞİÖ dünyanın en büyük ordu-suna sahiptir. Dahası, dünyanın en zengin enerji kaynaklarının, petrol ve doğalgaz yataklarının önemli bir bölümü de yine ŞİÖ üyesi ülkelerde yer almaktadır.

ŞİÖ, Aralık 2004’te BM’nin gözlemci statüsüne kabul edildi. Nisan 2005’te Rusya’nın önderliğindeki Bağimsız Devletler Topluluğu ve Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü (KGAÖ) ile Güneydoğu Asya’daki on ülkeden oluşan bir ekonomik birlik olan ASEAN’la resmi işbirliği ilişkileri kurdu. Bu ilişkiler, ŞİÖ’nün etki gücünü ve çekim alanını büyüttü. Belarusya, Sri Lanka gibi ülkeler de ŞİÖ’ye üye olmak üzere sırada beklemektedir.

ABD’nin ŞİÖ’yü bir tehdit olarak algılamaya başlaması da, yine bu dö-

ŞİÖ ilk olarak ABD kuvvetlerinin Temmuz 2005’te Afganistan’dan çekilmeye başlamasını isteyerek, ABD’nin karşısına açıktan çıkmıştır. Afganistan, ŞİÖ’nün üyesi değil, ama “diyalog ülkesi”dir. İkinci sorun, yine aynı günlerde yapılan ŞİÖ zirvesinde, İran’ın üyelik başvurusudur. ABD, İran’ın üye kabul edilmesine kesin bir dille karşı çıkmış, ancak ABD’nin tepkisine rağmen, İran örgüte üye olmuştur. Hemen arkasından ABD’nin Özbekistan ve Kırgızistan’daki askeri üsleri gündeme gelmiş ve iki ülke de ABD’nin kendi topraklarındaki üsleri en kısa zamanda boşaltması çağrısında bulunmuşlardır. Aynı yıl, ABD Özbekistan’daki üssünü boşaltmak zorunda kalmıştır. Yine aynı günlerde Hamas temsilcilerinin Çin’e davet edilmesi ve görüşmeler yapılması da, ABD açısından büyük bir tehdit olarak algılanmıştır.

neme denk düşmektedir. ŞİÖ ilk olarak ABD kuvvetlerinin Temmuz 2005’te Afganistan’dan çekilmeye başlamasını isteyerek, ABD’nin karşısına açıktan çıkmıştır. Afganistan, ŞİÖ’nün üyesi değil, ama “diyalog ülkesi”dir. Bu nedenle ABD, Afganistan’dan çekilme takvimi ile ilgili ŞİÖ’nün baskısını “terörle mücadele hedefine uymadığı” gerekçesiyle reddetmiştir. İkinci sorun, yine aynı günlerde yapılan ŞİÖ zirvesinde, İran’ın üyelik başvurusudur. ABD, İran’ın yeni üye kabul edilmesine kesin bir dille karşı çıkmış, hatta açıktan ABD’yi düşman olarak gören ülkelerin örgüte kabul edilmemesini istemiştir. Ancak ABD’nin tepkisine rağmen, İran örgüte üye olmuştur. Hemen arkasından ABD’nin Özbekistan ve Kırgızistan’daki askeri üsleri gündeme gelmiş ve iki ülke de ABD’nin kendi topraklarındaki üsleri en kısa zamanda boşaltması çağrısında bulunmuşlardır. Aynı yıl, ABD Özbekistan’daki üssünü boşaltmak zorunda kalmıştır. Yine aynı günlerde Hamas temsilcilerinin Çin’e davet edilmesi ve görüşmeler yapılması da, ABD açısından büyük bir tehdit olarak algılanmıştır.

ŞİÖ kurulduğu andan itibaren, “Asya’nın NATO’su”, Çin’in bölgedeki askeri ve ekonomik hegemonya aracı olarak tanımlanmıştı. Ancak ABD, örgütün bu kadar hızlı bir biçimde etkisini artıracaklarını, kendisi için tehdit anlamına gelecek adımlar atacağını, bölgedeki askeri varlığını tartışarak sürmekte olan savaşlarını tehlikeye sokacağını, hatta İran gibi somut hedef olarak gösterdiği ülkeleri üye alacak kadar karşısına geçebileceğini tahmin edememişti.

Bu durumda son bir hamle olarak, ŞİÖ’ye üye olmak üzere başvuruda bulundu ve Türkiye’nin de üyelik başvurusu yapmasını sağladı. ŞİÖ, hem ABD’nin, hem de Truva atı olarak ABD’nin çıkarlarını savunmak üzere örgüte girmeyi hedeflediğini düşündüğü Türkiye ile Japonya’nın başvuru isteklerini reddedererek, ABD’nin bu hamlelerini boşa çıkardı. Dahası, ABD merkezli olarak eski Sovyet coğrafyasında gerçekleştirilen “renkli darbeler”, NATO’nun doğuya doğru genişleme çabaları, ABD’nin bölgede yürüttüğü savaşın

bölge ülkeleri açısından bir tehdide dönüşmesi gibi etkenler, ŞİÖ üyesi ülkelerin ABD karşıtı tutumlarını keskinleştirdi. 2001 sonrasında enerji fiyatlarının artmasının da etkisiyle yeniden güç toplayan Rusya ile, ekonomik ve hegemonyacı gücü giderek büyümekte olan Çin’in, örgütü daha etkin hale getirmesi, ABD’nin kaygılarını ve tehdit algısını da büyüten bir etki yarattı. Ancak ABD’nin kaygılarına rağmen, Çin’in güç ve etkisi adım adım büyümeye devam ediyor. Türkiye ile giderek güçlenmekte olan ilişkiler de bunun bir parçası.

Türkiye-Çin ilişkileri

Çin ile Türkiye arasında 4 Ağustos 1971’de imzalanan bir anlaşmayla, iki ülke arasında 1949’da halk devriminin gerçekleşmesinden bu yana kopmuş olan ilişkiler, yeniden kurulmuş oldu. Dönem, ABD’nin Vietnam “bataklığına” saplanıp kaldığı, SB’nin güç ve etkinliğinin büyüdüğü bir dönemdi. ABD, tek çıkış yolunun, Vietnam’dan kaçmak ve Sovyet tehdidine karşı Sovyet düşmanı Çin ile ilişkileri güçlendirmek olduğuna karar vermişti. “Üç Dünya”cı Maocu Çin yönetimi için, Sovyet tehdidine karşı ABD ile işbirliği yapmak doğru ve meşru bir tutum olduğu için, Çin tarafı ABD’nin bu girişimini olumlu karşıladı. ABD’nin ön açmasıyla birlikte, birçok ülke gibi Türkiye de Çin ile yeniden diplomatik ilişkileri kurdu ve Çin’in BM üyeliğinin yolu açıldı.

SB’nin dağılmasının arkasından 1995 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Demirel’in Çin ziyareti, Türkiye-Çin ilişkilerinde yeni bir dönemi başlattı. Ekonomik, siyasi ve askeri ilişkiler çok hızlı gelişti ve ’96 yılında güçlü bağlar kurulmasına neden oldu. Sonrasında ise zaman zaman Doğu Türkistan sorunu nedeniyle yalpalayan ve bozulan ilişkiler, 2000’lerin ortasından itibaren yeniden güç kazanmaya başladı. 2005 yılında dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül’ün gerçekleştirdiği Çin ziyareti, ikili ilişkilerde ivmenin arttığı bir dönemi başlattı. 2006 yılında TUSİAD, Çin’e bir heyet gönderdi. Heyet, ziyaret sonrasında geniş kapsamlı bir rapor hazırlayarak işadamlarının ilgisinin Çin’e daha fazla yönelmesi-

ni sağladı. Sonrasında karşılıklı heyetlerin gidiş gelişleriyle çeşitli anlaşmalar imzalandı, ilişkiler güçlendirildi.

Türkiye'nin Çin ile ilişkilerden en önemli beklentisi, Çin kadar büyük bir pazardan pay alabilmektir. Son yıllarda işadamları, TÜSİAD heyetleri, Çin'de düzenlenen EXPO fuarlarına katılmakta ve ikili ilişkiler geliştirmektedir. Türkiye'nin beklentileri sadece ekonomik değildir. Siyasi alanda PKK ve Kıbrıs konusunda, BM Güvenlik Konseyi daimi üyesi olan Çin'in desteğini alabilmek için Türkiye'ye çok uğraşmış, pek çok ziyaret ve görüşmelerde bu konuyu gündeme getirmiştir. Ancak Çin, bu konulara ilgi göstermemiş, Türkiye'nin beklediği desteği vermemiştir. Bir diğer konu ise, Türkiye'nin Çin'den füze, füze teknolojisi ve nükleer enerji konularında faydalanmak istemesidir. Bu konularda bugüne kadar çeşitli anlaşmalar yapılsa bile, 2002 yılından bu yana Çin, genel olarak füze teknolojisi aktarımını yasaklamıştır; bu nedenle Türkiye'ye de faydası dokunmamaktadır. Ancak Çin heyetinin Türkiye'ye gerçekleştirdiği son ziyarette, askeri konulara ilişkin anlaşmalar imzalandığı bilinmektedir. Bunların ne kadar hayata geçebileceğini zaman gösterecektir.

Türkiye cephesinden Çin ile kurulan ilişkideki en önemli sorun, iki ülke arasındaki ithalat ve ihracat dengesinin Çin lehine hep bozuk olmasıdır. Türkiye'nin para biriminin değerli olması, Çin'in aşırı ucuz işgücü ve düşük kur avantajıyla dünya pazarlarında ve Türkiye'de etkin olması kaçınılmaz bir durumdur. Bugüne kadar, iki ülke arasındaki ticaret dengesinin kurulması konusunda sayısız görüşme yapılmış, ancak ekonominin doğası, Çin'in üstünlüğünün bozulmasına izin vermemiştir.

2009 yılının başlarında Abdullah Gül'ün bu defa cumhurbaşkanı olarak Çin'e gerçekleştirdiği ziyaret de büyük önem taşımaktadır. Bu ziyarette önemli anlaşmalara imza atılmış, iki ülke arasında ilişkileri geliştirmek amacıyla sayısız açıklama yapılmıştır. Ancak Urumçi'ye giden ilk Türk cumhurbaşkanı olan Gül'ün ziyaretinin hemen arkasından, 5 Temmuz 2009'da Urumçi'de başlayan

Amerikan modeli ve Amerikan ekonomisi son krizle yerle bir olurken, Çin'in giderek büyümesi ve güçlenmesi, özellikle ABD karşıtı hareketlerin geliştiği ülkelere dalması, hatta ABD'nin kendi iç pazarında bile çok rahat rekabet edebiliyor oluşu, Çin'in geleceğin ekonomisi, geleceğin hegemon gücü olduğunun en önemli göstergesidir. Aslında Çin, dünya pazarlarında ekonomik hegemonyasını inşa da, ABD'nin önüne geçmiş durumdadır. Çin'in asıl eksiği, askeri gelişimidir; ancak bu konuda da çok ciddi bütçeler ayırmakta, sayısız araştırma faaliyeti yürütmekte, askeri techizat aldığı her ülkeden teknolojisini de satın almakta, ordusunu güçlendirmekte, böylece askeri bir güç olarak da dünya sahnesine çıkmanın hazırlıklarını yapmaktadır.

olaylar ve Türkiye'nin açıktan Uygurlara destek vererek Çin'e dönük ağır sözler sarfetmesi, ilişkileri gerileme sokmuştur. Sonrasında Türkiye, Çin'in güvenini yeniden kazanmak için büyük çaba sarfetmek zorunda kalmıştır.

Türkiye, Çin ile ilişkisini güçlendirecektir

Çin, bugün Türkiye'nin üçüncü büyük ticaret ortağıdır ve aradaki ilişki giderek büyümektedir. Çin mallarının Türkiye'yi istila etmesi bir yana, Çinli satıcılar da Türkiye'nin her tarafında pazarlardaki yerini almıştır. Ekonomik çıkar, Türkiye'deki işadamlarını Çin'e yöneltmektedir. Çince öğreten kursların sayısının artışı, bu çıkarlarla ilgilidir; Çinle ticaret yapmak isteyen, Çince'yi öğrenmeye çalışmaktadır. Üstelik sadece özel kurslar da değil; OD-TÜ'de, arkasından Boğaziçi Üniversitesinde Konfüçyüs merkezleri açılmış ve Çince öğrenimi doğrudan üniversite eğitimi içine alınmıştır.

Türkiye'nin Çin'e yönelmesi bir tercih değildir. Çin ekonomisi giderek büyümekte ve dünyanın genelini etkisi altına almaktadır. Türkiye de bu etki alanına girmekten kaçınmaz.

Çin, bugün üretim, yatırım ve arge çalışmaları için bütçesinden en büyük kaynağı ayıran ülkedir. Ekonomisi parlak görünen pek çok ülkenin aksine, gerçekten üretim yaparak, ekonomisini güçlendirmektedir. **Ucuz işgücü sömürüsü ve düşük kur, Çin'in dünya pazarlarına girmede en büyük avantajıdır. Çin malları ile hiçbir ülke rekabet edememektedir.** Ve bugüne kadar hep ihracat birinciliğini elinde tutan Almanya, ilk defa yerini Çin'e kapmıştır. Çin, dünyanın en büyük ihracatçısı ülke konumuna gelmiştir. Üstelik sadece ucuz ve kalitesiz üretiliyle değil, ucuz ama kaliteli üretiliyle de büyük bir rekabet üstünlüğüne ulaşmıştır. Yani **Çin, hem üretmekte, hem de ürettiklerini dünya pazarlarında satabilmektedir.**

Çin'in bir diğer üstünlüğü, kriz döneminde bütün ülkeler ve emperyalist kurumlar kredi musluklarını kapatmışken, borç isteyen ülkelere çok düşük faizle ve 10-15 yıla varan

çok uzun vadelerle kredi açmasıdır. **Bu krediler, hegemonya ilişkilerinin ilk ama en önemli basamağını oluşturmaktadır.** Krediyi alan ülkeler, sadece ekonomi alanında değil, siyasi-askeri alanda da Çin'in politikalarına entegre olmak durumundadır. Düşük faizli kredinin asıl bedeli, sözkonusu ülke üzerinde kurulacak hegemonya ilişkisi içinde alınmaktadır.

Amerikan modeli ve Amerikan ekonomisi son krizle yerle bir olurken, Çin'in giderek büyümesi ve güçlenmesi, özellikle ABD karşıtı hareketlerin geliştiği ülkelere dalması, hatta ABD'nin kendi iç pazarında bile çok rahat rekabet edebiliyor oluşu, Çin'in geleceğin ekonomisi, geleceğin hegemon gücü olduğunun en önemli göstergesidir. Aslında Çin, dünya pazarlarında ekonomik hegemonyasını inşa da, ABD'nin önüne geçmiş durumdadır. **Çin'in asıl eksiği, askeri gelişimidir;** ancak bu konuda da çok ciddi bütçeler ayırmakta, sayısız araştırma faaliyeti yürütmekte, askeri techizat aldığı her ülkeden teknolojisini de satın almakta, ordusunu güçlendirmekte, böylece askeri bir güç olarak da dünya sahnesine çıkmanın hazırlıklarını yapmaktadır.

Çin'in attığı her adım, dünya pazarlarının yeni hakimi olduğunu gösteriyor. Ve Türkiye'de burjuvazi, bu duruma kayıtsız kalamaz, bu gelişmenin dışında duramaz. Türkiye, bu yakınlığı kurmak için bir süredir büyük bir çaba göstermektedir. Ancak hem Doğu Türkistan sorunundan dolayı, hem de NATO üyesi bir ülke olduğu için Türkiye'ye karşı güvensizlikleri olan Çin'dir ve mesafenin fazla hızlı kapanmasına izin vermemektedir. Elbette emperyalist bir güç olarak Türkiye'de de ekonomik-siyasi ilişkileri geliştirmekte ve ABD'nin bir pazarını daha ele geçirmeye çalışmaktadır. Türk burjuvazisi de büyüyen bir emperyalist güç olarak Çin'le ilişkilerini geliştirmekle karşı karşıyadır. İşbirlikçi burjuvazinin ABD ile kurduğu çıkar ilişkileri ne olursa olsun, giderek büyümekte olan Çin hegemonyası, Türkiye'yi de çekim alanına almaya başlamıştır. Emperyalist-kapitalist sistemde ilişkiler iradi değil, güç esasına dayanır.

**21 Kasım 1831'de Lyon işçileri ilk
proleter başkaldırıyı gerçekleştirdiler...**

**“ÇALIŞARAK YAŞAMAK ya da
SAVAŞARAK ÖLMEK!”**